

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 50 (2025) 1988 GRUODIS-DECEMBER 13

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Du balsai

Stebint dabartinius įvykius pavergtose Lietuvoje aiškiai matyti dvi linkmės – maskvinė ir lietuviškoji. Iki šiol vyravo viešumoje maskvinė linkmė, užgožianti lietuvišką bei nustumianti ją po grindis. Ir tai truko beveik penkis dešimtmečius. Atrodė, kad maskvinis komunizmas ryte prarijo Lietuvą, kaip ir kitas Baltijos valstybes. Tokį išpūdį stiprino ir tai, kad stalininis komunizmas po II D. karo pasireiškė plataus užmojo ekspansija, užimojusia veržtis net į viso pasaulio plotus. Bet ilgainiui monolitinis komunizmas ėmė skeldėti. Atsirado Jugoslavijos Tito, Kinijos Maotsetungas ir kiti, turėję drąsos bei pakankamai jėgos žengti savitais keliais, nepaisant Maskvos balso. Siūbtelėjo „Prahos pavasaris“ Čekoslovakijoje su Dubčeku priešakyje, susilaukęs Maskvos tankų. O dar prieš jį savitu keliu bandė eiti ir R. Vokietija, ir Vengrija, kurios taip pat buvo numalšintos maskvinių tankų. Bet visa tai neliko be įtakos ateičiai. Žingsnis po žingsnio pradėjo svyruoti komunistinė imperija, besilaikanti vien karine jėga ir vidiniu teroru. Pradinė idėja, nešusi komunizmą į mases, liko galutinai sukompromituota, o vidaus gyvenimas sovietinėje sistemoje visose srityse pasidarė nebepekeliamas, nes dirbtinai garbintas žmogus tapo nužmogintas.

VISA tą krizę pradėjo jausti ir įvalgesni Sov. Sąjungos vadai. Jau Chruščiovas, pasmerkęs Staliną, bandė atitiesti savo imperiją ir nevykusiomis reformomis žadėjo pralenkti Ameriką. Bet jo posūkis dar nerado paruoštos dirvos. Reikėjo dar daugelio metų iki M. Gorbačiovo, iki drąsesnės įvalgos ir esamą būklę. Ji pagaliau gana lėtai žingsniais pradėjo reikšti ir pasuko į humanistinį komunizmą. Tai sudarė sąlygas sovietų pavergtom tautum iš teroro pereiti į laisvesnę laikyseną. Ir taip Baltijos kraštuose atsirado laisvėjimo sąjūdžiai. Tuo džiaugiasi ne tik pavergtosios tautos, bet ir jų gausi išeivija bei visas laisvasis pasaulis. Visi stebi ne tik laisvės sąjūdžius sovietų pavergtose tautose, bet ir kompartijos laikyseną. Iki šiol buvo įprasta manyti, kad kompartija visuose sovietinės sferos kraštuose yra Maskvos balsas, reiškiantis raudonąją imperializmą ir vidinį terorą. Pastaruojuoju betgi metu pasirodė išimčių. Viena tokių ryškių išimčių yra Estija. Jos kompartija išdrįso deklaruoti savo respublikos suverenumą ir pasipriešinti Maskvos imperializmui. Dėl to kai kuri laisvojo pasaulio spauda tai pavadino Dovydo kova su Galiot. Tuo būdu Estija, mažiausia iš Baltijos respublikų, pasirodė drąsiausia bei ryžtingiausia ir susilaukė didžiausio viso pasaulio dėmesio.

KITOKIA buvo ir tebėra kompartijos laikysena Lietuvoje ir Latvijoje. Buvo tikėtasi, kad ir tose respublikose kompartija pasuks estų pavyzdžiu. Deja, taip neįvyko – ir Vilniuje, ir Rygoje kompartija parodė, kad ji negali būti tautos balsu: kaip buvo, taip ir pasiliko Maskvos balsu. Tai buvo labai ryškiai matyti Lietuvoje, kur tautos balsas pasireiškė per Lietuvos persitvarkymo sąjūdį masiškai, spontaniškai būdu. Tiesa, kai kurie kompartijos nariai pakluso tautos balsui bei jos sąžinei, bet pati kompartija liko ištikima raudonajai Maskvai. Užtat ji susilaukė pagrįstų priekaištų, demonstracijų, visuotinio tautos nusivylimo. Kilo sankirta tarp Sąjūdžio ir kompartijos. Vėliau ji buvo kiek išlyginta, bet liko visiems laikams išpūdis, kad kompartija ir toliau yra Maskvos balsas, kuris tiksliai kai kuriais atvejais paklūsta tautos balsui, kai kyla didesnis spaudimas. Estijos kompartija, išdrįsusi paklusti tautos balsui, išėjo laimėtoja laisvojo pasaulio forume. Laisvojo pasaulio spauda nesiliauja rašiusi apie Estiją, ryžtingą jos laikyseną, žvalų jos jaunimą, ekonominį atkurtumą. O ir vidaus gyvenime Estija išsikovoja daugiau laisvės negu jos kaimynės. Ne be pagrindo sakė vienas Amerikos ukrainietis profesorius: jei Sov. Sąjungos ukrainiečiai turėtų estų protą, daug laimėtų. Pr.G.

KANADOS ĮVYKIAI

Nelegalių ateivių problema

Kanadai jau daug metų nesi-
baigiančią problemą sudaro
nenutrūkstanti nelegalių ateivių
banga. Vyriausybė kasmet
nustatydamo normaliu būdu
išsileidžiamų imigrantų skai-
čių, bet jos pastangos niekias
paversdavo nelegalus ateivius,
ilgame sąrašė nenorintys lauk-
ti legalaus įvažiavimo su pa-
tvirtintomis imigranto teisė-
mis. Tokie ateiviai patys at-
vyksta Kanadon ir čia pasikel-
bia pabėgėliais nuo politinio
ar religinio persekiojimo. Kar-
tais pasirodo net didelės gru-
pės, pasisamdančios mažes-
nius laivus, kurie juos atplukdo
ir nakties metu išlaipina
Kanados pakrantėse. Tokia
taktika spėjo pasizymėti Indi-
jos sikai ir Sri Lanka vadinamo
Ceilono tamilai. Populiariau-
sias betgi yra atvykimas kelei-
viniais lėktuvais be jokių do-
kumentų ir pasiprašymas poli-
tinės globos. Tokia suka takti-

ka ypač spėjo pasizymėti por-
tugalai, melave, kad jie yra
Jehovos liudytojai, persekio-
jami katalikiškame krašte. Kai
atvykėlių antplūdį iš Portuga-
lijos sustabdė jiems įvestos
Kanados vizos, Jehovos liudy-
tojų staiga atsirado Brazilijo-
je, kitoje katalikiškoje šalyje.
Portugaliskų sukčių pavyzdžiu
seka ir kitos tautybės, vaidi-
nančios politinius atbėgėlius.
Joms vartus buvo atvėrę per
švelnūs įstatymai, leidžiantys
pasilikti Kanadoje keletą me-
tų, kol imigracijos pareigūnai
peržiūrės kiekvieną bylą ir
padarys galutinį sprendimą.

Nelegalių ateivių antplūdį
turėtų sustabdyti 1989 m. sau-
sio 1 d. įsigaliosiantys nauji
įstatymai. Tada pradės veikti
Kanados imigracijos ir pabė-
gėlių tarybos specialūs sky-
riai pagrindiniuose Kanados
orausčiuose. Atvykėliai, ne-
turintys jokio rimto pagrindo

Vasarą Lietuvoje vyko gausūs tautinio atgimimo mitingai. Nuotraukoje Persitvarkymo sąjūdžio susirinkimas Vilniuje

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Demonstracijų atgarsiai V. Vokietijoje

K. BARONAS

Nėra tos dienos, kad Vaka-
rų Vokietijos radio bangomis
nenuskambėtų Lietuvos ir ki-
tų Baltijos valstybių vardai,
nėra tos dienos, kad „Litauen“
vardas nebūtų paminėtas spau-
dos puslapiuose ar kartu su Es-
tija ir Latvija televizijos ekr-
nuose. Tai paskutiniųjų įvykių
pasekmės mūsų krašte bei jo
kaimynėse, reikalaujant dau-
giau laisvių.

Televizija ir spauda

Štai lapkričio mėn., 18 d.
visi keturi Vokietijos kanalai
savo vakarinėse žiniuose paro-
dė Baltijos valstybių sienas,
sustodami kiek ilgiau savo
komentaruose prie Lietuvos.
Mat sostinėje Vilniuje tuo
metu posėdžiavo lietuvių „par-
lamentas“, nutardamas įvesti
visur lietuvių kalbą ir grąžinti
tautinę vėliavą, tačiau su-
vereniteto klausimą atidėda-
mas vėlesniam laikui.

Ryšium su Estijos griežtais
reikalavimais lapkričio 18 d.,
antruosie puslapiuose spaus-
dino Baltijos kraštų žemėlapi,
pranešant ilgesniame staips-
nyje, kad Maskva tokius reika-
lavimus atmetė. Taip pat ir
Frankfurto bei Stuttgarto ra-
dijas sekančios dienos rytinė-
se ir popietinėse žiniuose prane-
sė Gorbačiovo tuo reikalu
duotus komentarus Indijoje.
Pranešėja pasakė, kad jie bu-
vo griežti, nors, Gorbačiovo
nuomone, estai yra labai sim-

vadintis politiniais pabėgė-
liais, nebus įsileisti. Laikinį
leidimą pasilikti Kanadoje
gaus tik rimti pretendentai ir
politinių pabėgėlių teises,
kurias turės patvirtinti Kana-
dos imigracijos ir pabėgėlių
taryba. Neįsileistieji bus grą-
žinti ten, iš kur atvyko, ir galės
siekti normalaus atvykimo
Kanadon oficialiai pripažin-
tais imigrantais. Ir vėl pasi-
girsta balsų, kad dėl tokios
taktikos gali nukentėti tikrieji
politiniai pabėgėliai. Iš tikrų
jų toks pavojus yra labai men-
kas. Tikrieji politiniai pabėgė-
liai negali išvykti iš savo kraš-
tų be specialaus leidimo. To-
(Nukelta į 9-tą psl.)

patiška tauta, žygiuojanti „pe-
restroikos“ keliu.

Tuo tarpu televizijoje pa-
rodytame pasikalbėjime Indi-
joje Gorbačiovas prisipažino,
kad buvo padaryta klaida, at-
siunčiant į Lietuvą, Latviją
ir Estiją rusų tautybės gyven-
tojus. Estijos suvereniteto klau-
simas vėl buvo iškeltas spau-
doje ir televizijoje lapkričio
20-21 d.d., sujungiant mūsų
trispaivę visas tris dienas
pagarbiai stovėjo prie „Eglės“,
atsarginių suolelio. Matyt pri-
prato prie to ir žiūrovai, nes
kuo toliau, tuo mažiau dėl jos
triukšmavo.

Karo nusikaltėliai

Taip pat tą pačią dieną ša-
lia Pabaltijo žinių daugumas
dienraščių spausdino 24 eilu-
čių pranešimą, kad II D. karo
pabaigoje Švedija suteikė 1000
nacių pabėgėlio teises. Jų tar-
pe buvo ir karo nusikaltėlių.
Naciai buvo daugiausia iš Bal-
tijos kraštų, gavę Švedijos pi-
lietybę, kiti remiami švedų, iš-
vykę į Pietų Ameriką. Tai šve-
dų karinių sluoksnių bendra-
darbiavimo pasekmės. Kariš-
kiai Pabaltijyje dirbo kartu
su naciškom organizacijom,
išskirdami šiuos nusikaltė-
lius ir perveždami juos į Šve-
diją.

Su tautine vėliava

Lietuvos vėliavos klausia-
mas ir aplamai mūsų tautos
siekliai randa „atgarsį“ ir ru-
šų tarpe. Vilniaus „Eglės“ ran-
kininkės su Lietuvos trispalve
išvyko į Zaporožę. Vilniškis
„Sportas“ lapkričio mėn. 10 d.
išspausdino straipsnį „I Zapo-
rožę su tautine vėliava – na-
mo su dviem pergalem“. Šitaip
TSRS čempionatą pradėjo Vil-
niaus „Eglės“ rankininkės. Per
varžbas nesiskirti su tautine
vėliava buvo vienbalsiai nutar-
ta prieš išvykstant į kelionę.
Bet kai vilnietės su tautine
vėliava pasirodė Zaporožės
„Junost“ sporto rūmuose, toli
gražu, ne visi žiūrovai jas tei-

singai suprato. Tribūnose pa-
sigirdo kalbos ir net pakelti
balsai apie nacionalizmą, atsi-
rado balsingų „išminčių“, ku-
rie vilniečių adresu šūkavo
„gėda“. Laimei, varžybų teisė-
jai buvo supratingesni ir mū-
sų trispalvę visas tris dienas
pagarbiai stovėjo prie „Eglės“,
atsarginių suolelio. Matyt pri-
prato prie to ir žiūrovai, nes
kuo toliau, tuo mažiau dėl jos
triukšmavo.

„Mannheimer Morgen“ lapkri-
čio mėn. 17 d. pranešė a.a. Man-
fredo Šilalio (laikraštis rašo
Manfred Schillalis) mirtį. Prane-
šimą – užuojautą pasirašė
amerikiečių darbo kuopos (tran-
sporto) draugai. Spėju, kad ve-
lionis Vakarų Vokietijoje jo-
kių giminių neturėjo. Mirė bū-
damas 46 metų. Jeigu atsiliep-
ty giminės ar pažįstami Kana-
doje ar JAV, mielai patarnau-
siu, pranešdamas tikslią dar-
bovietę Mannheime.

Demonstracijos Vilniuje

Lapkričio mėn. 21 d. Frank-
furto radijas pranešė, kad Lie-
tuvos sostinėje Vilniuje su-
vereniteto klausimo atidėjimo
protestas buvo išreikštas
viešu transporto streiku.

Antras televizijos kanalas
Vokietijoje dienišėse žiniuose
parodė ekrane Lietuvą, pa-
tvirtino radijo pranešimą, kar-
tu pažymėdamas įvykusias de-
monstracijas, nes Sov. Sąjun-
gos konstitucijos pataisų pro-
jektas riboja sąjunginių res-
publikų teises. Tos pačios ži-
nios buvo pakartotos ir vaka-
rinėje laidoje pirmame, ant-
rame ir trečiame kanale, su
„Pravdos“ dienraščio ištrau-
ka. Girdi, suteikimas dides-
nių teisių respublikoms yra
kartu grėsmė Sov. Sąjungai.
Be to, antras kanalas 10 v.v.
žiniuose parodė Gedimino aikš-
tę ir pasirašančius greičiau-
siai po peticijom sostinės gy-
ventojus.

Pasaulio įvykiai

M. GORBAČIOVO APSILANKYMAS JUNGtinėse TAUTOSE
gerokai skyrėsi nuo panašios N. Chruščiovo viešnagės 1960 m.
rudenį. Pastarasis tada įsiamžino kaip pirmas ir turbūt paskuti-
nis didelės valstybės vadovas, savo batų daužęs posėdžių stalą
Jungtinėse Tautose. M. Gorbačiovas, pradėjęs demokratines
reformas Sovietų Sąjungoje, atvyko su diplomatinėmis dovanom,
plačiai nuskambėjusiom pasaulyje. Jungtinėse Tautose tartu
žodžiu jis įsipareigojo iki 1991 m. sumažinti savo karių skaičių
puse milijono vyrų, išjungti iš Varšuvos sąjungos 10.000 tankų,
8.500 artilerijos vienetų, 800 kovos lėktuvų. Į šį planą yra įjung-
tas šešių sovietinių tankų divizijų atitraukimas iš R. Vokietijos,
Čekoslovakijos ir Vengrijos. Pasiūlymas įspūdingas, nes yra

panašaus atsiliepinimo iš At-
lanto sąjungos, tačiau jo tikrą-
ją vertę sumenkina abipusio fak-
tų atskleidimas. Varšuvos
sąjunga turi beveik milijonų
daugiau karių už Atlanto są-
jungą, 35.000 daugiau tankų,
29.000 artilerijos vienetų ir
4.250 kovos lėktuvų. Tad ir
gyvendinus M. Gorbačiovo
pažadus, Varšuvos sąjunga
likis pusė milijono daugiau ka-
rių, 25.000 tankų, 20.500 arti-
lerijos vienetų, 3.450 kovos
lėktuvų. Ypatingai didelis Var-
šuvos sąjungos pranašumas
taipgi yra priešlėktuviniuose
ir prieštankiniuose ginkluose.

Nutraukta viešnagė

Niujorko uoste M. Gorba-
čiovas susitiko su savo kaden-
ciją baigiančiu JAV prez. R.
Reaganu ir būsimuoju prez. G.
Bushu. Penktasis M. Gorbačio-
vo susitikimas su prez. R. Rea-
ganu baigėsi atsisveikinimu
Niujorko uoste, iš kur gerai
matėsi garsioji Laisvės statu-
la. M. Gorbačiovas pažadėjo
tolimesnius pokalbius tęsti su
R. Reaganą pakeitusiu prez. G.
Bushu, vadovaudamasis ligšio-
liniu realizmu, atvirumu ir ge-
rais norais. Viešnagę nutrau-
kė netikėtas pranešimas apie
stiprų žemės drebėjimą Armė-
nijoje. Dėl jo M. Gorbačioviui
teko atsisakyti apsilankymo
F. Castro Kuboje, pokalbių su
premjeru M. Thatcher Londone
ir skubiai grįžti Sovietų
Sąjungon.

Skaudi nelaimė

Armėniją nusibambė stip-
riausias žemės drebėjimas so-
vietinėje Kaukazo srityje 80
metų laikotarpyje. Drebėjimo
centras buvo prie Spitako
miestelio, turėjusio 20.000
gyventojų. Miestelį visiškai
sunaikintas. Pramonės cen-
tras Leninakanas su 200.000
gyventojų neteko dviejų treč-
dalių pastatų, Kirovakanos
miestas su 150.000 gyventojų
– pusės pastatų. Liūdniau-
sia, kad tuose miestuose žu-
vo daug gyventojų. Tikslus žu-
vusiųjų skaičius tebėra nenu-
statytas, nes daug aukų yra po
pastatų griuvėsiais. Joms pa-
siekti reikia didžiųjų kelia-
mųjų kranų cementinių sienų
gabalamis pašalinti. Pradžioje

griuvėsiuose girdėti pagal-
bos šauksmai silpnėja ir pa-
mažu nutyla. Kai kurias aukas
pavyksta ištraukti gyvas. Nuo-
gąstaujama, kad žuvusiųjų ar-
menų skaičius gali pasiekti
50-60.000. Daug yra sužeistų,
šimtai tūkstančių neteko pa-
stogės. Pagalbon atskubėjo
apie 40 valstybių. Didžioji
dalis atsiuntė palapinių, ant-
klodžių, drabužių, kitos – me-
dicininių reikmenų, o kai ku-
rios – gydytojų, tokioms ne-
laimėms specialiai paruoštų
gelbėtojų su techninėmis prie-
monėmis, žmones griuvėsiuose
surandančiais šunimis. Užsie-
nio pagalbą gabenantiems lėk-
tuvams buvo leista skristi į
Armėnijos sostinę Jerevaną.

Gedulo diena

Visoje Sovietų Sąjungoje
buvo paskelbta Gedulo diena,
vėliavos nuleistos iki pusės
stiebo. Armėniją ir jos nuken-
tėjusias vietoves aplankė M.
Gorbačiovas, apgailestaves šį
kraštą ištikusią gamtinę
nelaimę, žadėjęs atstatyti su-
griautus pastatus, pasipikti-
nęs, kad yra ir tokių armėnų,
kurie Jerevane net ir skau-
džios nelaimės dienomis ne-
gali atsisakyti savo tautinių
siekių. Spaudoje pasirodė prane-
šimų, kad panašiai elgiasi ir
kai kurie azerbaidžaniečiai,
pradėję mušti armėnus, kai
juos saugoję kariai buvo iš-
vežti gelbėti žemės drebėjimo
mo aukų. Drebėjimui atspa-
resni buvo N. Chruščiovo lai-
kais statyti didieji gyvena-
mieji namai ir pastatai. Grei-
čiau griuvo L. Brežnevo lai-
kotarpio statiniai. Asmeninę
užuojautą prezidentu laiko-
mam M. Gorbačioviui atsiuntė
ir popiežius Jonas-Paulius II,
neužmiršęs ir finansinės \$100-
000 paramos nukentėjusiems.
Ta parama iš Vatikano išdo-
bu adresuota armėnų Orto-
doksų Bendrijos patriarchui
Vaskenui. Nors žemė drebėjo
netoli Turkijos pasienio, ne-
daga nuostolius susilaukė šiau-
rinės Turkijos pasienyje esan-
ti Karso provincija. Ten žuvo
tik keli gyventojai pastogės
neteko nepilnas tūkstantis.
Darbą vėl pradėjo porai die-
nų uždarytos turkų mokyklos.

Šiame numeryje:

Du balsai

Pavergtose Lietuvoje dvi linkmės: maskvinė ir lietuviškoji

Demonstracijų atgarsiai V. Vokietijoje

Lietuvos įvykiai vokiečių spaudoje

Laisvės sąjūdžiai pavergtose Lietuvoje II

Jų kilmė, siekliai, santykiai ir veikla

Tik meilė padeda išlikti žmogumi

Nė viena tauta nėra vienalytė

Lietuvos tautinės olimpiados sukaštis

Londone pagerbti 1938 m. olimpiados dalyviai

Lietuviški kryžiai Ilgarkos kapinėse

Jas aplankė grupė vilniečių

Lenkų mažuma Lietuvoje

Ji reikalauja daugiau teisių

Mūsų dvasiniai poreikiai lietuvių parapijose

Parapijiečių pasisakymai savo parapijos atžvilgiu

Tamošaičių knyga „Lithuanian Sashes“

Veikalas apie tautines lietuviškas juostas

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$24, pusmetinė – \$13, mėnejo – \$30, garbės – \$40 (Amerikoje – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 60 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: ordinary \$24.00, supporter \$30.00, honorary \$40.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Apie politinę išeivijos veiklą

Atsilepiant į straipsnį "Politinė išeivijos veikla ir Lietuva"

Dr. KAZYS ŠIDLAUSKAS

Aprašęs paskutinius įvykius pavertoje Lietuvoje, Lietuvos laisvės lyga ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdis įtraipsnyje "Politinė išeivijos veikla ir Lietuva" ("TŽ") 1988 m. lapkričio 8 ir 15 d.d.), J. V. Danys prieina prie išeivijos veiksmų.

Straipsnio autorius rašo, kad išeivijoje yra daug mažų ir didesnių organizacijų, kurios prisidedančios prie pagalbos Lietuvai ir jos laisvinimo akcijų. "Iš jų VLIKas ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) yra platesnio ar ir plataus masto. Jos stengiasi bendrai akcijai vadovauti, ir visuomenė iš jų vadovavimo tikisi".

J. V. Danys rašo: "Abi organizacijos yra labai skirtingo pobūdžio tiek savo apimtimi, tiek organizacine struktūra... metodais ir programomis". Skaitant šitokių autorių gana teisinga posakį, sunku suprasti jo tolimesnį aiškinimą apie tų dviejų veiksmų "lygybę". Kokia gali būti "lygybė" tarp visai skirtingos paskirties veiksmų? O vis tik įvyko kažkoks nesupratimas, kad tokia "lygybė" buvo sutarta.

Autorius rašo: "1983.XII.17 VLIKas ir PLB pasirašė 'lygiateisiškumo susitarimą' politinėje veikloje. Tai turėjo vesti prie vieningo veiklos planų sudarymo, bet kol kas tai neįvyko". Autorius teigia žinoti, kad toks "lygiateisiškumo susitarimas" nebuvo abiejų veiksmų atstovų sutartas ir jų tarybų patvirtintas. Tą "lygybę" nei šioji, nei tokį susitarimą, entuziastų pagautas, pasirašė VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, neturėdamas šalia savęs net jokio rimto patarėjo. Todėl nelabai tikslus autoriaus tvirtinimas, kad tik kas kurios VLIKo partijų "išcentrinės jėgos" manančios, jog vieningas planavimas būtų nenaudingas jų ankščiau skelbtam "vyresniškumui", nepalaikė tos veiksmų "lygybės" sutarties.

Šios veiksmų pirmininkų

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal
susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus
ir vakarais

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"**

sutartos "lygybės" amžius buvo neilgas, nes jau 1986 m. tuometinis PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas, sveikindamas VLIKo seimą Londone, padarė tokį pasiūlymą: "PLB seimui rinks PLB vadovybę, ir jie galėtų rinkti perorganizuotą VLIKą, kaip politinių reikalų komitetą".

Toliau autorius rašo, kad pliurastinėje visuomenėje visiškas vieningumas sunkiai pasiekiamas, todėl ir tas vieningas veiklos planavimas neturėtų būti reikalingas. Esą daugelyje konferencijų teko matyti, kad Amerikos žydų reikalams atstovaudavo daugiau kaip viena organizacija. Šioje vietoje reikia paminėti skirtumą tarp Amerikos žydų ir lietuvių. Žydai turi savo laisvą valstybę Izraelį, o Amerikos lietuviai — pavergtą Lietuvą. Jei Amerikos žydai tarp savęs varžosi, tai tik dėl įtakos JAV politikoje ir dėl malonės pas Izraelio rabinus.

Kiek sudėtingesnis yra Amerikos ir kitų laisvųjų lietuvių politinės veiklos klausimas. Kai Bendruomenė atėjo į tą politinę veiklą, tai buvo skelbiama, kad ji atliks tik tokius darbus, kurių nesugebės atlikti nei VLIKas, nei ALTA. Nežiūrint daugelio darbų duplikacijos, pasirodė, kad Bendruomenė pasiūvė atlikti ir tokius darbus, kurių mūsų politiniai veiksniai nepanorėjo atlikti dėl įvairių motyvų, kaip pvz. Vilniaus ir Karaliaučiaus vyskupijų priskyrimas prie paverptos Lietuvos bažnytinės provincijos, arba abejotinos vertės pasitarimai su Lenkijos pagrindinio organizacijos mis dėl Vilniaus.

O vis dėlto vieningas išeivijos lietuvių politinės veiklos planavimas yra reikalingas, kad būtų išvengta tų pačių žygių duplikacijos, o ypač vieni kitoms prieštaraujančių veiksmų. Žinoma, apie tą veiksmų "lygybę" reikėtų užmiršti, ypač po to, kai buvęs PLB valdybos pirmininkas buvo pareiškęs mintį, kad VLIKas turėtų pasidaryti tik PLB politinių reikalų komitetu.

Skelbiant tokią abiejų veiksmų "lygybę", negalėjo įvykti jokia veiksmų konferencija, kuri galėtų aptarti ir sutarti Lietuvos laisvinimo bylos gaires. Reikia tikėtis, kad naujoji PLB valdyba parodys daugiau supratimo toje veiksmų sąraigoje, ir tokia veiksmų konferencija galės netrukus įvykti.

Panevėžiečiai prie savo miesto stadiono rugsėjo 11 d. Sąjūdžio demonstracijoje. Plakatuose matyti užrašai: "Stalinistai į Nevežininkų duobę", "Su švaria sąžine — į suverenią Lietuvą"

Laisvės sąjūdžiai pavergtose Lietuvoje II

Lietuvos laisvės lyga ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdis — jų kilmė, siekiai, tarpusavio santykiai, veikla ir šalia jų veikiančios grupės

VYTAUTAS SKUODIS

Tuo pačiu metu nemažesnę rūpestį KGB organams sudarė ir kitos grupės pasireiškimas Lietuvos pagrindžio spaudoje, būtent Lietuvos komunistų sąjungos (ne partijos) Ji pasiskė už Lietuvos išstojimą iš TSRS. Ši sąjunga pradėjo skelbti savo straipsnius ir stambesnes studijas nuo 1978 m. vidurio pasirodžiusiam pagrindžio žurnale "Perspektivos". Jis buvo leidžiamas kas mėnesį kito grupės, turėjusios netiesioginius ryšius su "LKB kronika" ir "Aušra".

Tose publikacijose nebuvo svarstomi komunizmo teorijos, praktikos ir propagandos Lietuvoje klausimai. Ten pagrindinės mintys buvo tokios: sovietinių okupantų padarytų ir tebedaromų skriaudų lietuvių tautai iškelimas, Lietuvoje tebesitęsiančios okupacijos statuso nagrinėjimas, būtinumas Lietuvai atsiskirti nuo TSRS. Pastaroji idėja buvo ypatingai gerai pagrįsta istoriškai ir teoriškai. Taip pat buvo keliama idėja išnaudoti ir legalaus veikimo formas, pavyzdžiui, neignoruoti sovietinių rinkimų, tačiau tų rinkimų punktuose paėmus rinkiminius biuletenius išbraukti visas renkamųjų pavardes ir įrašyti frazę "Balsuoju už Lietuvos atsiskyrimą nuo TSRS".

Atsiskyrusi Lietuva, tos sąjungos narių nuomone, iš pradžių turėtų būti socialistinė, tačiau griežtai demokratinė su daugiapartinine valdymo sistema. Santvarkos formą pasirenka Lietuvos gyventojai laisvų ir tikrai demokratinį rinkimų keliu.

1980 m. vasario mėnesį suėmus žurnalistą Gintautą Iešmantą, tardymų metu paaiškėjo, jog jis yra vienas iš pagrindinių šių straipsnių ir studijų autorių. To jis ir neigė. Tačiau ir po Gintauto Iešmanto suėmimo jo keli studijiniai darbai dar kurį laiką buvo spausdinami "Perspektivose".

Dabartiniai Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio veikėjai pripažįsta, jog Gintautas Iešmantas buvo dabartinio Sąjūdžio pirmasis šauklis jau prieš dešimtį metų. Būtų gražu, kad mūsų išeivija pagerbtų šį vieną žymiausių Lietuvos laisvės kovotojų, išleisdama visus jo raštus, turimus Vakaruose, arba sudarytų ir išleistų bent jų rinktinę. Deja, kol kas Lietuvių informacijos centro paskelbta informacija apie šiais metais iš Lietuvos gautą pagrindžio "Perspektivų" komplektą, kuriuose yra labai daug Gintauto Iešmanto darbų, mažai ką sudomino.

Taigi matome, jog Lietuvos laisvės lyga ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdis turi dešimties metų istoriją, paženklinimą suėmimais, kalėjimais, lageriais, tremtimi ir specialiomis, kalėjimo tipo psichiatrinėmis "ligoninėmis" (dr. A. Statkevičiaus atvejais).

Lietuvos persitvarkymo sąjūdžiui susiformuoti tokiu pa-

vidalu, kokiame mes jį dabar matome, pretekstą davė naujoji TSRS vidaus ir užsienio politika, prasidėjusi 1985 m. su Michailo Gorbačiovo išrinkimu TSKP generaliniu sekretoriumi. Pagaliau atvirai buvo pripažinta, jog Sovietų Sąjungos ekonomika ir ūkis atsidūrė gilioje ir neišbrendamoje krizėje, kad yra būtinas krašto ir visuomenės persitvarkymas ("perestroika") iš esmės ir visose srityse, kad tokį persitvarkymą turi pradėti kiekvienas žmogus nuo savęs paties. Buvo duota tam tikra laisvė atvirai kritikai, pavadinatai "viešumui" (glasnost), kritikuoti visa (išskyrus TSKP ir KGB), kas trukdė persitvarkymui. Visa tai buvo pavadinta "demokratizacija".

Tačiau dešimtmečiais statyta ir stiprinta sovietinio komunizmo tvirtovė pasirodė nepaimama ir nesugriauama. Valdžios viršūnėse buvo suprasta, jog tos įtvirtovės 16 milijonų gynėjų-biurokratų, dabar ten vadinamų stalinikais-breznevininkais, yra nenugalimi. Dauguma jų sugebėjo naujuosius persitvarkymo, viešumo ir demokratizacijos šūkius nukreipti sau naudinga linkme. Kitaip tariant, laukiamas visuotinis persitvarkymas pradėjo įgauti tikrai prisitaikymo formas. Tai TSRS valdžios viršūnėse sukėlė nerimą. Norom nenorom žmonėms teko duoti daugiau laisvės. Tuo išradingai pasinaudojo pavergtieji Baltijos kraštai.

Tai, kas dabar vyksta Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, kol kas Sovietų Sąjungos valdžiai nekelia didelio nerimo, nes ji yra tikra, kad be jos sutikimo tie kraštai tikrai nuo TSRS neatsiskirs. Tačiau, kad tie kraštai persitvarkę tikrai pasave pakels ekonomiką ir savo kraštų ūkį, Maskvos valdžia neabejoja. O tai jai labai svarbu, nes tada Baltijos kraštai taps pavyzdžiu ir kitom sovietinėm respublikom, žinoma, tikrai ekonomikos ir ūkinio tvarkymosi srityse. O tuose Baltijos kraštuose stipriai pasireiškusi "nacionalizma" reikia kol kas pakęsti...

Galima manyti, jog ir Lietuva dabar naudojasi "eksperimentinės" respublikos statusu, kad Baltijos kraštai, Maskvos akimis žiūrint, yra tikrai savotiška laboratorija, ekonominius laimėjimus bus galima pritaikyti visos sovietinės imperijos mastu.

Yra ir kita šio medalio pusė. Nacionalinės priespaudos varžtų Baltijos kraštuose tikriausiai tikrai laikinai atleidi-mas turi sukelti daugiau pasitikėjimo ir simpatijų sovietams Vakarų kraštuose, kad tokiu būdu pakeltų tarptautinėje plotmėje TSRS prestižą, sustiprintų pasitikėjimą ja. Tai yra labai svarbu, norint gauti stambių pasoklių, naujausios technologijos ir kitokios paramos savosios imperijos stiprinimui.

Nuostabu yra tai, kad 1988 m. birželio 13 d. įsisteigusi Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio

grupė, susidedanti tiksliai iš 45 asmenų, per 130 dienų išjudino visą Lietuvą. To Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo metu, įvykusio 1988 m. spalio 22-24 d.d. Vilniuje, "Amerikos balso" žurnalisto Romo Sakadolskio teigimu, Lietuvoje jau buvo 15.000 Sąjūdžio iniciatyvinių grupių su 300.000 aktyvių to Sąjūdžio narių. O tai jau daugiau kaip 10% visų Lietuvos gyventančių lietuvių.

Steigiamasis Sąjūdžio suvažiavimas buvo apvainikuotas išrinkimu seimo, kuris išrinko savo tarybą. Toje taryboje yra daug šviesių asmenybių, jų tarpe ir kun. V. Aliulis. Šis steigiamasis Sąjūdžio suvažiavimas sujudino ir labai nudžiugino visą Lietuvą. Prasidėjo tikras tautinis atgimimas, apėmęs visą kraštą. Pats Sąjūdis įgijo juridinį statusą. Su juo sovietinei valdžiai ateityje nesiskaityti bus nelengva. Toji valdžia jau nebegalės kalbėti "visos liaudies" vardu.

Nors LPS savęs nelaiko politine partija, tačiau, sprendžiant pagal jos programas, atliekamus darbus ir jau pasiektus rezultatus, yra ne kas kita kaip tautinė Lietuvos sąjunga, prisitaikiusi prie esančių sąlygų. Dėl tų sąlygų ir dėl ypatingai aktualiai pavergtosios tautos problemų LPS dabar negali kelti visiško atsiskyrimo nuo TSRS klausimo. Pagaliau tokiam atsiskyrimui šiuo metu pavergtoji mūsų tautos dalis dar nėra paruošta. Tačiau Sąjūdžio reikalavimai Lietuvoje turėti savą pinigų sistemą, savą nacionalinę kariuomenę, savas diplomatinės tarnybas, kurios nepriklausytų nuo Maskvos, ir pagaliau reikalavimas, kad TSRS vyriausybė oficialiai pripažintų Molotovo-Ribbentropo 1939 m. rugpjūčio 23 d. ir vėliau pasirašytus slaptus protokolus, — tai jau yra lyg ir pusiau atsiskyrimas.

Šiuo atžvilgiu Lietuvos laisvės lyga yra radikalesnė. Ji supranta, jog dabar Lietuvai atgauti visišką laisvę ir atkurti Lietuvos suverenitetą kol kas sąlygų dar nėra. Savo 1988 m. liepos 3 d. programoje LLL numato, jog kelias į Lietuvos laisvę gali būti tikrai palaipsniškas. Ji iš esmės visiškai pritaria LPS programai, kurios pagrindinius tikslus taip pat laiko ir savais. Toje programoje LLL skelbia:

Igyvendinus šias sąlygas, bus sudarytos prielaidos Lietuvos suverenumui ir nepriklausomybei atstatyti. Lietuvos Laisvės Lyga akcentuoja, kad galutinis jos idealas — laisva Lietuva Europos tautų konfederacijoje.

Nors LPS tvirtina siekias esminių reformų pasiliekančią TSRS sudėtyje, tačiau jis dar niekur nėra pareiškęs tvirtinimo, kad Lietuva visiems laikams turėtų pasilikti TSRS globoje.

LPS nedraugams ir skeptikams išeivijoje būtų galima priminti, kad į gilų vandenį netikėtai patekusi pirmoji žaibiska mintis būna ne tuoju pat plaukti tiesiai ir kran-tą, o už ko nors nusigriebti, kad nenuskęstų.

A+A
ANTANUI ŠILGALIUI
staiga mirus,
jo žmoną BIRUTĘ, dukras RITĄ, RAMONĄ ir visą
giminę, giliai užjaučiame ir kartu liūdime —
P. Žulys St. Petersburg, FLA A. Žulys

MYLIMAI SESUTEI
A+A
ALDONAI KĘŽINAITIENEI
mirus,
DANUTĘ BAJORINIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai
užjaučiame —
I. A. Patašiai

A+A
VINCUI VASILIAUSKUI
mirus,
jo dukterį JOANĄ ZENKEVIČIENĘ ir jos artimuosius
nuoširdžiai užjaučiame —
P. F. Stirbiai J. R. Stirbiai

Mielam tėveliui ir seneliui
A+A
VINCUI VASILIAUSKUI
mirus Čikagoje,
dukrai JOANAI ZENKEVIČIENEI, jos šeimai bei
visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —
Prima, Bronius Sapliai ir šeima

A+A
VINCUI VASILIAUSKUI
mirus Čikagoje,
dukra JOANĄ ZENKEVIČIENĘ, jos šeimą ir brolius
nuoširdžiai užjaučiame —
M. D. Chainauskai M. K. Chainauskai
J. S. Kozakow

P A D Ė K A
A+A
KAZIMIERAS BUNGARDA
mirė 1988 m. rugpjūčio 9 d. Palaidotas rugpjūčio 12 d.
Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga, Ontario.

Staigiai iškeliauvęs amžinybėn brangiam mano vyrui Kazimieriui, nuoširdžiausia mano padėka brangiems draugams, kurie nepaliko manęs vienos šioje skaudžioje valandoje. Ačiū mano sesutei Teresei, kuri man buvo visa paguoda ir susiraminimas. Nuoširdi padėka dr. Birutei Girmienei, atskubėjusiai iš Detroito.

Nuoširdžiai dėkoju Aušros Vartų parapijos klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už maldas koplyčioje, gedulingas pamaldas šventovėje ir palydėjimą į kapines, sol. A. V. Paulioniams už giedojimą, Ramunei Pleinytei ir Kęstučiui Kalvaičiui už skaitymus Mišių metu. Nuoširdus ačiū kars-tos nešėjams.

Nuoširdžiai dėkoju už atsisveikinimo kalbas koplyčioje ateitininkų vardu E. Gudinskienei ir aukuriečių vardu — režisieriui E. Kudabienei ir K. Mikšui už tartą žodį kapinėse.

Nuoširdus ačiū visiems už dalyvavimą laidotuvėse, užprašiusiems Mišias, aukas Kanados lietuvių fondui bei "Tėviškės žiburiams", už atsiųstas gėles ir už pareikštas užuojautas žodžiu bei raštu.

Nuoširdi padėka B. Stanulienei už pusryčius bei visoms mieloms ponions už pyragus.

Nuliūdusi žmona Angelė

Canadian Art Memorials Ltd.

76 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

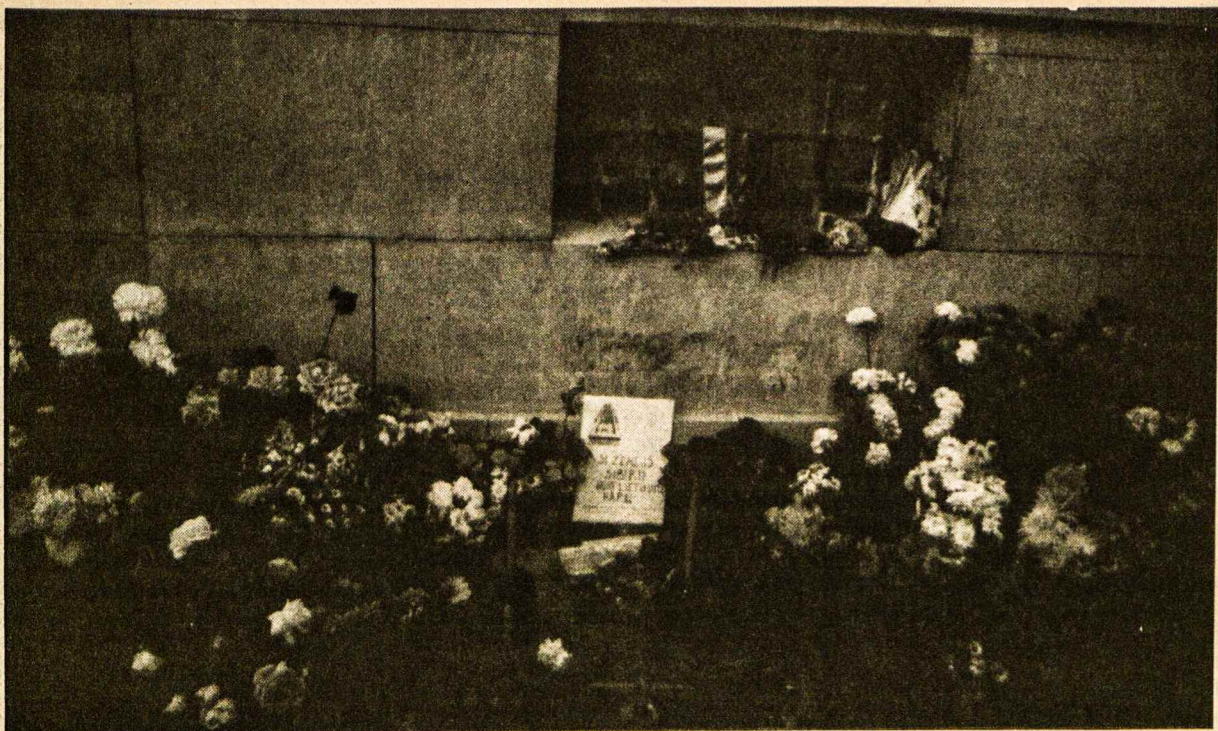
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektą ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Vilniuje pagerbti lietuviai, deportuoti Sibiran ir ten mirę. Tarp gėlių matyti įrašas: „Ši žemė iš Sibiro nuo lietuvių kapų“. Visa tai buvo įrengta prie Vilniaus katedros

Tik meilė padeda išlikti žmogumi

EDITA NAZARAITE

Persitvarkiusi okupuotos Lietuvos televizija pastaruoju metu ėmė rengti forumus – atvirus pašnekesius su atsakingais kompartijos darbuotojais, kurių metu televizijos žiūrovai telefonu ar laiškų forma turi galimybę pateikti jiems įvairiausius klausimus. Jau kalbėtasi su LKP CK (buvusiuoju) sekretoriumi R. Songaila ir kitais CK nariais, vėliau su dabartiniu vadovu A. Brazausku.

Žmonių laišakai

Lapkričio 4 d. įvyko televizijos forumas su CK sekretoriumi L. Šepetiu, kuriam talkininkavo žurnalistas R. Žukas, turėjęs apie kelis šimtus žiūrovų laiškų, sugrupuotų temomis. Klausimai patys įvairiausi, pradedant dėl gatvių pavadinimų ir baigiant užklausimais, kiek L. Šepetys uždribas (pasirodo, 700 rub. į mėnesį). Galiausiai žurnalistas paėmė pluoštelį laiškų, kuriuose liečiama emigravimo tema. CK sekretorius L. Šepetys suskubėjo pareikšti, esą pas mus emigracijos klausimo nėra, išvažiuoja visi, kas tik nori. Tačiau atkaklus žurnalistas perskaitė pirmąjį laišką, kuriame vienas žmogus teiravosi, ar galėtų aplankyti užsienyje gyvenantį buvusį klasės draugą. L. Šepetys, su šypsenėle lūpose, lengvai mostelėjęs ranka, pareiškė: „Dabar visi išvažiuoja net pas tolimas gimines, pažįstamus, draugus. Prašau.“ Žurnalistas paskaitė dar vieną laišką, o pabaigai pasakė: „Ir dar yra vienas jaudinantis laiškas, kurio neperskaityti negaliu.“ Ir žurnalistas pradėjo skaityti... mano motinos, Kristinos Nazarienės laišką, kuriame ji rašė: „LKP CK sekretoriui L. Šepetui. Mano dukte ir anūkė gyvena Kanadoje. Čia esu vieniša, pensininė. Keturi kartus daviau pareiškimus dėl išvažiuavimo pas savo šeimą, tačiau man neleidžiama išvykti. Trečius metus einanti anūkė iš Kanados telefonu šaukia mane: „Babute, atvažok!“. Gerbiamas sekretoriau, ką man jai pasakyti?“ Pavarde, adresas.

Iš pradžių L. Šepetys liepė žurnalistui atidėti šį laišką atskirai, bet, po nedidelės pauzės, akimodu persiorientavęs, trumpai nukirto: „CK tokių klausimų nesprendžia.“ O kas gi juos sprendžia, taip ir nepaaiškino.

Turint galvoje, kad lietuviai džiaugiasi tik vienu televizijos kanalu, galima drąsiai tvirtinti, jog CK sekretorius L. Šepetys net nemirksėdamas melavo visai Lietuvai, jog emigravimo problemų jau nebėra.

Rašytojas J. Avyžius straipsnyje „Tegul dirba tavo naudai ir žmonių gėrybei...“ („Lit. ir menas“, nr. 46) rašo: „Bėgimu dabar, visuotinio viešumo laikais, išlįsti pelyti iš po šluotos, dar kartą patvirtinant skaudžią tiesą, kad chameleonai tebegyvuoja. Liūdna, matant tuos prisiekusius flūgerius, besisukiojančius pagal vėjo kryptį, nes jie, atsimetę nuo vieno dievo ir prisilpę prie kito, sutepė ir dorų komunistų vardą. Vakar ištikimai tarnavę brėžnizmui (kito tokia tarnystė siekia net Stalino laikus), šandien traukia hosią naujam viešpačiui. Tik, žinoma, kita forma.“ Rašytojas sąmoningai nemini pavardžių, nes okupuotoje Lietuvoje jos labai gerai žinomos visiems.

Reikia būti žmogumi

Nei viena tauta nėra vienaulytė. Aš visada tvirtinau ir tebe tvirtinu, kad priklausymas tautai pats savaime dar neišriša nuodėmės už padarytas tai tautai skriaudas, niekšiskumus. Tautinės brolybės idėja graži ir vienijanti, bet tuomet broliais lietuviais reikėtų vadinti ir tokius kaip P. Raslanas, Pocius, Vaitkus, P. Žalimas ir kitus sadistiškiausių Rainių miško kelių žudynių „herojus“. Ir dar begalę „brolių“, padėjusių atėjūnams susidurti su tauta. Taip, visi mes lietuviai, bet kas iš to?

Šventai tikėjau ir tebetikiu, kad pirmiausiai reikia būti žmogumi, o paskui tik lietuviu, gruzinu, rusu, žydu, amerikiečiu.

Sunku istorinių kataklizmų laikais išlikti žmogumi. Vieni

broliai lietuviai, įtikėję iš svetur atnešamu „lygiavos rojumi“, susitępę rankas savo brolių, sesių ir jų vaikelių kraujui, kiti, gindami savo egzistenciją, susitępę savo sielas ir sąžines nenuplaunamu purvu, įskūsdami, akiai pataikaudami, viešai smerkdami, cenzuruodami, apgaudinėdami save ir kitus. Kokia tai turėtų būti nepakeliamai skaudi akistata su savo sąžine, koks milžiniškas kaltės akmuo turėtų slėgti tas sielas! Gyvenimas prievaras ir veidmainystės visuomenėje yra siaubingas. Aš už tą karčią patirtį sumokėjau savo jaunyste.

Pamenu, dabar taip vadinamos „brėžnėvinės stagnacijos“ laikais „nusipelnęs“ žurnalistas A. Laurinčiukas važinėjo po Ameriką (o sugrįžęs į šėtoniškai šmeižę), gavęs privatų „draugo“ iškvieta, lygiai kaip ir kiti išverstakaliai, o tuo tarpu daugelis lietuvių šeimų negalėjo dešimtmečiais susijungti, jau nekalbant apie jokių pasimatymus su „draugais ir pažįstamais“. Progresyviais „viešumo“ ir „persitvarkymo“ laikais keliavimas užatlantės palengvėjo, bet štai neperseniausiai Kanadoje pasiprašiusios politinio prieglobščio Dalios Tamutytės tėvą klaipėdiečiai lietuviai išmetė iš darbo.

Čia kaip toj pasakoj: „Gyveno trys broliai: du – protingi, o trečias – kvailas.“ Nieko nepasakys, protinga LTSR liaudies artistė Dalia Tamuliavičiūtė, žemo lygio straipsneliu „nupirkusi“ Jaunimo teatro kolektyvui „švarias rankes“. Bet ar ne per didelė kaina? Kanadoje po šiai dienai niekas nežino apie tokį teatrą, o štai apie politines baltiečių kovas išties mirga pirmieji dienraščių puslapiai. Taigi.

Motinos meilė

Beje, mano motinai okupuotoje Lietuvoje nuolatūs konfidencialiai „patarinėjama“, kad ji savo laiškuose ir telefonuose pasikalbėjimuose ragintų mane „nepolitiuoti“, esą jai gali būti blogai, pasodinsią į kalėjimą. Koks primityvus šantažas! Broliai lietuviai, užsiėmę „protingųjų“ pozicijas, bent jau turėtų pasigėdinti pensininkės, buvusios mokytojos, kuri visą gyvenimą mokė jų vaikus anglų kalbos. Net už tūkstančių kilometrų būdami, jie nori užliauti man burną. Mane, tą „trečiąjį brolių kvailėlių“ nutildys tik Aukščiausiojo savo pakvietimu palikti šią asarų pakalnę.

Ak, kaip sunku, kaip pragariskai sunku išlikti žmogumi. Tam dažniausiai padeda didelė – ne! – begalinė meilė, apimanti viską, ką gražiausio turi žmogus. Toje meilės hierarchijoje ypatingą vietą užima nesa- vanaudiška Motinos meilė savo vaikui. Neseniai laiške mama man rašė: „Tegul aš būsiu vergė, bet išdidi ir laiminga, nes mano vaikas laisvas jau! Ir tą laisvę išsikovojo pati. Nutekės daug skausmo upelių, daug kartų nuneš lapus medžiai ant Gedimino pilies, Katedra atvers duris ir gal būt, gal būt ir tu įžingsi į šią mūsų šventovę „ačiū Dievui“ pasakytį. Lauks Vilnius tavo eilių, darbų, tavo žodžių, širdies ir rankų.“

Žinios iš Lietuvos

Gedimino aikštėje Vilniuje lapkričio 26 d. įvyko dvi atskiros demonstracijos; viena Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio, kita Lietuvos laisvės lygos. Jose buvo išreikšti pageidavimai deputatams, vykstantiems į Aukščiausiosios tarybos sesiją lapkričio 29 d. Maskvoje. Sąjūdžio mitingas, pavadintas „palydotuvėm“, prasidėjo vidurdienį ir sutraukė 30-40 tūkstančių žmonių. Dalyvavo du deputatai Algirdas Fencas ir vadinamas užsienio reikalų ministras Vladas Mikučius. Pastarasis pažadėjo balsuoti prieš pataisas, kurios riboja respubliką suverenitetą. Mitingui vadovavo „Anties“ ansamblio vadovas Algirdas Kaušpėdas. Kalbėjo Vytautas Landsbergis, Zigmantas Vaišvila, kun. Vaclovas Aliulis, Vitas Tomkus ir Kazimieras Antanavičius. Taip pat buvo perskaitytos Moralinės nepriklausomybės ir Moralinės vienybės deklaracijos. Išskelti plakatai: „Komunistai – būti ar būti“, „Jėga laikina, idėja amžina“. Abiejuose mitinguose žmonės laikė trispalves perrištas juodais kaspinais.

„Lygos“ mitingas buvo pradėtas 4 v.p.p., protestuojant „prieš Maskvos staliniečių kėslus pasmaugti kylančią tautinį politinį Baltijos valstybių sąmonėjimą“. Atsilankė apie 20.000 dalyvių. Vadovavo Andrius Tučkus. Kalbėjo Antanas Terleckas, Algimantas Andreika, Petras Cidzikas, Povilas Pečiūnas ir Bronius Laurinskas. Visi kalbėtojai pareiškė, kad Lietuvai neužtenka suvereniteto, bet reikia nepriklausomybės. Reikalavo, kad būtų išvesta iš Lietuvos sovietų kariuomenė. Abu mitingai vyko su valdžios žinia ir be milicijos trukdymų.

Kardinolas Vincentas Sladkevičius, nenuvykęs, kaip buvo skelbta, į Europos vyskupų konferencijos pirmininkų suvažiavimą Madridre. Nevykimo priežastis nurodoma sveikata. Jo vieton dalyvavo Kauno arkivyskupijos pagalbininkas Vladas Michelevičius.

Vakarus pasiekė savilaidinis žurnalas „Lietuvos aidai“ nr. 1-4. Jame išspausdintas laiškas užsienio lietuviams. Dalis to laiško: „Lietuva yra lietuvių tautos kamienas. Jūs, mieli tautiečiai, gyvenantys užsienyje, esate lyg jo šakos, atžalos, likimo vėjų nublokštos toli, toli nuo gimtosios šalies. Istorija nepagalėjo vietų lietuviams išbalškinti, išsklaidyti. Tačiau mes tikime, kad kur bebūtumėte Jūs, tautiečiai, nuklydę pasaulyje, Jūsų žvilgsniai ir mintys nuolat krypstą į Tėvynę, į brangiąją Lietuvą. Tegul Jus veda „kitokios Lietuvos“ ilgesys sugrįžti į Nemuno šalį.

Mes, būdami šiandieninėje Lietuvoje, kiek pajėgiame, stebime tą sudėtingą, sovietologijos procesą ir lietuvių likimo raidą užsienyje. Esame labai dėkingi Jums už didįjį paramą, už Jūsų nepailstančią kovą, religinės laisvės gynimą, Pabaltijo bylos vedimą. Dar norime Jūsų paprašyti, priminti, kad Dievas yra visų tautų Tėvas ir Bažnyčia viena. Tad padėkite ne tik Lietuvos Bažnyčiai, bet ir Bažnyčiai, esančiai už jos ribų, kitose sąjunginėse sovietinėse respublikose. Ten bažnyčios vidinė ir išorinė padėtis žymiai sunkesnė. Belskite į tarptautines organizacijas, kad religinės bendruomenės grąžintų uždarįtas ir jau griuvančias bažnyčias ir, kad Romos Popiežiui

leistų spręsti katalikų dvasininkijos klausimą. Tegul mus visus vienija krikščioniškasis solidarumas.“

Suvalkų trikampio lietuviai lankėsi Vilniaus šventovėse. Išvyką lapkričio 13-18 d. iš 90 maldininkų (80 lietuvių) organizavo Lomžos vysk. Julius Paetz, kuris paaiškino, norėjęs lietuvius nuvežti pas jų Motiną Aušros Vartų Mariją. Jis ten atnašavo Mišias lietuviškai. (Vyskupas nekalba lietuviškai, bet yra išmokęs lietuvių kalbą laikyti Mišias). Maldininkų kelionė nebuvo lengva. Pradžioje vyskupas sovietų konsulate Varšuvoje negavęs leidimo. Tada jis kreipėsi į Sovietų ambasadorių, kuris išdavęs reikalingus dokumentus. Vyskupas J. Paetz yra lietuvių mylimas ir gerbiamas.

Kun. Edmundas Paulionis, 34 m. amžiaus, Šv. Joakimo ir Onos šventovės klebonas Naujame Daugėliškioje, priimtas į Lietuvos Helsinkio grupę. Helsinkio grupėje dar yra Vytautas Bogušis, kun. Gustavas Gudanačiūnas, Gintautas Išmantas, Mečišlovas Jurevičius, Viktoras Petkus ir Vytautas Vaičiūnas.

Vytautas Bogušis ir Teodora Kašdailienė lapkričio 16 d. pasitraukė iš Lietuvos laisvės lygos. Pasitraukimo priežastys nenudomos.

JAV vyskupai savo susirinkime Vašingtone lapkričio 17 d. priėmė pareiškimą religinės laisvės Rytų Europoje ir Sovietų Sąjungos klausimu. Aptariant religinę būklę Sovietų Sąjungoje, didžiausias dėmesys skiriamas Lietuvos ir Ukrainos Katalikų Bendrijom. Minima „LKB kronika“, kuri padėjusi atkreipti dėmesį į Katalikų Bendrijos sunkią būklę. Sovietų valdžia kalino ir persekiojo tikinčiuosius. Kai kurie žuvo neišsikiom aplinkybėmis. Vyskupai atkreipė dėmesį, kad vyskupui Julijonui Steponavičiui trukdoma eiti vyskupo pareigas Vilniaus vyskupijoje. Vyskupų pareikšime pabrėžiama – svarbu neužmiršti žmogaus teisių bei religinės laisvės klausimo, siekiant taikos ir nusiginklavimo su sovietais. Taip pat vyskupai ragina vakariečius užmegzti ryšius su religinėmis visuomenėmis už geležines uždangas, juos lankyti ir jiems teikti finansinę ir kitokią paramą. Vyskupų konferencija atkreipė dėmesį į ypatingą padėtį Baltijos valstybių. Vatikanas, JAV ir kitos valstybės nepripažįsta jų inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Toje konferencijoje pareiškimus taip pat dar padarė vysk. P. Baltakis ir arkiv. Charles Salakta.

Kun. Alfonsus Svarinskui Lecco miestas šiaurinėje Italijoje gruodžio 4 d. suteikė miesto garbės pilietybę „už drąsų krikščionybės tikėjimo liudijimą ir ryžtą ginti lietuvių tautos savitumą“. Tokios pilietybės buvo suteiktos Lech Walesa 1982 m. ir Desmond Tutu 1985.

Lapkričio 28 d. kun. A. Svarinskos susitiko su D. Britanijos ambasadoriumi prie Švento sosto. Jis per ambasadorių norėjo padėkoti ministrui pirmininkui Margaret Thatcher už jos priešinimąsi siūlomai žmogaus teisių konferencijai kitais metais Maskvoje. Reuterio žinių agentūra citavo kun. Alf. Svarinską: „Negailima taip lengvai pamiršti milijonus Sovietų Sąjungos aukų. Man pati idėja... yra tų aukų

Lietuvos trispalvė vėliava spalio 30 d. suplevėsavo ant bokšto kurortinio Druskininkų miesto centre. Nuotr. Vlodo Ščiavinskio

suniekinimas“. Šias žinias pranešė Lietuvos informacijos centras.

„The Globe and Mail“ dienraštįje gruodžio 3 d. rašė korespondentas Jeff Sallot iš Maskvos. Jo manymu, sovietai patyrę pirmąsias demokratinio valdymosi pamokas, kai, siūlant konstitucijos pataisas, kilo konfliktas tarp Kremliaus ir Baltijos valstybių. „Demokratiška ištikrųjų yra sunkus darbas, bet be jos turėtume tik praeiti ir jokios ateities“, – pasakęs vienas Maskvos politinis komentatorius. Pats Gorbachiovas, norėdamas vis dėl to sušvelninti įtampą tarp Maskvos ir baltiečių, paskutinę minutę padaręs pastariesiems nuolaidų.

Naujoji konstitucija taip suredaguota, kad vėliau išrinkto kongreso deputatai negali atimti respublikų teisę pasisąlyti iš Sovietų Sąjungos. Buvo išbrauktas paragrafas, kuriuo kongresas būtų galėjęs panaikinti respublikų priimtus įstatymus. Įsteigtas tribūnolas spręsti kilusius nesutarimus tarp centrinių ir respublikų valdžios.

Šie pakeitimai nepatenkinę baltiečių visų reikalavimų, tačiau sušvelnė jų opoziciją. „The Toronto Star“ gruodžio 8 d. laidoje rašo, kad Estijos Aukščiausioji taryba vėl nubalsavo ir sau suteikė veto teisę atmeti sovietų sąjūginius įstatymus. Vykę 3-jų valandų gyvi debatai; 200 balsavo už, 18 prieš ir 11 susilaikė. Lapkričio 16 d. panašus estų nutarimas Aukščiausiosios tarybos prezidiumo Maskvos buvo paskelbtas negaliojančiu. Tačiau Aukščiausioje tarybos sesijoje lapkričio 29 d. nebuvo padaryta šiuo klausimu jokių formalus nutarimo, nors buvo ir stiprios kritikos. Tokiu būdu prezidiumo nutarimas esąs bevertis. Estai nenumatė tolimesnių susikirtimų su Maskva. Taip pat Estijos vyriausioji taryba paskelbė estų kalbą valstybine kalba, nors ir buvę stiprios opozicijos iš rusiškai kalbančių deputatų. J. A.

Kruvini susidūrimai

Armėnų demonstracijos, kad Kalnų Karabachas būtų prijungtas prie Armėnijos apriemsta ir vėl užsiliepsnoja. Kalnų Karabachą skiria nuo Armėnijos Kaukazo kalnų grandinė.

Nuo 1917 m. iki 1936 m. Armėnijos valstybės ir valdymo struktūra keitėsi šešius kartus. 1917 m. buvo įsteigta nepriklausoma Transkaukazijos federacija iš Armėnijos, Azerbaidžano ir Gruzijos. 1918 m. gegužės mėn. Transkaukazijos federacija panaikinta. 1918-1920 m. Armėnija, Azerbaidžanas ir Gruzija tvarkėsi kaip nepriklausomos valstybės. 1920 m. sąjūgininkai (Prancūzija, Anglija ir Italija), sukūrė Didžiąją Armėniją iš teritorijos, kuri priklausė anksčiau Rusijai ir Turkijai. Tais pačiais metais Raudonoji armija užėmė visas carų valdytas žemes Kaukaze. Sovietai įsteigė Sovietų Armėniją. Tuo pačiu metu turkų kariuomenė įžygiavo į savo Armėnijos dalį. 1921 m. Sovietų Rusija atidavė Turkijai armėniškas Karso ir Ardahano sritis, kurios buvo prijungtos prie Rusijos po 1877-78 m. rusų-turkų karo, bet ji pasilaikė nearmėnišką Batumo uostą su apylinkėmis. 1922 m. Sovietinė Transkaukazijos respublika atkurta su aukščiausia minėtomis tautomis. Ši respublika tu pačių metų pabaigoje (gruodžio mėn.) įjungta kaip sąjūginė respublika į Sov. Sąjungą. 1936 m. Transkaukazijos respublika vėl išformuota. Jos vietoje įkurtos Armėnija, Azerbaidžanas ir Gruzija, kaip Sovietinės sąjūginės respublikos Sovietų Sąjungos sudėtyje.

Gruzija gavo autonomines Abchazijos ir Adžarijos respublikas ir autonominę Pietų Osetijos sritį. Azerbaidžanas gavo autonominę Kalnų Ka-

rabacho sritį (1700 kv mylių) ir autonominę Nachičevano respubliką (2100 kv mylių).

Autonominėje Nachičevano respublikoje (sostinė irgi Nachičevanas) gyvena azerbaidžaniečiai, bet ji apsupta iš trijų pusių Armėnijos respublikos, o pietuose Arakso upe eina siena su Iranu.

Paskutinis Gruzijos karalius Povilas, prieš mirdamas 1801 m., pavedė Gruziją Rusijos caro Aleksandro I-jo globai. Rusija Azerbaidžaną gavo iš Persijos 1813 m. Gulistano sutartimi, o Armėniją taip pat iš Persijos 1828 m. Turkmančaus sutartimi. Maža dalis istorinės rytinės Armėnijos liko Persijoje (dabar Irane).

Pagal lygiateisiškumo principą ir geografinių požymių autonominė Nachičevano respublika turėtų priklausyti Armėnijai; jeigu ne, tai Kalnų Karabachas turėtų būti prijungtas prie Armėnijos. Iš visko atrodo, kad Maskva palaiko Azerbaidžaną puse, kuris yra beveik keturius kartus didesnis ir ekonomiškai svarbesnis.

R. Bulovas

A+ A VINCUI AGURKIUI

Suvalkų trikampyje mirus,

jo dukras – ALDONĄ APANAVIČIENĘ, DANUTĘ MEČIENĘ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

V. L. Balaišiai
O. J. Dirmantai
B. J. Lapinskai

B. S. Prakapai
G. Baliūnienė
E. Vaitkienė

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radio žinios nesulaikoma skleidžia informaciją įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
38 Hurontario Street,
Collingwood, Ont. L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į
Angele Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. (705) 445-5640.
namų tel. (705) 429-6428.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ATNAUJINO CERKVE

Paminklų atnaujinimo projektų instituto vyr. architekto Jono Glemžos pranešimu, Vilniaus senamiestyje atnaujinta ūkiniam reikalams tarnavusi gerokai apleista cerkvė, kurią dabar į savo valdas įsijungė Lietuvos dailės muziejus. Cerkvės atnaujinimas atliktas muziejaus užsakymu. Planus paruošė architektai E. Ložytė ir T. Meilūnas. Nors cerkvė statyta XIX š., archeologai surado ir žymiai senesnio pastato liekanų, atidengė seną gatvėlę, kurios grindinys dabar ryškiai matosi abiejose pastato pusėse. Cerkvės vidus atnaujintas pagal kultui skirto pastato reikalavimus.

HIMNAS IR VĖLIAVA

Lietuvos aukščiausiosios tarybos vienuoliktojo šaukimo dešimtoji sesija savo trečiajame posėdyje 1988 m. lapkričio 18 d. priėmė keturis svarbius nutarimus. Pirmiausia oficialia valstybine Lietuvos kalba buvo patvirtinta lietuvių kalba. Rusų kalba bus vartojama tik kaip Sovietų Sąjungos tautų tarpusavio bendravimo priemonė. Tarybos prezidiumas paskelbė projektą, liečiantį kitų Lietuvoje vartojamų kalbų ugdymą ir mokymą. Oficialaus valstybinio pripažinimo susilaukė trispalvė Lietuvos vėliava ir dr. V. Kudirkos sukurta Lietuvos himnas. Padaryti dviejų straipsnių pakeitimai Lietuvos konstitucijoje skelbia: "168 straipsnis. Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos valstybinė vėliava yra tautinė vėliava, kurią sudaro auksas, susidedantis iš trijų lygių horizontalių spalvų juostų: viršutinės — geltonos, vidurinės — žalios, žemutinės — raudonos. Vėliavos pločio ir ilgio santykis — 1:2. 169 straipsnis. Lietuvos TSR valstybinis himnas — V. Kudirkos "Tautiška giesmė". Naujį įstatymą 1988 m. lapkričio 18 d. Vilniuje pasirašė Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirm. V. Astrauskas ir sekr. J. Gureckas. Dėl Lietuvos herbo pakeitimo buvo išklaustas trumpas kompartijos I sekr. A. Brazausko pasisakymas. Nutarta pakeitimo nesvarstyti šioje sesijoje, o ženklą su baltu Vyčiu raudoname fone laikyti tautiniu Lietuvos simboliu.

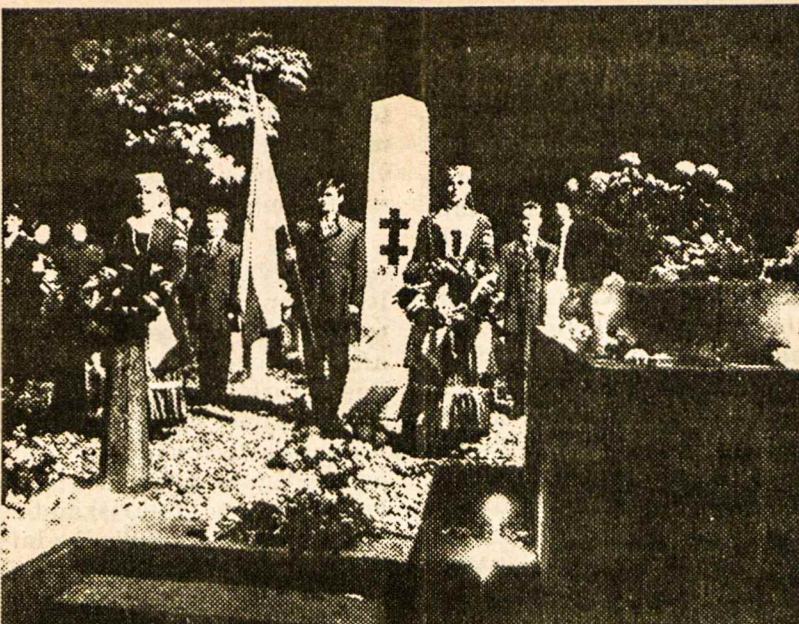
KYLANČIOS TRISPALVĖS

Šiame skyriuje jau buvo rašyta apie tris Lietuvoje iškeltas vėliavas: spalio 7 d. trispalvė suplevėsavo Gedimino pilies bokšte Vilniuje, spalio 9 d. — Kauno muziejaus varpų bokšte, spalio 27 d. — virš Trakų pilies vartų. Tai buvo tik graži pradžia, susilaukusi didžiausio dėmesio spaudoje. Trispalvės kilo bei dabar tebekyla ir kitose Lietuvos vietovėse. — Kėrnaviėje istorinė Lietuvos vėliava su Vyčiu, pašventinta mons. Č. Krivaicio, spalio 20 d. iškelta prie istorijos muziejaus. Kalbėjo archeologas A. Luchtanas, muziejaus atstovai J. Rudzinskas ir J. Purnaveckienė. Kita vasarą ši vėliava bus iškelta pilialknio viršūnėje. — Klaipėdoje trispal-

vė spalio 20 d. suplevėsavo Muzikinio teatro bokšte. Kun. M. Šulcas ją pašventino prie paminklo žuvusiems 1923 m. Klaipėdos sukilimo dalyviams. Išties parą prie jo budėjo tautiniai drabužiais pasipuošę jaunuoliai. — Panevėžyje trispalvė, skambant bažnyčių varpams, spalio 21 d. iškilo virš dramos teatro rūmų. Kalbėjo miesto garbės piliečių laikomas rež. Juozas Miltinis, įsteigęs šį garsų Lietuvos teatrą. — Raseiniuose trispalvė, tikinčiųjų pageidavimu pašventinta bažnyčioje, spalio 29 d. buvo iškelta ant stiebo prie skulptoriaus Vlodo Grybo "Žemaičio" skulptūros. Kalbėjo vykdomojo komiteto pirm. J. Ulickas, poetas M. Martinaitis, klebonas kun. V. Griganavičius, moksleivis A. Daugirdas ir mokytojas V. Lazdauskas. — Telšiuose spalio 30 d. trispalvė suplevėsavo virš kraštotyros muziejaus, kuriam grąžintas senasis "Alkos" vardas. Žodį tarė vykdomojo komiteto pirm. Ž. Ambrazas, "Alkos" direktorius K. Šveždavičius, pedagogė A. Zinkevičiūtė ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo narys V. Petraitis. — Druskininkuose trispalvė spalio 30 d. iškilo Santuokų ir vardinų rūmų bokšte. Iškilmėje kalbėjo poetai Vytautas Bložė ir Kornelijus Platelis, vykdomojo komiteto pirm. R. Mickevičius, LP sąjūdžio seimo narys V. Janonis, mokytojas V. Valentukevičius.

VILNIAUS KATEDRA

Papildomų žinių apie Vilniaus katedros atidavimą tikintiesiems pateikia spaudoje paskelbtas pasikalbėjimas su kultūros ministerio pavaduotoju G. Kuprevičiumi: "Katedros perdavimas — ne vienos dienos darbas. Reikia daug ką aptarti, išspręsti — ir Kultūros ministeriją, Dailės muziejus, ir Bažnyčia dirba ranka rankon. Perduodamas ne tik pats pastatas, bet ir visi bažnytinio interjero elementai, kuriuos yra pavykę išsaugoti. Valstybės lėšomis nutarta atstatyti ir skulptūras, buvusias virš Katedros frontono. 1989 metų vasario pradžioje katedra bus visiškai sugrąžinta tikintiesiems. Katedros vargonai — geriausi Lietuvoje. Manome, kad koncertai čia galėtų vykti ir ateityje — tik, suprantama, kitu laiku ir kitokio pobūdžio. Juk turime gražių pavyzdžių: veikiančiose Kauno, Panevėžio, Raseinių, kitų miestų bažnyčiose mūsų meno meistrų jau atlieka muzikos klasikų kūrinius. Bet galutinį sutikimą čia gali duoti tik Katedros šeimininkai". Paveikslų galerija paversta Vilniaus katedra buvo tapusi Lietuvos dailės muziejaus skyriumi. Galerijos reikalams dabar siūloma panaudoti pradedamą atnaujinti buvusį Chodkevičių rūmų ansamblį. Didžiosios gatvės pradžioje. Galerijos rinkinius laikinai būtų galima perkelti į Lietuvos dailės muziejaus saugyklas. Iki 1989 m. sausio 1 d. Vilniaus katedra su daline paroda dar veiks kaip Paveikslų galerija, turės visus iš anksto numatytus koncertus. V. Kst.

Klaipėdos muzikinio teatro bokšte spalio 20 d. buvo iškelta Lietuvos vėliava, kurią kun. M. Šulcas pašventino prie šio paminklo žuvusiems 1923 m. sukilimo dalyviams. Ta proga prie jo išties parą budėjo tautiniai drabužiais pasipuošę jaunuoliai. Nuotr. Bernardo Aleknavičiaus

Hamilton, Ontario

VYSKUPO M. VALANČIAUS mokykla ruošia Irenos Regienės vaizdą "Nuostabią valandą" gruodžio 18, sekmadienį, 4 v.p.p., Jau-nimo centre. Šis vaizdelis ruošiamas Kalėdų eglutės proga. Atvykęs Kalėdų senelis iš Lietuvos ir apdovanos mažuosius, o tėvų komitetas pavaišins visus. Maloniai kviečiame dalyvauti. Rengėjai

GIEDRAČIO KLUBUI 25 METAI. Hamiltono lietuviai, kaip ir kitų kolonijų tautiečiai, atsiradę svetimuose kraštuose, ėmė organizuotis. Atsirado entuziastų tie įsteigti savo žūklautojų ir medžiotojų klubai. Tarp jų buvo ir Lietuvos kariuomenės plk. J. Giedraitis. 1963 metais buvo sudaryta pirmoji klubo valdyba, pirmininkaujant A. Liūdžiui (jau miręs). Mirus J. Giedračiui, klubas pasivadino jo vardu. Per eilę metų keitėsi ir valdybos pirmininkai: A. Kuras, A. Buinys, J. Stankus. Pastarasis pirmininkauja nuo 1972 m. iki šių dienų.

Teko pradėti iš nieko. Susidarė geradarių grupė, kuri paskolino stambesnes sumas pinigų, kad nupirktų žemės sklypą, tinkamą šaudyklai ir netoli Hamiltono. Pirmieji skoliniojai ir pionieriai buvo: Z. Bolskis, A. Šilinskis, A. Šimkevičius, A. Buinys, A. Stasevičius, A. Dirse, A. Patamsis, Gerulskis, F. Guja, A. Gudelis, V. Mikuckas, P. Armonas, S. Žioba, E. Agro, P. Sakalas. 1966 metais buvo nupirktas 30 akrų žemės plotas už Kalėdonijos. Prasidėjo pirmojo pastato statyba ir kiti šaudyklos įrengimai: skraidžių ir 22 kalibro šaudymai. Buvo iškastas gana gilus tvenkinys, "Adomo" ežerą vadinamas. Ten veisiasi įvairios žuvis.

Kasmet vyksta įvairūs šaudymai: varžybos tarp baltiečių, savo klubo narių bei kitų. Ruošiamos gegužinės, išskyla į kitos organizacijos. Tokiu būdu hamiltoniečiai ir kitų apylinkių lietuviai bei kitataučiai praleido ne vieną vasaros sekmadienį gražioje gamtoje. Klubas rengia kasmetinį žuikių balių Hamiltono.

Klubui augant narių skaičiumi, nuspręsta statyti naują ir didesnę pastatą. Prasidėjo piniginių vėjus. Bus surinkta daugiau nei 28 tūkstančiai dolerių. Naujas pastatas pradėtas 1981 m. rudenį, o pašventintas 1985 m. Klubas yra įregistruotas Ontario provincijos valdžioje, kaip nepelno organizacija.

1989 m. sausio 28 d. klubas ruošiasi paminėti savo 25 metų sukaktį. Ir vietoj įprastinio žuikių baliaus bus banketas su numeruotais stalais. Bilietai parduodami iš anksto Jaunimo centre po pamaldų. Kaina — \$15 asmeniui. Bus vakarienė ir šampanas. Meninę programą atliks Klivlando vyrų ketetas. Banketui vadovaus L. Stungevičienė. A. P.

A. a. ANTANO ŠILGALIO AT-MINIMUI Kanados lietuvių fondui aukėjo: \$40 — V. Narkevičius; \$25 — L. G. Klevas, P. T. Kareckas, V. Seniūnas; \$20 — M. Pikė, P. Zabarauškas, P. Z. Sakalas, J. Asmenavičius; \$15 — M. L. Repečka, R. J. Pleinys, A. D. Maksimavičius; \$10 — P. Šiulys, J. Stankus, J. Bajoraitis, S. P. Ročys, Toronto, Ont., V. R. Bartninkas, E. V. Sakavičius, St. Milereienė, K. E. Simaitis; \$5 — B. Latauskienė.

HAMILTONO ŠALPOS FONDO veiklai Marlatt J. B. Funeral Home Ltd. paaukojo \$100. Ačiū už auką. ŠF

[vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Ft. Lauderdale, Florida

ŠIOJE ATLANTO VANDENYNŲ pakrantėje yra įsikūrę ir kuriasi lietuviai. Daugiausia apsigyvena pensininkai, bet taip pat yra ir jaunų energingų dar pajėgių darbu-
bui šeimų. Jų tarpe yra Leonas Statkus su žmona Beatrice. Čia jie įsikūrė prieš dešimt metų — nusipirko automobilį plovimo ir benzino pardavimo verslą, prie kurio yra didelis plotas žemės, kur galima pastatyti automobilius. Vieta yra prie didelės gatvės (Fed. Hwy.). Vesdami verslą tvarkingai, šeimininkai įsigijo patarnaujamųjų pasitiekimą — turi didelį skaičių lankytojų. Verslas skelbiamas aukštai iškeltoje lentoje "Leo's Carwash" ir kad lietuvius Leonas atlieka patarnavimus. Daug čia sustoja lietuvių ir pasidžiaugia galedami susikalbėti lietuviškai, pamatyti lietuvių spaudą. Visi džiaugiasi tvarkingu, geru ir malonių patarnavimu. P.S.

PRANEŠIMAS IŠ BRITANIJOS

Lietuvos tautinės olimpiados sukaktis

Šiais pasaulinės olimpiados ir Lietuvos nepriklausomybės 70 metais, sukako 50 metų nuo Pirmosios Lietuvos tautinės olimpiados Kaune, 1938 m. liepos 17-31 d.d.

Londono sporto ir socialinis klubas surengė buvusiems olimpiados sportininkams pagerbti vakarą ir paminėti jos 50 m. sukaktį. Olimpiadoje dalyvavusių yra keletas, bet ne visi jau pajėgė minėjime dalyvauti. Vieniems amžiaus našta, kitiems sveikata neleido būti kart.

Klubo pirm. S. Kasparas, atidarydamas minėjimą, supažindino su salėje esančiais olimpiados sportininkais: Juozu Gudaliausku-Vickers — (bronzinis medalis už III-čią vietą 100 km dviračių lenktynėse, Pranu Gudiškiu — baidarininku.

Juozas Gudaliauskas-Vickers, pasipuošęs olimpiados uniforma, papasakojo savo įspūdžius. Pirmiausiai jam 22 metų jaunuoliui, Lietuva atrodė stebuklingai graži. Jie iškilmingai buvo sutikti Kauno stotyje. O kokios nuostabios pažintys su plautas pasaulio lietuviais. Jaudinantis olimpiados atidarymas, iškilmės prie Lietuvos nežinomo kareivio kapo, eise-na Kauno Laisvės alėja ir kitomis gatvėmis. Juozas Dobrovolksis — dabar D. Britanijos sportininkų vadovas buvo pakviestas į priėmimą pas Valstybės prezidentą A. Smetoną. Albinas Liūdžius pas ministrą pirmininką Vladą Mikoną.

Toliau jis kalbėjo apie pačios olimpiados sportinę eigą. Baigdamas savo įspūdžius pažymėjo, kad Lietuva kaip nepriklausoma, jauna valstybė garsėjo ir darbais: Dariaus Girėno Atlanto perskridimas, 1937 metais Lietuva tapo Europos krepšinio čempionė. Sovietinė Lietuvos okupacija nukirto laisvos Lietuvos

LEVOS POCIENĖS skulptūra "Eglė žalčių karalienė", lietuvių do-vana Australijai jos 200 metų sukakties proga, atidengta 1988 m. lapkričio 5 d. sostinėje Kanberoje

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB naujoji valdyba 1988 m. lapkričio 12 d. surengė spaudos konferenciją Čikagos "Seklyčioje". Jon įsijungė šeši Klivlande ir Vašingtone gyvenantys valdybos nariai. Pirm. dr. A. Razma pranešė, kad yra sudarytas vykdomasis komitetas skubiems sprendimams, kurių negalima atidėlioti. Komitetan įsijungė — dr. A. Razma, B. Jasaitienė, B. Juodelis ir D. Valentinaite. Šiuo metu ruošiamas laiškas, kuriuo lietuviai bus prašomi aukų reikalams, susietiems su Lietuvoje vykstančiais įvykiais, ryšiais, skubiu reaguavimu. Pasak pirm. dr. A. Razmos, būna tokių reikalų, kurių never-tėtų kelti viešumon, bet jie turi būti sutvarkyti. Bronius Juode-lis, vicepirmininkas finansiniams reikalams, pakartojo panašias mintis, primindamas ka-lėdinį vajų aukoms rinkti. Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė pabrėžė, kad lietuaniš-mės mokykloms reikia naujų vadovėlių, vaikus dominančių konkursų istorinėmis temomis. Pavyzdžiui gali būti "Gedimino sapnas". Kultūros tarybos pirm. Dalia Kučienienė žadėjo tęsti iš-savo pirmtakės I. Bublėnės per-imtą premijų švenčių tradiciją, numatyti laiką ir vietą sekan-čiai dainų šventei.

JAV ir Kanados lietuvių kre-dito kooperatyvų vadovų konfe-rencija spalio 28-29 d.d. įvyko Klivlande. Ją sušaukė "Taupos" kooperatyvo vedėjas Vytautas Staškus aptarti glaudesnio bendradarbiavimo reikalams. Pirmojoje vadovų konferenci-joje dalyvavo: Niujorko "Kasos" atstovai G. Žemaitaitis ir A. Šil-bajoris, Toronto "Paramos" — D. Vaidila, Toronto Prisikėlimo parapijos — dr. S. Čepas ir J. Palys, Hamiltono "Talkos" — J. Stankus, S. Dalius, J. Kristolai-tis, Santa Monikos lietuvių kre-dito sąjungos — A. Markevičius, A. Pečiulis, Bostono "Taupos" — R. Veitas, T. Ašmanskas, A. Ka-ro-sienė, Klivlando "Taupos" — V. Staškus, dr. V. Maurutis, D. Ramonienė, V. Urbaitis, A. Ruk-šėnas, E. Marcinkevičius bei kiti pareigūnai. Suvažiavimas neat-vyko Montrealo "Lito" ir Los Angeles lietuvių kredito unijos atstovai. Aptarus aktualiuosius reikalus, buvo įsteigtas Lietu-vių kredito unijų sambūris Š. Amerikoje (Confederation of Lithuanian Credit Unions of North America). Sambūris bus stipri ekonominė jėga, turinti beveik ketvirtadalį milijono dolerių ir apie 22.000 narių. Lietuvių kredito kooperatyvai ir toliau lieka savarankiško-mis finansinėmis institucijomis. Reikalui esant ir atsižvel-giant į tautinius siekius, galės būti veikiami sujungtomis ran-komis ir kapitalu.

Lietuvius sukurtė Detroito arkivyskupijos planas šiame didmiestyje uždaryti 46 para-pijas, neturinčias 500 šeimų ir nesurenkančias \$100.000 per metus. Numatyti uždaryti šven-tovių sąrašą paskelbė dienraš-tis "Detroit Free Press". Jame yra ir dvi lietuviškųjų para-pijų šventovės — Šv. Antano ir Šv. Petro. Dienraštis teigia, kad 1920 m. įsteigta lietuvių Šv. Antano parapija, kuriai va-dovauja klebonas kun. Alfonsas Babonas, 1986-87 m. turėjo 130 šeimų, du krikštus ir 15 laido-tuvių. Pamaldos laikomos lietu-vių kalba. Šv. Petro parapijai, įsteigta 1921 m., vadovauja kle-bonas kun. Kazimieras Butkus. Ji aptarnauja ne tik lietuvių, bet ir italų bei meksikiečių sei-mas. Šių šventovių uždarymas būtų skaudus smūgis Detroito lietuviams, nes jiems liktų tik viena lietuviška parapija Det-roito priemiestyje Southfielde. Šv. Antano parapijiečių posėdyje spalio 2 d. buvo imtasi prie-monių pakeisti arkivyskupijos nutarimus. Posėdžiui vadovavo parapijos klebonas kun. A. Ba-bonas ir tarybos pirm. Birutė Barauskienė. Sudaryta speciali komisija rinkti parašams. Det-roito arkivyskupiui kardinolui Edmundui Szokai bus įteiktas prašymas palikti lietuviams Šv. Antano parapiją. Parapijų iš-saugojimu rūpinasi ir kitos Det-roito katalikų grupės, sudariu-sios bendrą komitetą.

Skotijos lietuviai spalio 8 d. Mišiomis vietinėje katalikų bažnyčioje Mossende prisiminė Tautos ir kariuomenės šventes. Mišias atnaušo lietuvių kape-lionas J. Andriusius. Skaitymus atliko J. Blūdžius ir P. Gečio-nis. Lietuviškas giesmes giedojo visi pamaldų dalyviai, vargonais palydėti muz. P. Dzidoliko. Abiem šventėm skirtą pamokslą sakė kun. J. Andriusius. Po pamaldų visi susirinko Skotijos lietuvių klube. Apie Tautos ir kariuomenės švenčių reikšmę kalbėjo DBLS skyriaus pirm. J. Blūdžius. Buvo išklausyti du pranešimai: E. Pautienės — apie lietuvių jaunimo kongresą Australijoje, apie tautinę lie-tuvių skautų stovyklą Amerikoje — joje dalyvavusios Yvonne Ju-lius. Tautiniai šokiais progra-mą papildė "Aušros" grupė, va-dovaujama K. Rugienienės. Jau-nimui padėjo skyriaus pirm. J. Blūdžius. Tautos fondui su-rinkta 30 svarų.

dr. V. Rimšelis, MIC. Altorius buvo papuoštas lietuviška koplytėle ir Lietuvos krikšto 600 metų sukakties plakatu. Pagrin-dinis sukakties minėjimas įvyko spalio 9 d. Argentinos lietuvių centrą sveikino: ALOST pirm. Antanas Mikučionis, marijonų provincijolas kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC. Susivienijimo lietuvių Argentinoje pirm. Raulas Stalioraitis, Argentinos lie-tuvių jaunimo sąjungos vardu — Daniela Rastauskaitė, Senelių židinio — Julius Mičiūdas ir kiti lietuviškų institucijų atstovai. Programą dainėle "Plaukia ža-selė" pradėjo mažosios "pely-tės". Dainomis įsijungė Aldos Čikštaitės vadovaujamas moterų choras, tautiniai šokiai — "Spindulio" grupė, centro veteranai ir "Inkaro" ansam-blis. Sukaktuvinę vakarienę Ar-gentinos lietuvių centras su-rengė lapkričio 5 d. Tada pa-aikėjo, kad centras yra nupir-kęs du sklypus prieš savo rūmus. Juose bus įrengta sporto aikštė jaunimui.

Australija

Australijos lietuviai savo įnašą šiam kraštui įamžino 1988 m. lapkričio 5 d. Kanberos Glebo parke Ievos Pocienės skulptūra "Eglė žalčių karalienė". Skulp-tūra yra lietuvių dovana dviejų šimtų metų sukaktį švenčian-čiai Australijai. Glebo parkas yra sostinės Kanberos centre, kur dažnai lankosi turistai. Tad dovanotoji skulptūra jiems pri-mins Australijoje įsikūrusius lietuvius ir toli paliktą Lietuvą, jos gintariname pajūryje gimusią legendą apie Eglę, tapusią žalčių karalienę. Lėšų telkimu ir paminklinės skulptūros pasta-tymu rūpinosi organizacinis ko-mitetas: Jūras Kovalskis, Eva Kubbos, Viktoras Martišius ir dr. Benius Vingilis. Jų dėka lie-tuvių paminklo Australijoje re-ikalams buvo sutelkta \$30.000. Aukojo ne tik pavieniai lietu-viai, bet ir jų organizacijos. Lietuvių vardu skulptūrą Aus-tralijai padovanojo ALB krašto valdybos pirm. Danutė Baltutienė, o dovana priėmė Australijos parlamento ir ministerijų kabi-neto narė Ros Kelly. Pasidžiau-gusi gausiu lietuvių įnašu į Australijos gyvenimą, ji atiden-gė paminklinę skulptūrą, pri-mindama, kad Kanberoje North Lynham gatvė yra pavadinta mirusio žymaus lietuvių daili-ninko Henriko Šalkauskio var-du. Oficialioji dalis baigta lie-tuvių tautiniais šokiais, kuriuos prie Australijai dovanoto pa-minklo atliko dvi šokių grupės — Kanberos "Audėjėlė" ir Syd-nėjaus "Sūkurys".

Britanija

Tradiciinius rudens šokius lie-tuvians surengė DBLS Boltono skyrius su energingu pirm. H. Vaineikiu. Renginį atvyko tautie-čių ir iš kaimyninių vietovių. Prarėtėjusias lietuvių eiles pa-pildė vietiniai anglai. Vakaro dalyvių laukė lietuvių šeimini-nių paruošti patiekalai, vyrų tvarkoma loterija. Vėliau paaiš-kėjo, kad vakaras pavyko ne tik socialiniu, bet ir finansiniu po-žiūriu.

Skotijos lietuviai spalio 8 d. Mišiomis vietinėje katalikų bažnyčioje Mossende prisiminė Tautos ir kariuomenės šventes. Mišias atnaušo lietuvių kape-lionas J. Andriusius. Skaitymus atliko J. Blūdžius ir P. Gečio-nis. Lietuviškas giesmes giedojo visi pamaldų dalyviai, vargonais palydėti muz. P. Dzidoliko. Abiem šventėm skirtą pamokslą sakė kun. J. Andriusius. Po pamaldų visi susirinko Skotijos lietuvių klube. Apie Tautos ir kariuomenės švenčių reikšmę kalbėjo DBLS skyriaus pirm. J. Blūdžius. Buvo išklausyti du pranešimai: E. Pautienės — apie lietuvių jaunimo kongresą Australijoje, apie tautinę lie-tuvių skautų stovyklą Amerikoje — joje dalyvavusios Yvonne Ju-lius. Tautiniai šokiais progra-mą papildė "Aušros" grupė, va-dovaujama K. Rugienienės. Jau-nimui padėjo skyriaus pirm. J. Blūdžius. Tautos fondui su-rinkta 30 svarų.

Vokietija

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavime spalio 15 d. Romuvoje, Vasario 16 gimna-zijos patalpose, buvo išrinkta nauja valdyba, kurią dabar su-daro: pirm. T. Bartusevičius, nariai — A. Malinauskas, D. Ol-šanas, D. Baliulytė, A. Kairytė. Šventė pradėta pamaldomis centro rūmuose spalio 2 d. Mi-šias koncelebravo kun. A. Steig-vilas, MIC, ir iš Čikagos atskri-dę marijonų provincijolas kun.

Argentina

Argentinos lietuvių centras sostinėje Buenos Aires keliais renginiais 1988 m. spalio mė-nėsį paminėjo savo veiklos še-siasdešimt dvejų metų sukaktį. Šventė pradėta pamaldomis centro rūmuose spalio 2 d. Mi-šias koncelebravo kun. A. Steig-vilas, MIC, ir iš Čikagos atskri-dę marijonų provincijolas kun.

AUDRA
travel
CORPORATION

REMKIME
LIETUVOS
PERSITVARKYMO
SAJŪDĮ

Lietuvių viltys, sunkiais tylos ir skausmo laikais baimės ir nepasitikėjimo tramdytos, pagaliau išsiliėjo kaip nesuvaldomai veržlus, apsisvalymo nuo slogios praeries ir tikėjimo Lietuvos ateitimi srautas, pasivadinęs **LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDU**. Išsaugoti ateinančiom kartom Lietuvą, jos istoriją, kultūrą, kalbą bei gamtą — yra kiekvieno lietuvio pareiga.

Kiekvienas iš Jūsų galite palaikyti lietuvių viltis paremdami **PERSITVARKYMO—ATGIMIMO SAJŪDĮ**.

Nuo š.m. lapkričio 1 dienos visiems išeivijos lietuviams nuo mokesčio, kurį Jūs paprastai mokate už bet kokio pobūdžio kelionę **AUDRA travel** kelionių biure, 2.5% bus skiriama **LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDŽIUI REMTI**.

1989 m. pabaigoje, atskaitintame keliautojų susitikime, pinigai kartu su rėmėjų sąrašu bus įteikti **Lietuvos sąjūdžio atstovams**.

Tad, LIETUVIAI, užsakydami keliones lietuviškame AUDRA travel kelionių biure, remsite LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDĮ.

Skambinkite: tel. (416) 769-2500, TELEX: 06-967812
FAX: (416) 763-6279

Rašykite: 2100 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1M7
Darbo valandos: nuo pirmadienio iki trečiadienio 9.30 — 19.00
ketvirtadienį, penktadienį 9.30 — 21.00, šeštadienį 11.00 — 17.00
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

Pot Pourri
įvairių virtuvės prekių ir
dovanų parduotuvė

Center Mall, 1227 Barton St. E.
Hamilton, Ont. L8H 2V4. 10% nuolaida
Tel. (416) 545-9488 (įteikiant "TŽ" skelbimą.
Savininkė: Birutė Kvedarienė

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,
įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 28 MILIJONUS DOLERIŲ	
MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 3%	asmenines paskolas 13.5%
santaukas 6.5%	nekiln. turto pask. 1 m. 11.75%
kasd.pal.taupymo s-ta 6%	nekiln.turto pask. 3 m. 12.5%
90 dienų indėlius 9%	Nemokamas čekių ir sąskaitų
1 m. term. indėlius 10.25%	apmokėjimo patarnavimas.
1 m. term.ind.mėn.pal. 9.75%	Nemokama narių gyvybės
3 m. term.indėlius 10.5%	drauda pagal santauką
RRSP ir RRIF (pensijos) 8%	dydį iki \$2.000 ir
RRSP ir RRIF 1 m. 10.25%	asmeninių paskolų
RRSP ind. 3 m. 10.5%	drauda iki \$25.000.

Lietuviški kryžiai Igarkos kapinėse

Spalio pradžioje grupė vilniečių aplankė Sibirą išstremtų lietuvių kapines Igarkoje. Apie tai jau buvo rašyta "TŽ" 46 nr., pasinaudojant išsamiu žurnalisto Valės Čeplevičiaus pranešimu "Komjaunimo tiesoje". Su ta grupe Igarkoje lankėsi Lietuvos stalinizmo aukų tyrimo komisijos narys teisininkas JURGIS JURGELIS. "TŽ" skaitytojams pateikiame iš jo gautus asmeninius išpūdžius. RED.

Igarkos civilinės metrikacijos biuro archyve guli nedidelio formato, storos, tarsi senovinės maldaknygės, knygos. Iš gretimo kambario sklinda maršų garsai. Ramus moteriškas balsas linki visoms iš eilės besituokiančių poroms meilės, tarpusavio pagarbos ir vaikucių čiauškučių.

Gyveno trumpai

Imu Igarkos CMB archyvo knygą, užpildytą prieš 40 metų. Visi šios knygos lapai labai panašūs. Visi jie prasideda žodžiais "SSR vidaus reikalų skyriaus liaudies komisariatas". Toliau šešiolika punktų. Šie punktai ir suteikia šokią tokią informaciją apie tai, kas Igarkoje gyveno ir mirė, kas atgulė po jos kryžiais.

1948 metų įrašo nr. 71 užregistruota pirma lietuviška pavardė: Staškūnaitė Angelė, Eduardo. Amžius – 11 mėnesių. Gimimo data – 1947 birželio 2 d. Motinos išlaikytinė. Motinos darbo vieta – Igarka, Miško pramonės kombinatas (MPK). Mirties priežastis – meningitas.

Taigi Angelė gyveno labai trumpą amželį. O poliarinėje Igarkos saulėje ji šildėsi vos vieną parą, gal ir trumpiau. Mat lietuviai į Igarką buvo atgabenti 1948 metų birželio 17-18 d.d. Pastebėkime, jog per tas valandas, kai Angelė ruošėsi iškelti į dausus, jos mama spėjo tapti MPK darbininke. Ir ne tik Angelės mama. Visi čia atgabenti lietuviai priklausė miško pramonės ministerijai. Ši ministerija padengė kelionės išlaidas ir įgijo mūsų tautiečius kaip nuosavybę, kaip vergus. Visi, kas tik pajėgė dirbti, pagal bendrą sąrašą buvo įdarbinti Igarkos miško pramonės kombinata.

Minėtos knygos įrašas nr. 72. Įregistruota Taugino Antano, Juozo, mirtis. Jam buvo penkiasdešimt metų. Išlaikė jį žmona, MPK darbininkė. Mirties priežastis – plaučių tuberkuliozė. Šis įrašas ne visiškai tipiškas 1948 metų lietuviškajai Igarkos vasarai. Vasara iš esmės priklausė mažiesiems.

Įrašas nr. 73 byloja, jog mirė Kvietkauskas Vytautas, Edvardo. Jam buvo vieneri metai. Vytuką išlaikė tėvas, MPK darbininkas. Mirties priežastis – plaučių tuberkuliozė.

Įrašas nr. 75. Simonavičius Jonas, Juozo. Amžius – vieneri metai. Mirties priežastis – DISTROFIJA (organizmo mitybos sutrikimas. Red.). Jį išlaikė motina – MPK darbininkė.

Čia truputį prasiplėskiu su dokumentiniu tikslumu ir mirties priežastį užrašiau didžiosiomis raidėmis. Nuo liepos mėnesio distrofija tampa pagrindine vaikų mirties priežastimi. Jai taipogi talkina šiltinė ir dizenterija.

Pakeliui į Igarką (greičiausiai plaukiant Jenisieju baržoje) gimęs ir išgyvenęs du mėnesius nuo dizenterijos miršta Bartuška Antanas.

Skušinskas Pranas išgyveno vienerius metus ir keturis mėnesius. Jį išlaikė motina – MPK darbininkė. Gyveno jis Stalino gatvėje nr. 18. Mirties priežastis – distrofija.

Kitos išeities nebuvo ir Sventickui Jonui, Antano, 2 metų ir 2 mėnesių žmogeliui. Juo rūpinosi močiutė, kuri nepajėgė niekur dirbti. Taigi – distrofija.

Dūdaitė Janina išgyveno 1 metus 8 mėnesius, Gvozdauskas Romas – 2 metus 6 mėnesius, Kvietkauskas Zigmas – 2 metus 2 mėnesius, Simonavičiūtė Angelė – 2 metus 3 mėnesius, Skužinskas Juozas – 1 metus 4 mėnesius, Polaukaitė Danutė – 4 metus 8 mėnesius, ir t.t. ir vis distrofija.

Rudenio distrofija ima glemžtis ir senyvo amžiaus žmones. Nuo išsekimo miršta šešiasdešimtmetis Misiukas Jonas, septyniasdešimt dviejų metų Zykauskienė Ursulė ir Skirgaila Petras, aštuoniasdešimt aštuonerių metų Banionis Kazys. Šimtą vienerius metus išgyvenusi Lietuvoje amžinam poilsui Igarkos kapinėse atgula Beišienė Ona.

Pirmoji žiema, kaip pasakojama šiuo metu tebegyvenantis Igarkoje Daugnora Pranas, buvo pati žiauriausia. Vaikai ir seneliai krito kaip lapai. "Palydim vieną į kapus, grįžtam namo – kito nebėra". Neišlaikė net kai kurie, rodos, tvirti jauni žmonės.

Šalia rusų, kalmukų, suomių, evenkų, gruzinų, vokiečių, žydų, graikų, latvių gulė ir gulė lietuviai. Netrukus jie čia pranoko visus kitus. Kapinės pradėta vadinti lietuviškomis. Beržų miške išaugo lietuviškų kryžių miškas. Tiesa, tai įvyko šiek tiek vėliau. Pirmą žiemą ne tik pastatyti didesni kryžiai, bet ir iškasti gilesnė duobė buvo pernelyg sunku. Nemažai karstų pavaršį išniro iš sniego.

Lietuviškos laidotuvės

Gerokai vėliau, kai praėjo didžioji krizė ir bado šmėkla pasitraukė kiek į šalį, lietuviškos laidotuvės tapo ypatingai iškilmingomis. Didžiulės pa-

lydos priekyje kryžius, kunigai, gedulingos bažnytinės vėliavos. Kitataučiai su pavydu žvelgė į šias apeigas, į tai, kaip gražiai lietuviai iškeliauja pas savo Dievą.

Ne tik mirė, bet ir gimė

Žmonės ne tik mirė, bet ir gimė. Tiesa, ši aritmetika daug kartų paprasčiau ir kuklesnė. Dėsningumai čia taip pat kitokie.

Civilinės metrikacijos biuro lapeliai, į kuriuos buvo registruojami gimimo akta, taipogi prasideda žodžiais "Vidaus reikalų ministerija".

Pirmas lietuvis, užregistruotas tokiame lape, yra Kračmerys Antanas. Gimė jis 1948 m. birželio 8 dieną. Remiantis šia data, galima spręsti, kad Antanukas gimė ne pačioje Igarkoje, o pakeliui į ją, baržoje, plaukiančioje Jenisieju iš Krasnojarsko į Igarką. Antanuko tėvas Vytautas gimęs 1921 m., motina Janina gimusi 1925 m. Igarkoje jie gyveno K. Markso gatvėje.

1948 m. liepos 20 d. jau pačioje Igarkoje gimė Džiovalaitė Aldona, Vaclovo. Galima tikėtis, kad Aldutei pasisekė išvengti distrofijos. 1964 metų liepos mėnesį, kaip byloja pažyma gimimo akto registracijos lape, buvo išrašytas gimimo liudijime dublikatas. Matyt, jo prisireikė Džiovalaitei išsiimant pasą.

Kitoks likimas ištiko Dapkų Stasi, sūnų Antano. Js gimė 1948 m. rugpjūčio pirmą dieną Pionierių gatvėje. Išgyveno 25 dienas. Mirė nuo distrofijos.

Į Igarką buvo atvežta nemažai jaunų šeimų. Kai kurios jų 1948 m. vasarą bei rudenį susilaukė pirmagimių. Muraškų šeimoje gimė dukra Regina, Minkevičių – Jadvyga, Morkūnų – Janina. Sūnaus Antano susilaukė Vizbarai. Eimontai savo pirmąjį sūnų taip pat pakrikštijo Antano vardu. Būta Igarkoje ir gausių šeimų. Štai Riabučų šeimoje gimė ketvirtas vaikas – Algimantas, Kreigų šeimoje – penktas. Iš viso iki Naujų metų Igarkos lietuvių tremtinių šeimose gimė (gyvi) 22 vaikai. Kol kas nežinia, kiek jų išliko gyvų.

Nuo 1949 m. pradžios gimimų skaičius ilgam smarkiai sumažėjo. Tuo tarpu mirtingumas išliko gan didelis. Manoma, kad nuo tremties negandų Igarkoje žuvo apie tūkstantį (arba apie 25-33% visų čia atitremtų) lietuvių.

Kaip pažymi tyrinėtojas R. Gorčiakovas, lietuviai nebologai atlaikė Igarkos smūgį. Dar prieš karą čia atitremti gruzinai žuvo visi. Paskutinį palaidojo 1951 metais. Jų buvo arti penkių šimtų.

Neleido grįžti

Matyt, tokio rezultato ir buvo laukiama. Ne tik laukiama, bet ir atkakliai siekiama. Tačiau su lietuviais išėjo kažkaip nevykusiai – kai kurie liko gyvi. Ne tik liko gyvi, bet ir Staliniui mirus užsinorėjo grįžti į Lietuvą. Štai šito iš tiesų nebuvo tikėtasi. Juk žmonės tremiami buvo visiems laikams. Jų turtas buvo sunaikintas, išgrobstytas. Kai kas iš šio turto nubyrėjo ir patiems deportacijų aktyvistams. Aktyvistai tapo pareigūnais. Tada ir prisireikė labai gėdingo įstatymo, draudžiančio lietuviams grįžti į Lietuvą. Kas jį inspiravo. Juk nei Stalino, nei Berijos, nei Dekanozovo, nei Višinskio jau nebebuvo. Atsirado turbūt savi smulkūs dekanozoviukai, kurie labai nenorėjo matyti grįžusių tremtinių.

Susitikimas kapinėse

Ir štai po 40 metų nuo tos tragiškos pirmosios Igarkos žiemos lietuviškos kapinės vyksta gedulingas mitingas. Viskas, kaip ir reikalauja įstatymas, suderinta su miesto valdžia. Į kapines ateina keliolikos žmonių būrelis, atvykęs iš Lietuvos, keletas Klaipėdos jūreivių, kurių laivas stovi Igarkos uoste, vietiniai lietuviai, keletas Igarkos gyventojų. Iškeliama juodu kaspiniu perrišta tautinė vėliava. Uždegamos žvakutės. Pasakoma ta proga ketletą žodžių. Filmuo-

jama, fotografuojama, apsiverkiama. Tuo pat metu už tūkstančių kilometrų Lietuvoje sužiba tūkstančiai žvakių tūkstančiams žuvusių tremtinių pagerbti. Štai tokioje ganėtinai liūdnoje aplinkoje ramybės neduoda vienas gan liūdnas klausimas, kurio niekas garsiai ir neištaria. Kodėl ne visi Igarkos lietuviai atėjo į kapines? Gal kai kurie nežinojo, negalėjo? Nepasirodė tie, kurie gyvena būstuose mažai ką geresniuose (o gal ir negeresniuose) už 1948 metų barakus. Tur būt jie jaučiasi pažeminti, atstumti ir niekam nereikalingi. Gal net drovosi savo skurdo.

Neatėjo Malakas Ignas 1913 metų gimimo. Jis neturi nei kojos, nei invalido vežimėlio. "Turėčiau vežimą, – sako jis, – keliaučiau į Lietuvą apsidairyti". Bet tie abu dalykai taip nepasiekiami, tad Malakas tik galva linguoja.

Neatėjo Malako dukra Romualda, kuri baisiai troško mokytis Vilniaus universitete, bet čia jos nepriėmė ir dabar studijuoja kažkuriame Sibiro universitete.

Neatėjo ir tie, kurie nebesikelia iš patalo. Kitą dieną režisierė Pangonytė rado vieną mūsų sunkiai sergantį tautietį ir, nežinodami kaip tokioje situacijoje reiktų elgtis, tiesiog paprašė jį ką nors papasakoti. Ligonis ilgai tylėjo, rodos ir prašymą užmiršo, o paskui tarė: "Ar šiemet sodai užderėjo Lietuvoje"? Matyt, akys taip ir tebestovį žydintys sodai – paskutiniai Lietuvos vaizdai įsirisę į jo atmintį. Tik štai kokių derlių jie atnešė? Neimones šios mįslės su žydinčių sodų vizijomis, jis ir iškeliausi į amžinąjį atilį, į amžinojo įšalo žemę. Neatėjo ir dar kai kurie Igarkos lietuviai. Turbūt jiems kažkas kliudė.

Nyksta lietuviai

Suskilo, subyrėjo Igarkos lietuvių bendruomenė. Sutrūkinėjo ryšiai. Nebėra nei vakaronių, nei gegužinių maldų. Net į laidotuves nebesueina visi. Nyksta lietuviai. Tie, kurie čia liko, jau nebeatlaiko Igarkos smūgių. Tiesa, niekas ir niekada jiems nepadėjo, juos užmiršo, apleido, atsisądėjo tėvynainiai.

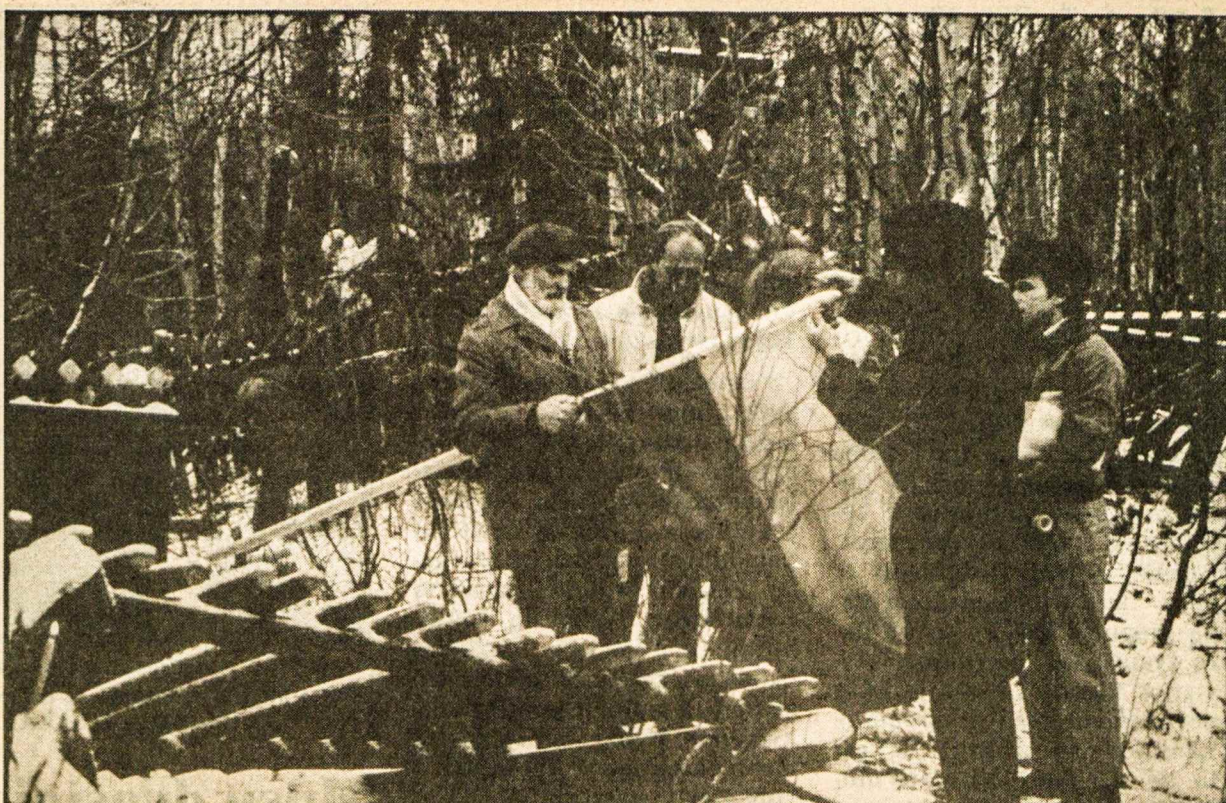
Kanados Lietuvių Bendruomenės žinios

Iš Lietuvos yra gauta anketa, kurią platina Lietuvoje susiformavusi komisija stalinizmo nusikaltimams tirti. Komisija ieško išsamesnių informacijų apie tuos laikus: kas buvo išstremti, kur, kodėl ar grįžo į Lietuvą ir t.t. Pačioje Lietuvoje jau yra surinkta nemažai duomenų, bet laukiama užpildytų anketų ir iš užsienio. Komisija tikisi netrukus išleisti išvežtųjų leidinį, naudojantis surinktais duomenimis. Norintys užpildyti anketa, prašomi skambinti į KLB raštinę tel. (416) 533-3292 arba į ją atsilankyti Priskikimo parapijos klebonijoje.

KLB krašto valdyba yra užsakiusi lietuviškų vėliavų, kurios bus gatavos po Kalėdų. Jos bus daromos iš "nylon" medžiagos. Vėliavos dydis: 36" – 72". Vėliavas (be stiebo) galima jau dabar užsisakyti. Užsakymai priimami tik iš anksto sumokėjus \$45. Čekius rašyti KLB vardu ir siųsti 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8.

KLB švietimo komisija išsiuntinėjo apylinkių valdyboms aplinkrašti, prašantį padaryti rinkliavas arba paaugoti iš kasos Vasario 16 gimnazijai paremti ir apdegusios gimnazijos pilies atstatymui, taip pat skatinti tėvus siųsti savo vaikus mokytis toje gimnazijoje.

Kan. liet. jaunimo sąjungos Hamiltono skyriaus prarastame vajuje Vasario 16 gimnazijai aukėjo: \$30 – B. Vidugiris; \$20 – J. Astaras, M. A. Garkūnai, A. Mačiulaitienė, K. Meškauskienė, A. Petkevičius, P. Sakalas, p. Seniūnas; \$10 – N. N., R. Bulovas, M. Jonikas, A. Kšivic-

Į Igarkos lietuvių kapines spalio pradžioje buvo nuvykusi grupė tautiečių iš Vilniaus. Čia jie turėjo ir gedulingą susirinkimą. Nuotraukoje ruošiasi iškelti Lietuvos trispalvę. Pirmas iš kairės yra straipsnio "Lietuviški kryžiai Igarkos kapinėse" autorius JURGIS JURGELIS

Netruks ateis laikas, kai net Igarkos telefonų abonentų knygelėje neberasime lietuviškų pavardžių. Tūlas lietuvis, vedęs rusę, savo vaikui užrašo žmonos pavardę. Pasi-taiko atvejų, kad subrendęs vyras pats atsisako savo gražios lietuviškos pavardės. Neseniai centrinė televizija transliavo dokumentinį filmą apie Igarką. Pasirodė, kad vienas šio filmo veikėjų yra tikras lietuvis, per santuoką įgijęs rusišką pavardę.

Negerbiamos kapinės

Lietuviškos kapinės yra už kilometro ar pusantro nuo miesto, miške. Čia jau nieko nebelaidda. Kapinės merdi. Amžino įšalo žemėje neprigyja, svyra, grūna lietuviški kryžiai, virsta tvorelės. Klampiu, vos įžiūrimu taku bevinguojančių pro krūmus ir balas, mažai kas beužsuka. Žiemą per šias kapines driekiasi slidžių vėžės. Sako, kad jaunesni medžiotojai mėgsta išbandyti rankos ir akies taiklumą, poškindami iš dvimamzdžių į kokį nors užrašą ant kryžiaus ar tiesiog į patį kryžių. Sako, kad anksčiau ant šių kryžių buvo Dievo kančia, bet tie patys šaunūs medžiotojai ar iš gilų ateistinių įsitikinimų, ar

iš didelės aistros medžioklei nuplėšė Dievo kančias ir išliejo iš jų šratas. Aplamai, Igarkoje šias kapines nedaug kas prisimena. Dažnas nežino, net kurioje pusėje jos yra.

Daugiau kaip už šimto kilometrų nuo Igarkos nykioje miškatundrėje, buvusių Jar-makovo lagerių teritorijoje, sutikome du jaunus medžiotojus. Niekur neskubėjome, laukėme malūnsparnio, kuris turėjo išgabenti mus iš čia, buvusios gulago karalystės. Isikalbėjome. Paaiškėjo, kad šie vyrukai nebologai pažįsta vietinius paukščius ir žvėris. Tačiau jie mažai ką galėjo pasakyti apie savo senolius. Netgi suabejojo sakydami, iš kur kilę jų tėvai. Igarkoje tiek medžių šaknys, tiek ir žmonių atmintis siekia labai negilius klodus.

Praeis kiek laiko. Klajos po Igarkos, Kureikos, Dudinkos, Norilsko tundras ir miška-

tundres jauni medžiotojai (ir ne tik medžiotojai), nenujausdami, kad nuo amžių jų protėviai gyveno prie Mūšos, Šventosios, Kulpės ar Vyžuonos; kad jų gyslomis teka ir lietuviškas kraujas.

Stoviu lietuviškoje Igarkos kapinėse, lenkiu galvą prieš griūvančius kryžius. Viešpatie, neleisk mums užmiršti tų, kurie nebuvo pašaukti grįžti atgal į tėvų žemę, kurie čia atgulė. Ir tų, kurie su siaubu tebežvelgia į nykią poliarinę naktį, stengdamiesi užgniaužti savyje Tėvynės ilgesį ir gerai suvokdami, kad jiems taip pat teks nugrimzti amžino įšalo klotuosna. Ir tų, kuriems Lietuvos vardas nebedaug ką reiškia, kurie klajoja po Sibirą be šaknų ir be prisiminimų (jiems taip pat negera). Ir visų, tų, kurie kentėjo be kaltės ir tebekentia nuo sunkiai gyančių, pūluojančių Sibiro žaizdų.

V A J U S Lietuvių kultūros muziejui

Anapilio sodyboje, Mississaugoje, jau pastatytas **Kanados Lietuvių kultūros muziejus** ir **Parodų salė**. Muziejaus paskirtis – mūsų tautiečių pergyvenimus bei atsiminimus primenančių užrašų, nuotraukų, dokumentų ir kitokių tremtį bei išsiviją nušviečiančių kūrybos ir meno rinkinių priežiūra. Ne visi jaunosios kartos nariai moka įvertinti savo tėvų palikimą. Ne visi ateityje turės ir tinkamas sąlygas tokios medžiagos priežiūrai. Šis muziejus bus ateities istorikams ir visiems savo senelių ir prosenelių praeitimi besidomintiems asmenims aiški tokios medžiagos vieta.

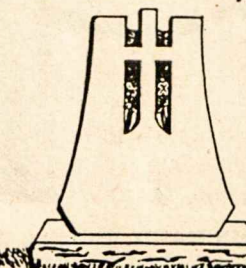
Pastatas kainavo \$1,097,161.87. Esame skoloje, už kurią mokame aukštesnį procentus ir jūsų finansinė parama yra labai reikalinga. Už aukas, nemažesnes kaip \$20.00, bus išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčio. Paaukoje \$1,000.00 ar daugiau bus įrašomi muziejaus rėmėjų lentoje, paaukoje \$5,000.00 – muziejaus mecenatų lentoje. Prašome aukas siųsti ir čekius rašyti žemiau nurodytu vardu bei adresu:

KL BENDRUOMENĖ – MUZIEJUS
1011 College Street, Toronto,
Ontario M6M 1A8, Canada

Aukos suma \$
Vardas, pavardė
Adresas
Parašas

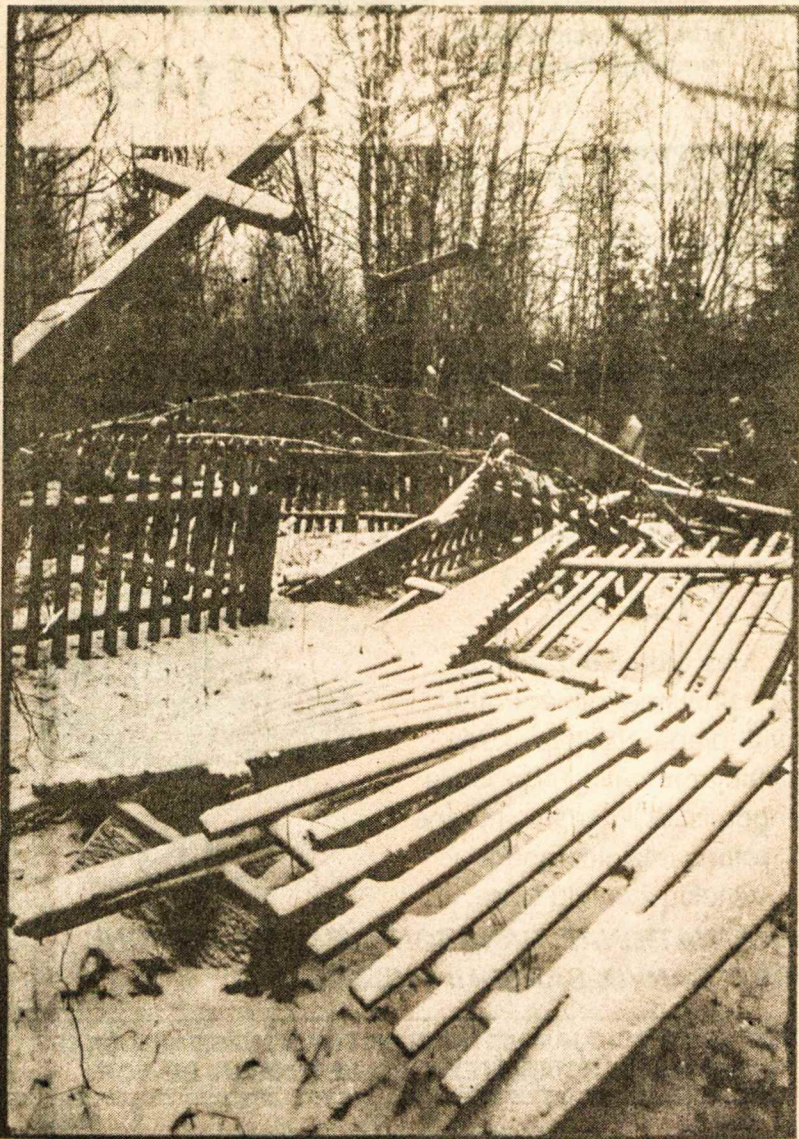
GEO. H. CREBER
MONUMENTS INC.
208 Kingston Rd., Toronto, Ont. M4L 1S7
Raštinės tel. 691-5712 Namų tel. 762-3502
694-1013 Roman Demkiw

Išstatyta 120 paminklų pavyzdžių – didžiausias pasirinkimas Toronte paminklų, sukurtų tautiniais motyvais

Mes parūpinam savo klientams bronzinius bei proporcingus pagal mastelį planus patvirtinimui. Projektai ir skulptūros atliekami geriausių mūsų meistrų. Naudojamas geriausias Š. Amerikos ir importuotas granitas. Užsakymai priimami bronzos ir granito plokštėms, keramikos ir porceliano paveikslams, įrašams kapinėse, bronzos statuloms ir lemputėms.

Varžytinių kainos – visų projektų meistriskumas garantuotas.

Igarkos lietuvių tremtinių kapinės su griūvančiais kryžiais šiandien. Jose prieš 40 metų buvo palaidota pirmoji auka – Angelė Staškūnaitė, 11 mėnesių amžiaus

Nuotr. R. Urbakavičiaus

Lenkų mažuma Lietuvoje

Gorbačiovo novatoriška persitvarkymo ir viešumos politika išjudino iš abejingumo ir pasyvumo ne tik lietuvius, bet ir Lietuvos lenkus – jie ėmė reikalausti sau daugiau teisių. Lenkiškų mokyklų, folklorinių ansamblių, teatrų, spaudos, radijo valandėlių ir polonistikos fakulteto Vilniaus pedagoginiame institute jiems neužteko. Šiais metais jie jau išsikovojo respublikinėje televizijoje lenkišką programą, įsteigė 10 vaikų darželių ir savo kultūriniai-visuomenišką organizaciją. Be to jie daro žygius, kad per vieną televizijos kanalą Lietuvoje būtų pertransliuojama programa iš Lenkijos nuo pradžios ligi galo, jie reikalauja Vilniaus universitete polonistikos skyriaus, daugiau aukštųjų pozicijų administraciniame krašto aparate ir pan. Visą šią lenkų veiklą stimuliuoja nutautėjimo pavojus baimė.

Truputis statistikos

Nors lenkų skaičius Lietuvoje mažai keičiasi, tačiau jų nuosimtis nuolatos mažėja. Pagal statistinius duomenis 1959 m. Lietuvoje buvo 8.5% lenkų, 1970 m. – 7.7%, o 1979 m. 7.3% visų respublikos gyventojų. Nuo 1970 m. ligi 1979 metų Lietuvos respublikos gyventojų skaičius pakilo 8.2%, tačiau lenkų tik 2.8%. Lenkų nuosimčio mažėjimo priežastimi yra visų pirma mišrios vedybos, kurias sudaro 37.9% lenkų. Ligi 16 metų vaikų tautybė yra laikoma motinos tautybė, o po to jie gali ją sau patys pasirinkti. 80% mišrių lietuviškai-lenkiškų šeimų vaikai pasirenka sau lietuvių tautybę. 88.3% lenkų Lietuvoje savo gimtąja kalba laiko lenkų kalbą; kiti lenkiškai kalbėti nemoka ir todėl jiems yra lengviau pasirinkti kitokią negu lenkų tautybę.

Mokyklų problema

Opus lenkams yra lenkiškų mokyklų klausimas, kurių skaičius Lietuvoje nuolatos mažėja. Iš ankščiau buvusių 250 lenkiškų mokyklų šiais metais liko tik 92. Kas metai užsidaro 5-7 lenkiškos mokyklos. Tai vyksta todėl, kad tėvai nenori leisti vaikus į lenkiškas mokyklas. Jas baigus, dėl silpnosios lietuvių ar rusų kalbų mokėjimo sunkiau yra siekti aukštojo mokslo. 1987-8 mokslo metais 10.133 lenkų vaikai lankė lenkiškas mokyklas, kurios, pagal Jan Ciechanowicz, Vilniaus pedagoginio instituto lenkų fakulteto docentą, išauklėjo virėjas, šlavėjas ir batsiuvius. Jis reikalauja, kad visose aukštesnėse Lietuvos mokyklose būtų 7-8% lenkų. Lietuvos aukščiausiojo teismo narys J. Tomaszewicz skundžiasi, kad rajonuose, kuriuose lenkai sudaro daugumą, iš kitų rajonų atvykę specialistai lietuviai dėl aukštesnio išsilavinimo užima vadovaujančias pozicijas ir įsakinėja lenkam.

Kas tie "tuteišai"?

Nemalonus lenkams yra "tuteišų" klausimo nagrinėjimas. "Ką tai reiškia "tuteišai"? Tai yra tuščia kategorija, bandymas užtuoti problemą. Mes čia esame nuo tūkstančių metų" – tvirtina anksčiau minėtas Jan Ciechanowicz pamiršdamas pridurti, kad jis pats atvyko į Vilnių iš Gudijos. So-

vietinė Lietuvos enciklopedija rašo: "Trečioji pagal gausumą Lietuvos gyventojų etninė grupė yra lenkai – 247.000 žmonių (1979) (...) Lietuvoje lenkų daugiausia atsirado sulenkėjus vietos gyventojams".

"Tuteišai" yra Rytų Lietuvos autochtonai, kurie kalba gudikiškai, meldžiai lenkiškai ir tūri lietuviškas pavardes. Tai galima pastebėti Rytų Lietuvos šventovėse ir šventoriuose, kai pagiedoję lenkiškai ir išklaušę lietuvių kunigo pasakytą lenkų kalba pamokslą, šaukšteliai, mažuliai ir jakučiai (šaukštel, mažul ir jakuc), savo tarpe šventoriuje kalba dar kytą gudų kalbą. Jokios tvirtos tautinės sąmonės jie neturi ir "tuteišas", paklaustas kokios jis yra tautybės, dažniausiai atsako – katalikas, o kokio tikėjimo – lenkas. Kadangi "tuteišų" tautybės nėra, jie sovietų išduodamuose pasuose dažniausiai yra užrašomi lenkais.

Lenkai mokytojai deda didesnę pastangą, kad "tuteišai" užrašytų savo vaikus į lenkiškas mokyklas, nes, nesudarius pakankamam vaikų skaičiui, mokyklos yra uždarnos. Šie mokytojai yra baigę Vilniaus pedagoginio instituto polonistikos fakultetą. Jų Lietuvoje yra virš tūkstančio. Vien tik šiais metais šiame fakultete mokosi 214 asmenų, kadangi, išskyrus Lietuvą, niekur kitur Sovietų Sąjungoje lenkų mokyklų nėra, tai dėl moksleivių stokos jie gali nuostoti darbo.

Lenkai prieš persitvarkymą

Lenkai šių metų vasarą pasiūlyto esą diskriminuojami. Lietuviška trispalvė ir galimas lietuvių kalbos įsteigose įvedimas, "Vilnijos" organizacijos įsteigimas ir straipsniai lietuviškoje spaudoje apie "tuteišus", lenkų manymu, juos diskriminuoja. Lietuvių trispalvė, pagal lenkus yra "buržuazinė" Lietuvos vėliava, nors "poniškos" Lenkijos balta-raudona vėliava yra jiems priimtina. "Kodėl lietuvių kalba turi būti prievarta priimta tautinėms mažumoms Lietuvoje?" – klausia J. Tomaszewski. "Lietuvių kalbai suteiktos privilegijos taps tuo pačiu kitų (kalbų) teisių apribojimu, o visų pirma lenkų" – rašo "Czerwony Sztandar" korespondentas Jan Sienkiewicz. Kol kas už lietuvių kalbos paskelbimą valstybinė kalba pasisakė tik žydai ir karaimai, tačiau tai yra labai negausios tautinės mažumos.

Savo veiklai paremti Lietuvos lenkai ieško pagalbos, kuri yra ir taip gan didelė Lenkijoje. Varšuvos savaitraštyje "Polityka" lapkričio 5 d. laidoje išspausdintas laiškas, kuriame prašoma siųsti Lietuvos lenkam knygas, Lenkijos žemėlapius, atvirutes su istoriniais paminklais ir pan. Dalis šių dovanų yra numatoma paskirti žadamai įsteigti lenkų bibliotekai Vilniuje. Visa tai yra prašoma siųsti į Vilnių, Kosmonautų prospektą 60. Tai yra Lietuvos kompartijos centro komiteto spaudos rūmų adresas. J.B.

• Gali tauta savo politinės laisvės kuriam laikui ir netekti, bet kol ji išsaugo tautinę gyvybę, tol ji išsaugo ir nepriklausomybės viltį.
DR. J. GIRNIUS

Prisikėlimo parapijos 35-čio proga 1988 m. lapkričio 19 d. buvo apdovanoti visi parapijos komiteto ir parapijos tarybos buvę pirmininkai. Iš kairės: dr. Č. JONYS, J. GUSTAINIS, V. SKRINSKAS, dabartinis pirm. V. TASECKAS, dr. J. SUNGAILA, B. SAKALAS ir dr. S. ČEPAS. Trūksta Al. Kuolo ir P. Reginos. Nuotr. St. Dabkaus

Mūsų dvasiniai poreikiai lietuvių parapijoje

VINCAS KOLYČIUS

Prisikėlimo parapija Toronte, švesdama savo 35 m. sukaktį, suruošė simpoziumą, norėdama, kad patys parapijiečiai pasisakytų, ką jie galvoja apie parapiją. Simpoziumą minėta tema suorganizavo dvi jaunos parapijietės: Rūta Girdauskaitė ir Indrė Čuplinskaitė. Jos parinko įvairaus amžiaus parapijiečius, kurie bandė apibrėžti savo dvasinius poreikius ir kaip parapija į tai žiūri ir atsiliepia.

Simpoziumą pradėjo Indrė Čuplinskaitė malda ir Šv. Rašto ištrauka, pabrėžiančia, kad mes visi esame Kristaus kūno nariai, viena šeima. Visiems dalyviams buvo išdalinti lapeliai ir visi buvo paprašyti rašyti savo dvasinius poreikius. Tai buvo padaryta tam, kad visi asmeniškai pagalvotų apie savo dvasinį stovį.

Simpoziume dalyvavo Indrė Viskontaitė, Vaiva Underytė (abi 13 m.), Indrė Čuplinskaitė pakeitė negalėjusią atvykti Žitą Prapakaitę, Arūnas Kalinauskas (jaunas trijų vaikų tėvas), Regina Giniotienė (atstovavo jaunom šeimom), Birutė Danaitienė, Vytautas Skrinckas ir klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Simpoziumo moderatorius – Vincas Kolyčius.

Pirmiausia pasisakė pačios jauniausios simpoziumo dalyvės: "Mums reikia pagalbos, kad suprastume, kas yra Dievas, mums reikia pavyzdžių, reikia draugų, kurių tikėjimas mums būtų pavyzdžiu. Parapijoje mes tai randame" – Indrė V. "Kartais sunku pasirinkti, kokių kelių eiti, nežinau, kuris kelias veda į tiesą, kuris yra Kristaus kelias. Parapija mums tą kelią parodo, kai jos gyvenime dalyvaujame. Aš priklausau šiai parapijai nuo pat mažens ir ja džiaugiuosi" – Vaiva U.

Indrė Č., kalbėdama iš studentų pusės, pabrėžė, kad parapijos kunigai priima visus vienodai, jaučia, kad yra ryšys tarp kunigų ir parapijiečių. Pageidautų, kad retkarčiais būtų Mišios taikytos ypač studentams.

Arūnas K. atkreipė dėmesį į jaunesnę kartą ir klausė: kokia yra parapijos ateitis? Še-

mose vyrai – tėvai nežino ir nesupranta savo vaidmenį.

Panašiai jaunų šeimų problema nušvietė Regina G. Laikei stoka neleidžia aktyviai įsijungti į parapijos veiklą. Pagrindinis dėmesys yra skiriamas vaikams. Jaučiama, kad reikėtų atkreipti dėmesį į dvasinį savo dvasinį gyvenimą, tačiau kažkaip tas viskas yra atidedama ateičiai. Socialiniai ir lietuviški motyvai šiuo metu labiau jaunas šeimas traukia prie parapijos, negu dvasiniai. Veikia jaunų šeimų sekcija. Pageidavo pamokų vaikams, kurie nelanko katalikiškų mokyklų.

Birutė D. pabrėžė pagrindinius savo (ir visų krikščionių) dvasinius poreikius, būtent: pažinti Jėzų, Jį pamilti ir jį sekti. Atrodo, kad tai yra labai paprastas dalykas, tačiau iš tikrųjų to nevykdome. Esame tik formos katalikai, atliekame visus ritualinius išpareigojimus, kurie liečia daugiausia tik mūsų paviršių. Klausimas: kaip galime savo parapijoje, savo tikinčiųjų bendruomenėje, visi kartu dvasiniai augti? Ji siūlė daugiau dalintis savo tikėjimu, nebijoti kalbėti apie mums rūpimus, su tikėjimu susijusius klausimus. Parapija ruošia įvairias dvasinio ugdymo programas, kuriose galėtų dalyvauti daugiau parapijiečių. "Atsiliepkim klebono kvietimui, atsiliepkim Kristaus kvietimui. Atverkim Jam savo sielos duris, kooperuokim su Jėzumi", – baigė B. Danaitienė.

Vytautas Skrinckas nušvietė parapijos istoriją. Pranciškonų tikslas buvo ir yra tarnauti ir padėti visiems gyventi krikščioniškoje – lietuviškoje dvasioje. Prisikėlimo parapija tą uždavinį atlieka.

Pats paskutinis pasisakė klebonas kun. A. Simanavičius, OFM. Į klausimą, ko mums reikia, jis atsakė popiežiaus Jono XXIII žodžiais: "Mums reikia naujų Sekminių!" Reikia gyvos dvasios, gyvo tikėjimo. Reikia atrasti Jėzų, atrasti Jį širdimi, ne tik protu. Tada dalykai pradės keistis, dvasinis gyvenimas augs ir stiprės. Klebonas ragino atkreipti dėmesį į pasauliečių apaštalavimo skyrių Vatikano II dokumentuose, kur yra sakoma: "Viešpatys nori, trokšta tikinčiųjų pastangomis plėsti savo karalystę". "Kiekvienas pasaulietis turi būti žemėje Viešpaties Jėzaus Kristaus prisikėlimo, bei gyvenimo liudininkas ir gyvojo Dievo ženklas" (68 psl.). Klebonas pabrėžė, kad ir Bendrija, ir parapija yra ne tik kunigai, bet visi žmonės.

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir aprašykiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys, telefonas (705) 723-5522

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto leišiai (contact lenses).

Susikalbėjom...

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Tai įvyko prieš daugiau kaip dvi dešimtis metų...

Žvargus lapkričio vėjas drasko akis ir plėšia mano ant pečių užkabintą rankinuką. Reikalas svarbus miesto centre, o aš palikusi savo automobilį šildomame garaže, savotiško nenoro paveikta į miesto centrą grįžti per dienos judėjimo kamštį, nutariau pasinaudoti viešojo susisiekimo priemone. Maži, įkryūs lašeliai vilgo mano skruostus, o akys ilgesingai nukreiptos į gatvės posūkį, už kurio kiekvienu momentu turi pasirodyti autobusas. Kelėta minučių stovėjau viena ir pasijutau savotiškai pati save nuskriaudusi, stebėdama šiltoje automobiliuose išpatoginusius vairuotojus, nešamus judėjimo bangos. Pavydas? Autobusas vėluoja, ir aš pradėdau galvoti, kad reikia grįžti į namus ir pasiimti savo automobilį. Buvau beapsisukanti, kai tuo tarpu prie manęs prisitartinio vidutinio amžiaus, dailiai apsiręngusios moteris. Jos beveik maldaujantis žvilgsnis mane sustabdė.

— I no speak English, — lauzytu, sunkiu akcentu ji prabilo į mane, iš savo dailaus rankinuko ištraukdama voką, ant kurio buvo užrašytas adresas. — Help find, me from Canada...

Net linksmiai pasidarė galvojus, kad tos malonios sveitintalės padėtis yra žymiai blogesnė už mano, ir nutariau jai padėti tuo labiau, kad ant voko užrašytas adresas buvo kaip tik pakeliui. Laukiant

autobuso, bandžiau ją užkalbinti vokiškai ir kitomis kalbomis, bet ji tik apgailestaujančiai kratė galvą. Veido išraiškos ir rankų judesių pagalba man pavyko ją įtikinti, kad ji sėdėtų kartu su manimi į tą patį autobusą ir kad aš jai nurodysiu, kur reikia išlipti. Pagaliau ties mums sustojo autobusas. Susėdome viena šalia kitos. Ji dairėsi pro langą, stebėdama pastatus ir judėjimą, o mano pastangos su ja vesti pokalbį buvo nevaisingos, tai nutariau pasiskaityti ką tik gautą iš pašto laikraštį, nes kelionė truks ne mažiau kaip pusvalandį. Patogiai atsišokus, iš rankinuko ištraukiau sulankstytus "Tėviškės žiburius" ir, pasidėjusi ant kelių, pradėjau vartyti. Moteris vis dar žiūrėjo pro langą, o aš įsigilinau į idomų straipsnį apie švedų korespondento išpūdžius okupuotame Vilniuje. Staiga ji mane sugriebė už rankovės. Aš krūptelėjau.

— Jūs lietuvaite? — su šaromomis akys sušuko mano bendrakeivė.

Paieškojimai

Algio Brazausko, gimusio 1922 m. balandžio 22 d., ieško giminės iš Lietuvos. Jis pats arba apie jį žinantys prašome pranešti "T2" administracijai.

Pajieškomas Vytautas Čelkys gyvenęs Sutkių kaime, Kidulių vals., Šakių apskr. Jo ieško Eugenija Čelkytė-Starkienė. Jis pats arba apie jį žinantys prašome pranešti "Tėviškės žiburių" administracijai.

Palangos parke jaunieji patriotai su Lietuvos trispalve

SONA HI FI

VISOS PASAULIO SISTEMOS • PAL • SECAM • NTSC

SHARP WQ-T221Z

\$139.99

SONY CFS-W365

\$149.99

TOSHIBA V-83CZ

\$549.99

HITACHI VM-600E

\$1999.99

JVC GF-450 VIDEO CAMERA

\$1999.99

NATIONAL PANASONIC NV-M7EN

\$1999.99

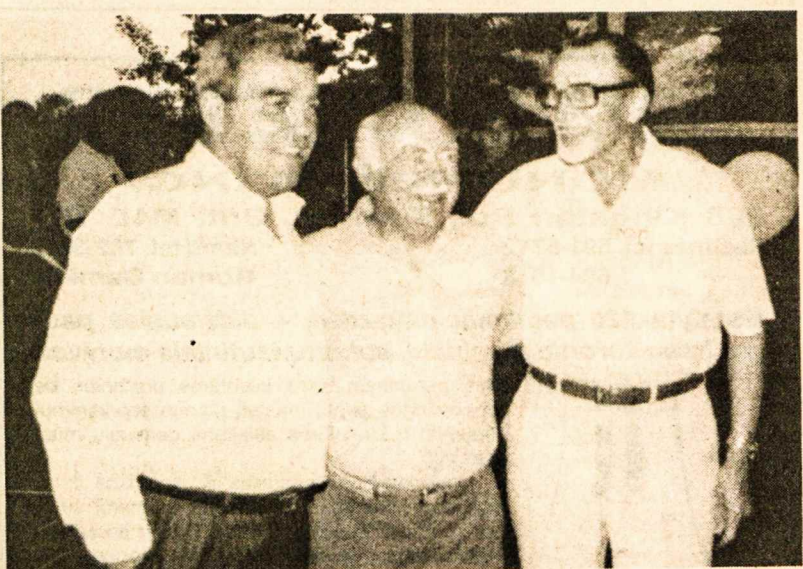
SONY, JVC, AKAI, AIWA, NATIONAL, PANASONIC, SHARP, HITACHI, TOSHIBA, SANYO, SANSUI ir PHILIPS.

MES TAIPGI SKAITLINIU BŪDU PERFILMUOJAM VITINEN SISTEMON UZSIENIETISKAS VAIZDAJUOSTES IR ISNUOMOJAM DAUGIASISTEMIUS TELEVIZORIUS BEI VCR

332 YONGE ST.
(NORTH OF EATON CENTRE)
TORONTO
(416) 591-6616

1520 STEELES AVE. W.
(AT DUFFERIN)
TORONTO
(416) 738-9955

232 RIDEAU ST.
OTTAWA
(613) 238-7090

Kanados susisiekimo ministeris BENOIT BOUCHARD (kairėje), JOE REID, KLB St. Catharines apylinkės valdybos pirm. ADOLFAS ŠETIKAS parlamentaram Joe Reid pagerbime

Lietuvių tautodailės instituto vakaronė Toronte su dailininkais ANTANU ir ANASTAZIJA TAMOŠAIČIAIS. Iš kairės sėdi: prof. R. Vaštokas, A. Tamošaitienė, A. Tamošaitis; stovi: LTI pirmininkė I. Meiklejohn, A. Kazanevičienė, LTI Toronto skyriaus pirmininkė A. Vaitonienė, L. Nakrošienė, G. Baltaduonienė, H. Lasienė, O. Taseckienė, A. Veselkienė

Tamošaičių knyga „Lithuanian Sashes“

Dail. IRENA RAŠKEVIČIENĖ

Yra darželyje žalių rūtelių,
O kraičio skrynių — margų
juostelių.

Lietuvių priežodis

Per šimtmečius susiformavusi lietuvių tautos taikomoji dailė išraiškingai atspindi Lietuvos dvasinę ir medžiaginę kultūrą, atskleidžia žmonių gyvenimo būdą, jų poreikius, darbus, vergus ir džiaugsmus. Darbštūs, kūrybingi sodiečiai puošė savo buitį įvairiausiomis meno formomis, pradedant architektūra ir baigiant smulkiaisiais kasdien vartojamais daiktais. Iki šių dienų jie paliko didžiulį etnografiniai brangų turta, liudijantį apie paprastų žmonių grožio pajautimą, apie jų talentus. Lietuvių tautos meno kūrybinės tradicijos, perduodamos iš kartos į kartą, pamažu keičia savo išorinę formą, bet jų kamienas amžiais išlieka lietuviškai unikalus.

Šiandien etnografų, lietuvių tautos meno mylėtojų dėka, turime nemažai sukauptos medžiagos, virtusios istoriniais dokumentais, kuriais remiantis drąsiai ir su pasididžiavimu galime girti savo protėvių aukštą meninę kultūrą, davusią pradžią šių laikų Lietuvos menui.

Vienas iš ankstyvųjų sodžiaus meno palikimo rinkėjų ir tyrinėtojų yra dailininkas Antanas Tamošaitis. Dar 1923–25 metais, studijuodamas Kauno meno mokykloje, domėjosi tautodaile, kaupė surinktus Lietuvos kaimuose įvairius dailės dirbinius. Pamėgęs tekstilę, gilino žinias, vėliau dėstė mokyklose ir skleidė savo patyrimą lietuviškoje spaudoje. Antrojo pasaulinio

Lietuvio veikalas

Andrius Valevičius, gyvenantis Kanados Montrealyje, parašė knygą apie Lietuvoje gimusį filosofą Emanuelį Leviną, gyvenantį Prancūzijos Paryžiuje. Toje knygoje „From the Other to the Totally Other“ (Nuo kito į visai kitą) autorius gvildena Levino filosofiją, kuri naujai iškelia ir pagrindžia Dievo klausimą dabartinėje Europos filosofijoje. Knyga išleido Peter Lang Publishing, Inc. (62 West 45th Street, New York, NY 10036-4202, USA). Kaina su persiuntimu — \$33.00 JAV.

Pažymėtina, kad E. Levinas yra gimęs Kaune 1906 m. Prancūzijos atvyko 1923 m., ten studijavo ir apsigyveno. Jo filosofiniai straipsniai bei knygos turėjo gana daug įtakos prancūzų mintytojams. A. Valevičius juo susidomėjo studijuodamas Europoje teologinius bei filosofinius mokslus ir yra jį aplankęs Paryžiuje.

Šiuo metu A. Valevičius rašo disertaciją Montrealeio universitete apie rusų filosofą Levą Šestovą ir jų egzistencializmą. Jis yra gimęs Kanadoje, studijavęs Toronte, Romoje, Miunchene, Montrealyje ir JAV-se, parašęs visą eilę straipsnių anglų ir lietuvių kalbomis. Yra „Tėviškės žiburių“ bendradarbis.

karo metu dail. Tamošaitis, imigravęs į Vakarus, tęsė savo darbą specialybėje, dėstė tekstilę, kūrė, rengė asmenines parodas Kanadoje, JAV-se.

Neabejotiną meilę Lietuvos tautodailei, ypač tekstilei, parodė savo gyvenimą sujungusi su dail. A. Tamošaičiu jo žmona Anastazija. Ji taip pat rinko, kaupė lietuvių tautodailės kūrinius, ypač audimą, studijavo Kauno meno mokykloje, tobulinosi užsienyje, dėstė įvairiuose kursuose, Kauno dailės institute, vėliau — Vokietijoje, Kanadoje.

Dailininkai Antanas ir Anastazija Tamošaičiai ir jų nuostabi sodyba yra lyg Kanados lietuvių tautodailės lopšys, kur gimė ir subrendo vertingų kūrinių, ypač Lietuvai brangių idėjų ir darbų.

Šalia intensyvaus kūrybinio darbo, parodų, jie paruošė spaudai trijų didelių knygų albumų seriją lietuvių tautodailės temomis, kuriose sutalpino savo ilgų, kruopščių studijų vaisius. Tai 1979 metų knyga „Lithuanian National Costume“, 1982-ju — „Lithuanian Easter Eggs“ ir 1988-ju metų — „Lithuanian Sashes“, kurias išleido Lietuvos tautodailės institutas.

Paskutiniame tome — „Lithuanian Sashes“ Anastazija ir Antanas Tamošaičiai nuodugniai ir planingai išdėstė savo surinktą medžiagą apie populiariausią praktinę ir karu simbolinę reikšmę turinčią liaudies buities dalelę — juostas. Abu autoriai knygą padalino į dvi dalis, nagrinėdami dvi temas. Pirmąją — „Lietuviškų juostų tradicijos“ aprašo Antanas Tamošaitis. Pradėdamas įvadą, supažindina su juostų istorija, jų pritaikymu, bei reikšme sodiečių gyvenime. Plačiau aprašo juostų panaudojimą praktiniais, puošmeniniais ir simboliniais tikslais. Ypač vaizdžiai pasakoja apie vestuvinių papročių juostas, jų šventines, ritualines reikšmes. Juosta dainos ir priežodžiuose buvo neretai minima ir čia autorius pateikia gražių pavyzdžių. Aprašydamas sodybos vidaus architektūrą, mini juostų naudojimą sienų dekoravimui, jas sušiuvant į stačiakampės formos kilimą. Nemažai dėmesio A. Tamošaitis skiria simbolinei juostos paskirčiai, aprašydamas senovės lietuvių papročius ir juostų vaidmenį juose, — net juostų raštai turėję savo simbolinius ženklus. Toliau knygoje nagrinėjamas juostų techninis atlikimas, techninių skirtumai, jų pavadinimai, žodžių įjaudimas bei spalvos, jų harmoningumas. Autorius pateikia informacinius istorinius šaltinius iš archeologinių kasinėjimų, rasytinės medžiagos, parodų. Savo pirmąją dalį A. Tamošaitis baigia aprašydamas tradicinių juostų audėjų pasisakymus, juostų raštų rinkinius ir spaudos leidinius, kuriuose minimos juostos.

Antroje knygos dalyje Anastazija Tamošaitienė ypač nuosekliai išdėsto techniškąją juostos kūrimo dalį. Pagal archeologines iškasenas sprendžiama, kad gintaro įran-

kiam atsiradus, jau aštuntajame šimtmečiuje buvo audžiamos juostos Lietuvoje. Ilustruodama fotografijomis ir piešiniais autorė chronologiškai aprašo audimo įrankius, jų tobulėjimą, pradedant nuo devintojo šimtmečio iki šian-diniųjų staklių. Aprašo, kaip buvo atliekamas pluošto ir verpalų paruošimas, jų dažymas, kokios medžiagos buvo naudojamos. Kiekvieną technikos būdą labai vaizdžiai ir aiškiai išdėsto, šalia pateikia ir rašto brėžinį. Atskirame skyriuje apie rinktines juostas A. Tamošaitienė duoda nemažai pavyzdžių iš 19-tojo ir 20-tojo šimtmečių. Knygoje yra paminėti dar penki juostų audimo technikos būdai, kiekvienas nemažiau nuosekliai išaiškintas, iliustruotas, nurodant jo etnografinę vietą.

Be šių mokslinių tyrinėjimų aprašymo, knyga turi dar vieną, galima sakyti, trečią dalį. Tai spalvuotų juostų albumas, užpildęs daugiau kaip pusę knygos puslapių. Nepaprastai turtingas spalvotų juostų visų stilių pavyzdžių rinkinys iš įvairiausių Lietuvos sričių, apimantis nuo 19-tojo šimtmečio iki šių dienų. Piešiniai, grafiškai atlikti juostų pavyzdžiai, kaip ir fotografiniai gražiai, skoningai sugrupuoti žavi savo neapsakomu raštų įvairumu, spalvingumu. Jų autentiškumą autoriai nurodė knygos iliustracijų turinyje, pažymėdami kiekvienos juostos medžiagą, techniką, dydį, autorių, vietą, laiką.

Juodi-balti juostų pavyzdžiai, ar jų ornamentų elementai panaudoti ne tik iliustracijoms, bet ir knygos puošybai, nepaprastai švelniai įsijungia į knygos šriftą, o skyrių pavadinimų raidės, ilietos į audimo raštą, pasižymi saikingu elegantiškumu.

Knyga-albumas „Lithuanian Sashes“ — gražiai apipavidalinta, turtinga savo turiniu yra didelis įnašas į Lietuvos kultūrą. Joje sukaupta, išsamiai išstudijuota, medžiaga

apie juostą yra vertingas šaltinis studijuojantiems, besidomintiems Lietuvos papročiais, Lietuvos tautodaile. Ypač yra ir bus brangi ateinančioms kartoms, dabartiniam jaunimui, kurių širdyse teberusena tėvų uždegta meilė savo tėvynei.

Šios knygos supažindinimui su tautiečiais Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyrius surengė vakaronę Lietuvių namų karaliaus Mindaugo menėje š.m. spalio 29 d. Ta proga suorganizavo lietuviškų tautinių juostų parodą toje pačioje patalpoje. Tikros — „gyvos“ juostos, išdėstytos dideliuose stovuose, sumirgėjo lyg vaivorykstė visomis savo varšomis, įvairiausiais stiliais ir raštais. Tai darbščiųjų lietuvių moterų, daugiausia Tautodailės instituto Toronto skyriaus narių kūryba: L. Sendžienė, A. Škėmienė, A. Kazanavičienė, K. Poškienė ir kitų.

Supažindinime su knyga mielai sutiko dalyvauti autoriai dailininkai Anastazija ir Antanas Tamošaičiai ir prof. Romas Vaštokas, paruošęs pagrindinį pranešimą. Būdamas šios srities specialistas, nuodugniai išanalizavo leidinį, daugiausia iš etnografinės pusės, nušviesdamas pagrindinius knygos bruožus. Anastazija Tamošaitienė kiek plačiau papasakojo apie juostų rūšis ir Antanas Tamošaitis kalbėjo aplamai apie audinio dailę, prisimindamas savo biografinės nuotrupas nuo pirmųjų žingsnių į nuostabaus meno atradimus.

Pasisakymai buvo įdomūs, gerai paruošti, galima sakyti akademinio lygio. Popietė buvo turtinga, kupina, lyg jaunamartės kraičio skrynja, iš kurios rengėjai vieną po kito kėlė ką nors seniai matytą, ar užmirštą, ką nors naują, vis gražesnę, nuostabesnę, margesnę. Ne tik dvasiškai pasotino, užbaigiant net pragrų ant stalo padėjo.

Nedidelėje Mindaugo menėje nesutilpo smalsuoliai svečiai, užsėdė visos kėdės, net sienas ramstė šovėdamos. Už durų organizatorė tramdė besiveržiančius. Mokytojai iš lietuviškos šeštadieninės dar grūdo kelis mokinius į vidų, o vienas šviesiaplaukis pasistiepdamas su kažkokiu popierėliu rankoje šaukė: „Aš turiu klausimą, mokytoja, tai temai, kurią davėte, leiskite įeiti!“ O ką jau bekalbėti apie tautinių šokių entuziastus, jų čia net daugiau kaip scenoje! Matyti net su tautinėm juostelėm po kaku. Salėj jau seniai sėdi gudriausios iš vyresniųjų (jos su tautiniais drabužiais atėjo — kaip į tikrą šventę!) ir atsisukusios žvilgsniais bara tuos, kurie ten prie durų per garsiai savo pretenzijas reiškia.

Knygas kaip mat išpirkto visas. Žinoma, tik tėveliai ir seneliai. Iš kur gi tie geltonspaliai gaus tiek pinigų... Knyga brangoka, nors ir labai vertinga.

Klausosi visi ausis patempę kaip sukaustyti, tik vienas ten vis į video kamerą žvilgčioja,

lyg netyčia. (Matyt, vaidinti gabus).

Pranešimams pasibaigus, nespėja prelegentai į klausimus atsakinėti. Vienam įdomu, kaip giliai ir kur gintarą rado, kitam kilo klausimas, iš kur gi galima žinoti, kiek mergaitės buvo metų, kai jos audė juosteles, — juk, ant jų nepažymėta? Įdomiausi klausimai teko dail. A. Tamošaičiui, kai jis baigė pasakoti apie savo studijas Lietuvoje. Daug kam įdomu buvo žinoti, kas jo mokytojai buvo, ar jis buvo sutikęs dail. A. Žmuidzinavičių? Kodėl jis, būdamas vyras, audimą pamėgo? Ar daug vyrų tekstilės dailininkų? Kiek lietuvių dailininkų Kanadoje? Klausimams ir galo nebūtų, jeigu vaisingosios rengėjos kavos kvapo nebūtų paskleidusios ir pyragaičių atidengusios.

Girdėjau, sekančią savaitę mokykloje dar ilgai diskutavo vyresnieji apie tautinę juostą, apie lietuviškus papročius. Mergaitės siūlė atgaivinti kai kurias tradicijas vestuvėse, o berniukai sakė, kad visi ateitų į klasę su lietuviškom juostelėmis, jeigu mergaitės sugalvotų jas austi ir Kalėdų proga jiems padovanotų.

Nesupaisysi visų tų idėjų, man lyg ir per daug iš karto atrodo. Negi jie sugebės tiek įgyvendinti? Geriau jau nors kokią vieną į metus, bet kad jau tikrai.

O svarbiausia, Tautodailės instituto Toronto skyriaus moterys jau sudarė jaunūčių juostų audėjų grupę iš tautinių šokių šokėjų, ateitininkų, skautų ir Maironio mokyklos. Tik įdomu, kur atsirast tiek vietos? Mokytojų tai tikriausiai užteks, nes jau nemažai audėjų pensijoj ir dar ne visos anūkės turi. Dabar jau tėveliai džiaugiasi, kad jų vaikai eina jų pramintais tautos takais, o Lietuvių Bendruomenės šulai nebeverkslens iš tribūnų, kad, girdi, mūsų jaunimas nebesidomi lietuviųbe.

Tačiau, kaip ir į gražiausią, saldžiausią sapną, taip ir mano svajonių vizija nutruko... Baigėsi kelionė plačiuoju Karalienės Elzbietos greitkelio, pasukau į savo miestelį. Nebetoli namai, reikia grįžti į realybę...

Kada Lietuva atbunda iš žiauraus letargo, išveikia užmiegia šiltuose pataluose...

Atsiūsta paminėti

ILAISVE. Nr. 103 (140) 1988. Rugėjis. Rezistencinės minties ir politikos žurnalas. Redaktorius Juozas Baužys. Leidžia Lietuvių fronto bičiuliai tris kartus per metus. Spausdina „Draugo“ spaustuve, 4545 63rd St., Chicago, IL 60629.

LAIVAS Lapkritis — gruodis. Religinio ir tautinio gyvenimo dvi mėnesinis žurnalas. Redaktorius kun. J. Vaškas, MIC. Leidžia Marijonų vienuoliai. Kaina metams: Amerikoje ir Kanadoje — \$4, kitur — \$5.

Dainų ir instrumentalistų kasėtė „Tėviškės kampsis“ jau baigiama rekonstruoti. Dalyvauja: sol. S. ŽIEMELIS YTĖ (kairėje) — kontraltas, muz. J. GOVĖDAS — piano, R. BANKIENĖ-AUDET — smuikas, T. REGINA — fleita. Kasėtės išleidimu rūpinasi sol. S. Žiemelytė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Prof. dr. Birutė Ciplijauskaitė yra įsteigusi stipendijų fondą savo motinos Elenos Ciplijauskienės atminimui. Fondą administruoja Lietuvių katalikų mokslo akademija. Metinė \$1.500 stipendija skiriama studentei ar studentui, ruošiantiems doktoratą Lietuvos istorijos temomis. Norintieji gauti šią stipendiją prašomi kreiptis į Lietuvių katalikų mokslo akademijos centro valdybą, Piazza della Pilota 4, 00187 Roma, Italy.

Susipažinimą su dailininku Anastazijos ir Antano Tamošaičių lietuviškomis tautinėms juostoms skirta knyga „Lithuanian Sashes“ 1988 m. spalio 8 d. Balzoko lietuvių kultūros muziejuje surengė Lietuvių tautodailės instituto Čikagos skyrius. Šią vertingą knygą Toronte išleido Lietuvių tautodailės institutas. Čikagiečiams skirtose sutiktuose su ja supažindino menotyrininkė Viktorija Kašubaitė-Matanga. Įdomų pranešimą apie lietuviškas tautines juostas padarė dail. A. Tamošaitienė, aptarusi iš kaulaus rašto išsivysčiusias daugiašastes, įvairiašastes ir šimtarštes juostas. Autoriai žinias apie lietuviškas juostas rinko iš senųjų audėjų kelionėse po Lietuvą, mokėsi iš sutelktų savo ir muziejų rinkinių. Knygos sutiktuvių dalyviams dail. A. Tamošaitis rodė vaizdžiuose „Lietuvių juostos“, atskleidžiančią skirtingus vilniečių, aukštaičių, džiukų, zana-vyčių, kapsų, žemaičių juostų raštus ir spalvas. Šia proga buvo surengta ir Lietuvių tautodailės instituto Čikagos skyriaus narių išaustų juostų paroda.

Vilniečio dail. Vytauto Valiaus kūrinių paroda 1988 m. spalio 14-16 d. Čikagos lietuviams surengė Jaunimo centre veikianti M. K. Čiurlionio galerija. Svečias iš Lietuvos yra Toronte 1979 m. gruodžio 1 d. mirusio žymaus grafiko Telesforo Valiaus sūnėnas, gimęs Telšiuose 1930 m. rugpjūčio 24 d., Vilniaus dailės institutą baigęs 1956 m. ir jame dirbęs dėstytoju 1965-71 m. Pasirūmėjo estampų ciklais „1963“ metai Lietuvoje“, „Planeta“, „Vilnius“ ir knygų iliustracijomis. Jų sąrašą yra vysk. A. Baranauko „Anykščių šilelis“, „Lietuviškos pasakos“, Maironio „Pavasario balsai“, Justino Marcinkevičiaus „Mažvydas“. Pirmąją savo darbų parodą išveijoje dail. Vytautas Valius surengė 1988 m. rugpjūčio 22-23 d.d. pas Kanados lietuvių Toronte, Priskikimo parapijos parodų salėje. Tad čikagiečiai buvo jo antroji paroda, skirta JAV lietuviams. Grafikai atstovavo negausūs kūrinių iš ciklų „Medžiai prisimena“, „Vilniaus architektūra“, „M. K. Čiurlionio atmin-tis“. Didžioji parodai sutelktų kūrinių dalis buvo tapybos darbai. Pagrindinis parodos motyvas — Rūpintojėlis, ypač ryškus cikle „Lietuvių liaudies motyvais“, kurio paveikluose prasiveržia rymančio Rūpintojėlio veidas.

Jono Aisčio „Raštų“ pirmojo tomo sutiktuviams skirtą vakaronę Jaunimo centro kavinėje 1988 m. spalio 28 d. surengė Čikagos sendraugų ateitininkų skyrius. Pirmąjį „Raštų“ tomą, apimantį visą J. Aisčio poeziją, redagavo Alfonsas Nyka-Niliūnas ir Antanas Vaičiulaitis. Toman įjungtos J. Aisčio autobiografijos, A. Nykos-Niliūno atlikta jo poezijos apertis ir A. Vaičiulaitio pridėti eilėraščių paaiškinimai. Leidėjas — „Ateities“ literatūros fondas. J. Aisčio „Raštus“ galima užsisakyti „Ateities“ literatūros fonde, 7215 So. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA. Pirmasis „Raštų“ tomas kainuoja \$15, fondo nariams — \$10. Metinis nario mokestis — \$25, studentams — tik \$10. Knygos sutiktuose Kazys Bradūnas kalbėjo apie turėtus ryšius su jos autoriumi. Atsiminimais dalijosi ir velionies poeto našlė Aldona Grajauskaitė-Aistienė, pabrėždama jo didelį jautrumą, troškimą, kad būtų suprastas. Vakaronės dalyviai iš plokštelės išgirdo patį J. Aistį, deklamuojantį tris savo eilėraščius — „Naktis“, „Šilainė“ ir „Atleisk“. Kitus jo eilėraščius skaitė Aldona Zailskaitė. Muz. Dariaus Polikaicio paruoštas mergaičių septetas padainavo populiariomis dainomis tapusius J. Aisčio eilėraščius „Paprastas gyvenimas“, „Lopšinė“ ir „Naktis“.

XXV-sis respublikinis šeimyninių filmų festivalis Vilniuje susilaukė keliolikos kūrinių. Tai daugiausia buvo šeimos kronikos, vaidybiniai bandymai, kurių pagrindiniai veikėjai — vaikai, tėvai ir seneliai. Lietuvos kino mėgėjų draugijos prizus laimėjo: R. Tamašauskas iš Smalininkų („Kol esame jauni“), V. Ryženokas iš Vilniaus („Mes — turistai“), Z. Rypinskas iš Šiaulių („Mano gatvė“).

Kauno mokytojų namuose spalio 12 d. atidaryta lietuvių kultūros istorijos mokykla. Namų direktoriaus Alvydo Bakučio pranešimu, kartą per savaitę čia rinksis trečiųjų ir ketvirtųjų klasių mokiniai. Vaikams populiariai ir suprantamai bus dėstoma Lietuvos istorija, vyks kalbos kultūros pamokos. Jie susipažins su dailės, mokyklis dainuoti liaudies dainas, šokti tautinius šokius. Naujosios mokyklos programoje numatytos įdomios ekskursijos, išvykos į muziejus, spektaklių ir koncertų lankymas. Vaikai bus padalinti į nedideles grupes, turinčias ne daugiau kaip 15 narių. Užsiėmimams vadovaus labiausiai patyrę miesto mokyklų pedagogai.

Dr. Vinco Kudirkos 130-tajam gimtadieniui ir „Varpo“ šimtmečiui skirtas vakaras — koncertas įvyks gruodžio 26 d. Vilniaus dramos teatre. Akademiko J. Lankučio vadovaujamos rengėjų komisijos posėdyje buvo svarstytas dr. V. Kudirkos memorialinių vietų sutvarkymas. Jo gimtinėje Paežeriuose nutarta atstatyti sodybą, apsaugoti nuo gedimo ten išlikusią kėlelę, pertvarkyti sutelktus rodinius. Norima atstatyti net ir dr. V. Kudirkos tiltą per Šešupę, bet šiuo metu neturima išaminių duomenų apie autentišką to tilto išvaizdą. Tikimasi susilaukti vaizdinės medžiagos iš visuomenės, žinių apie išlikusius platesnius tilto aprašymus. Šia proga prisimintini ir prof. dr. Vaclovo Blizniko pasiūlymai „Literatūros ir meno“ 1988 m. spalio 1 d. laidoje. Jis siūlo Lietuvos miestų ir miestelių gatvėms grąžinti ankščiau turėtus dr. V. Kudirkos vardus. Prof. dr. V. Bliznikas, Vilniaus pedagoginio instituto geometrijos katedros vedėjas, taipgi siūlo ir ši mokytojų ruošiantį institutą pavadinti dr. V. Kudirkos vardu.

„Prūsos“ klubas kultūriniam Prūsijos palikimui saugoti įsikūrė prie Lietuvos kultūros fondo. Numatomos dvi veiklos kryptys — lietuviškoji ir prūsiskoji. Lietuviškajai atstovaus pagalba lietuviams, kurių 40.000 gyvena dabartinėje Kaliningrado srityje. Jiems reikia lietuviškos mokyklos, bažnyčios ir spaudos tautiškumui išsaugoti, tačiau paramos turi prašyti patys tenyščiai lietuviai. Tik tada jiems galės padėti „Prūsos“ klubas ir visa Lietuva. Prūsiskajai klubo veiklos kryptį atstovaus prūsų tėvynės istorijos, archeologijos, architektūros, etnografijos, bibliografijos tyrimas, prūsų kalbos gaivinimas, rūpinimasis kultūros veikėjų atminimu. Pirmiausia norima atkurti ir su-norminti Prūsijos krašto vietovardžius, sudaryti Prūsijos žemėlapi, surašyti visus archeologijos bei architektūros paminklus. Numatoma išleisti informacinius vadovus, kurie apims istorinius prūsų miestus, dabar priklausančius Kaliningrado sričiai ir Lenkijai. Bus paruoštas ir išleistas naujosios prūsų kalbos vadovėlis. „Prūsos“ klubo vadovybė ironiškai pasivadino Kryžiuočių ordino aukščiausiųjų pareigūnų titulus, primindama, kad tokiu būdu kadaise ir vokiečiai tapo prūsais. Naujojo „Prūsos“ klubo vadovybė: didysis mistras (magistras) — akademikas baltistas ir prūsistas Vytautas Mažiulis, kancleris — Le-tas Palmaitis, rentkancleris (įždininkas) — Henrikas Sambara. Tokia klubo struktūra norima pabrėžti objektyvų jo narių požiūrį į Prūsijos istorijos visumą. Kryžiuočių ordinas kraštui suteikė europinį valstybingumą, o jo kultūra yra germaniškos ir baltiškos kultūrų sintezė. Pirmapradžio Prūsijos baltiškumo „Prūsos“ klubo nariams neleis užmiršti krivlėms pavadinti susirinkimui. Vilniškis „Prūsos“ klubas ieško bendros kalbos su V. Vokietijoje veikiančia „Tolkemitos“ draugija, kuri rūpinasi Prūsijos baltiškosios kultūros studijomis. V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 8 1/2%
180-185 d. term. ind. 8 1/4%
1 metų term. indėlius 8 1/4%
2 metų term. indėlius 9 %
3 metų term. indėlius 9 1/4%
1 metų GIC-met. palūk. 10 1/4%
2 metų GIC-met. palūk. 10 1/4%
3 metų GIC-met. palūk. 10 1/4%
1 metų GIC-mėn. palūk. 9 1/2%
RRSP, RRIF ir OHOSP 8 1/2%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 10 1/4%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10 1/4%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10 1/4%
Specialią taup. s-ą 8 %
Taupomąją sąskaitą 12 %
Kasd. pal. taupymo sąsk. 8 1/4%
Kasd. pal. čekių sąsk. 5 1/4%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas
nuo 11 1/2%
Sutarties paskolas
nuo 11 1/2%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11 1/4%
2 metų 11 1/2%
3 metų 11 3/4%
Su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ir 3 metų 10 1/2%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolikius čekius (traveler's cheques). Nėmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 39 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

A.P. GOMES
Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

SPORTAS

Redaguoja **SIGITAS KRAŠAUSKAS**,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

"Vėjas" žaidė Amerikoje

Šiaurės Amerikos lietuvių formuojama rinktinė, kuri 1989 liepos gale vyks į Lietuvą, 1988 lapkričio 18 d. žaidė prieš Wagner College, Staten Island, Niujorke, ir lapkričio 19 d. prieš Hartfordo universitetą dvi draugiškas krepšinio rungtynes. Abi komandos yra universitetų lygos pirmoje divizione ir laimėję nemažai čempionatų.

"Vėjo", kaip rinktinės, buvo antrasis bandymas. Pirmasis įvyko 1988 rugpjūčio 20-28 d.d. Iš 25 kvietusių 18 žaidėjų atvyko į Toronto, kur praktikavosi ir per savaitę sužaidė 5 rungtynes prieš iškilias kanadiečių komandas. Šį kartą jų susirinko 13. Numatomi į šią rinktinę, J. Arlauskas ir C. Aleksinas, negalėjo atvykti, nes jie šiuo metu žaidžia profesionaliai lygoje Europoje. Dėl asmeniško priežiūros neatvyko A. Baris, A. Rugienius, A. Mažeika. Dar po kelių bandymų, galutinę rinktinės sudėtis bus "nukirpta" iki 12 ir laimingieji paaikšės vėliau.

Pirmose rungtynėse, lapkričio 18, prieš Wagner "Seahawks" laimėta 112: 107 (46:55). Geriausias buvo Leonas Rautinis. Jis pelnė 43 taškus, buvo pastovus baudų mėtytojas ir tritaškis rinkime. Žaidė jis 33 min. Gerai sužaidė ir visi kiti: Ričardas Šimkus, pelnęs 15 taškų (27 min.), M. Vaitkus 15 (31 min.), G. Šimko 13 (37 min.), P. Gražulis 12 (32 min.), G. Mikalauskas 5 (14 min.), L. Azubalis 4 (11 min.), C. Schaefer 3 (3 min.), D. Siliūnas 2 (7 min.), T. Valaitis 0 (3 min.), S. Arlauskas 0 (2 min.). Jonas Karpis prieš šias rungtynes susižeidė ir negalėjo jose dalyvauti.

Antrose rungtynėse, lapkričio 19, prieš Hartfordo "Hawks" teko pralaimėti 83:93 (42:38). Pirmas kelinys "Vėjo" laimėtas, tačiau antrajame lydėjo nesėkmė. 10 minučių prieš rungtynių baigmę, L. Rautinis už baudas turėjo apiešti aikštę, gi, J. Karpis dėl vakarykščio susižeidimo negalėjo pasirodyti ... ir pergalė, 10-ties taškų skirtumu, išsprūdo. Šiose rungtynėse "Vėjui" taškus pelnė: R. Šimkus 24, G. Šimko 19, L. Rautinis 13, M. Vaitkus 10, P. Gražulis 10, G. Mikalauskas 3, C. Schaefer 2, T. Valaitis 2.

"Vėjo" vyr. treneris – Pat Torney (N.Y.), padėjėjas – Ron Bawulski (Detr.), treneris – Edis Rasiulis (Tor.), koordinatorius – Rimas Miečius (Tor.). Komandą lydėjo

"Vėjo" krepšinio komanda po rungtynių prieš Wagner "Seahawks" Staten Island, NY. Iš kairės: E. Rasiulis (Tor.), G. Mikalauskas (NY), C. Schaefer (NY), M. Vaitkus (NY), L. Azubalis (Tor.), G. Šimko (Chic.), R. Bawulski (Detr.), už jo R. Šimkus (NY), T. Valaitis (Ham.), P. Gražulis (Detr.), S. Arlauskas (Tor.), D. Siliūnas (Chic.), už jo L. Rautinis (Tor.), šalia J. Karpis (Tor.) ir P. Torney – treneris (NY)

Krepšinio komanda "Vėjas" pertraukos metu rungtynėse prieš Hartfordo universitetą. Iš kairės stovi: M. Vaitkus, L. Azubalis, R. Šimkus; už jo G. Šimko, D. Siliūnas, G. Mikalauskas, R. Bawulski, C. Schaefer. Sėdi: P. Gražulis nr. 44, L. Rautinis nr. 24, S. Arlauskas nr. 22, T. Valaitis ir treneris E. Rasiulis

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas
624-6336 namų 897-0068

ALLAN BROWN ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

ir mums. Ir iš mūsų jie tikisi visokeriopos tvarkos ir sportiško elgesio bei drausmės.

Trumpai čia patys svariabais:

a) atidarymo ir uždarymo paradosuose privalo dalyvauti visi sporto klubai, įskaitant ir individualinių sporto šakų dalyvius, tvarkingai ir drausmingai. Sekančią dieną, gruodžio 27 visi, kurie neturės rungtynių, privalo dalyvauti ir Lietuvos dienų atidaryme bei eisenoje ir rotuše; b) visur ir visada turi būti naudojama lietuvių kalba; c) punkualumas būtinai, nes varžybų programa labai didelė; d) apgyvendinti privačiai turi atsiti minti, kad grįžimo laikas, telefonas ar TV priklausio nuo šeiminių; e) kadangi tuo pačiu metu vyks ir Lietuvos dienos, privalome dalyvauti jų rengimuose, jei norime, kad LD dalyviai ateitų į rungtynes; f) alkoholiui griežtas NE visur ir visada!

Taip pat pakartotinai primename, kad:

– visi vykstantieji turi būti registruoti ŠALFASS nariai;
– visi golfo žaidėjai privalo turėti raštu savo klubo nustatytą "HANDICAP";
– visi lauko teniso žaidėjai privalo atsivežti bent 2 dėžutes sviedinukų (už juos ten bus atlyginta);
– ligos ir sužeidimų draudimas reikalingas – pastikrinkite ar jūsų turimas draudimas Australijoje galios ar reikėtų susitvarkyti per kelionių agentūrą;
– tuo metu Australijoje bus patys vidurys vasaros – patartina atnekti rūbai, maudymosi kostiumai, o komandoms dvejus uniformos.

Ir pabaigai – lėšų telkimo organizatorius ir pirm. dr. P. Kisielis jau pradėjo lėšų telkimo vaju, o taip pat ir loteriją, kurios laimėjimų traukimas bus 1989 m. sausio 15 d. Tada bus viskas susumuota ir paskirstyta klubams ir pavieniui sportininkams.

Geriausios sėkmės ir iki pasimatymo Sydneyje! Vyt. Grybauskas, vykdomasis vicepirmininkas

Skautų veikla

• Skautų-ateitininkų Kūčių įvyks gruodžio 18, sekmadienį, 6 v.v. Prisikėlimo parapijos salėje. Visi skautai-tės dalyvauja uniformuoti. Kviečiame tėvelius, rėmėjus, draugus į šią gražią abiejų organizacijų Kūčių vakarienę.

• Šventinės artėjant jaučiau, kad yra gera proga priminti apie skautišką gerąjį darbą. Visi skautai-tės pajuskim, kad reikia padėti vargšams, paguosti sergančius, pradžiuginti senelius. Tuomet ir patys pajusime dvasinę šilumą.

• Gruodžio 3 d. Kanados rajono vadeiva s. dr. A. Dailidė dalyvavo LS brolijos vadovų posėdyje Čikagoje.

• Šv. Kalėdų ir Naujų metų proga "Šatrijos" ir "Rambynų" tuntų vadovams, broliams ir sesėms, tėveliams, rėmėjams, draugams tyro šventiško džiaugsmo ir geros sveikatos! M.

• A. a. s. Jonui Dambarui mirus Toronto, jį jamžinti Lietuvos skautų fondui aukojo: \$20 – St. Dabkus, E. M. Kazakevičiai, F. Mockus, Č. Senkevičius, E. Senkuvienė, V. Skrinškas, M. Vasiliauskienė, K. Budrevičius, Vl. Melnykas, L. V. Sendžikai; \$10 – O. Gailiūnaitė, D. Keršienė, Vl. Morkūnas, P. Sapliene, D. Viskontienė, kun. A. Žilinskas, R. Žilinskienė, E. Liorencienė, R. Poškienė. Dėkingi esame jį prisiminusiems.

• Gerasis darbelis. Gruodžio 3 d. Vilniaus radijas pranešė, kad Vilniuje ir visoje Lietuvoje atsikūrė Lietuvos skautų sąjunga. Jiems trūksta literatūros apie ideologiją, sueigas, išskylas, stovyklas, o taip pat uniformų, ženklių ir t.t. Skautai-tės Kalėdų metu daro geruosius darbelius, todėl šiais metais praveskime piniginių vaju mūsų sesėms-broliams padėti. Visos-si, kurie dalyvausime Kūčiose (gruodžio 18 d.) atsineškime savo santaupų dalį, kuriuos tam tikslui paaukosime. Kas norėtų prie šio gerojo darbo prisidėti, galės tai padaryti mūsų visose šventovėse po pamaldų ar įteikiant auką skautininkams-kėms. Ačiū visiems. V.S.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

8 1/2% už 90 dienų term.indėlius
8 1/4% už 6 mėn.term.indėlius
8 1/4% už 1 m. term. indėlius
9 % už 2 m. term. indėlius
9 1/4% už 3 m. term. indėlius
9 1/2% už 1 m. GIC mėn. palūk.
10 1/4% už 1 m. GIC invest. pažym.
10 1/4% už 2 m. GIC invest. pažym.
10 1/4% už 3 m. GIC invest. pažym.
8 1/2% už pensijų planą (variable rate)
10 1/4% už 1 m. term. pensijų planą
10 1/4% už 2 m. term. pensijų planą
10 1/4% už 3 m. term. pensijų planą
8 1/2% už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
8 1/2% už namų planą – OHOSP (variable rate)
7 % už taupymo sąskaitą
8 1/4% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
6 % už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo.... 11 1/4%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11 1/4%
2 metų 11 1/2%
3 metų 11 3/4% (fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų.... 10 1/2% (variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 68 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nėmamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – savininkai

Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.
30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.
Tel. 535-2331 arba 537-2869

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas/street west
Islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999 **232-2322**

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

MARIUS E. RUSINAS, turis septynerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pajamėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyriui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudoms bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kių, kurie išleidžiami kitu tikslu ir tik tada tampa pabėgėliais, nėra daug. Jie Kanadon neatvyksta keleiviniais lėktuvais išstomis grupėmis ir grupėmis be jokių dokumentų.

Kanados imigracijos ministras B. McDougall didžiausią galvą sudaro jau įsileisti nelegalūs ateiviai. Sprendimo čia laukia apie 70.000 ateivių, pasiskelbusių politiniais pabėgėliais. Tokių eilėse nerimo bangą sukėlė spaudoje pasirodęs pranešimas, kad vyriausybė planuoja išstomis iš Kanados 28.000. Esą imigracijos ministras B. McDougall šį nutarimą norėjo paskelbti rugsėjo pabaigoje, bet nepaskelbė dėl Kanados parlamento rinkimų. Ties nelegalūs ateiviai, vaidinantys politinius pabėgėlius, dabar gyvena viltimi, kad ir vėl bus susilaukta specialios amnestijos. Nelegalių ateivių problema 1986 m. buvo išspręsta jiems paskelbta amnestija, kurios dėka 20.000 gavo oficialius imigrantų teises. Dabar vėl gyvenama ta pačia viltimi. Tų teisių staiga pasiprašė apie 9.000 asmenų,

Kanadon įvažiavusių su laikinomis vizomis ir čia pasilikusių. Jie taip pat pasivadino politiniais pabėgėliais. Imigracijos ministras B. McDougall paneigė gandus apie vėl planuojamą amnestiją. Ji taipgi nepatvirtina ir spaudoje pasirodžiusio pranešimo apie galimą 28.000 nelegalių ateivių išstomis iš Kanados, bet teigia, kad svarstomos įvairios galimybės.

Pastaraisiais mėnesiais labai pagausėjo ateiviai iš Nikaragvos, Kanadon atvykstantys be vizų ir pasiskelbiantys politiniais pabėgėliais. 1987 m. jų buvo susilaukta 1.073, o šiemet jau užsiregistravo daugiau kaip 3.000. Ir tas skaičius sparčiai auga. Jie nėra politiniai pabėgėliai, tik perėjūnai, siekiantys geresnio gyvenimo Kanadoje. Antplūdį vėl buvo nutarta sustabdyti vizomis. Dabar Kanadon iš Nikaragvos įsileidžiami tik tas turintys asmenys. Hondure jau buvo sulaukta 50 nikaragviečių, bandžiusių atsikristi Kanadon be vizų. Jų turbūt reikės ir ateiviams iš Trinidado sustabdyti, nes iš ten taip pat atvyko 2.300 asmenų, pasiskelbusių politi-

niais pabėgėliais. Kanados spaudoje rašoma, kad Trinidado niekas nėra persekiojamas. Problema ten sudaro prasidėjęs ekonominis nuosmukis. Iš bendro 1,2 milijono gyventojų skaičiaus net 150.000 neturi darbo. Besaikis tariaimų politinių pabėgėlių įsileidimas Kanadon jai daug kainuoja.

Tokiems atvykėliams tenka parūpinti ligoninių ir sveikatos draudimą, socialinės gerovės pašalpas, pigesnius butus. Pasukiniai atvykėliai taip pat gyvena viltimi, kad jiems bus leista pasilikti Kanadoje ir kad jie anksčiau ar vėliau susilauks pilnų imigranto teisių amnestijos dėka.

TORONTONT

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo "Tėviškes žiburias": \$100 — Sofija ir Stasys Rakščiai, Fruitland, Ont., \$50 — Stasė, Bronius, Laimutis, Vida Žutautai; \$30 — Birutė ir Bronius Tamošiūnai, Erika ir Vincas Sakačiai, Hamilton, Ont., Pajauta ir Algis Kaziliai, Colgan, Ont., Jadzė ir Jonas Stankaičiai, Hamilton, Ont.; \$26 — Loretta, Antanas ir Vincas Rutkauskai, Keswick, Ont., Stasė ir Metys Bušinskai, Viktorija Dauglavičienė, Birutė ir Kazys Čepaičiai; \$25 — P. V. Dalindos, Joana ir Juozas Rovai, Marytė, Juozas Rybiai, sūnūs Jonas ir Petras, Hamilton, Ont., Joana ir Juozas Sakalauskai, Hamilton, Ont., Elena Bersienienė ir šeima, Hamilton, Ont., Vladas ir Joana Plečkaitė, Birutė ir Jonas Aukštaičiai; \$20 — Halina ir Vladas Gumauskai, Inglewood, Ont., Ona Juodišienė, Liuda ir Alfonsas Stulginskai, Jonė ir Stasys Paketurai, West Lorne, Ont., Bronė ir Jonas Stankaičiai, A. T. Sekonai, Wasaga Beach, Ont., Jonas Riabua, Jadviga ir Jonas Ignatavičiai, Stasys Dabkus, Simas Barčaitis, Danguolė Radzevičienė, M. P. Pranašaičiai, Aldona Zarembaitė, Elena ir Vytautas Jakubičiai, West Lorne, Ont., Mykolas ir Olga Kriwickai, Oakville, Ont., B. V. Vytai, Tillsonburg, Ont., Marija ir Jurgis Astrauskai, M. Urbšys, Welland,

Ont., V. ir F. Skrinkai, Vladas Žemaitis, Pefferlaw, Ont., Augustinas ir Matilda Kuolai, Aldona ir Jonas Kutkos, Welland, Ont., Vera ir Benas Cvirks, Simcoe, Ont., Jurgis ir Irena Cipariai, Rodney, Ont., Vladas ir Eugenija Stabingiai, Hamilton, Ont., E. L. Rudačiai; \$16 — Vida, Feliksas Mockai ir šeima, Aldona ir Jonas Ranonai, Olga ir Otonas Krygeriai, Oakville, Ont., J. ir E. Girėnai; \$15 — Anelė ir Kazimieras Pajaujai, Veronika Aleknevičienė, V. E. Kriščiūnai, Wasaga Beach, Ont., Viktoras ir Aldona Kryžanauskai, Collingwood, Ont., K. B. Žutautai, Veronika Kalendrienė, Aldona Jankaitienė; \$13 — A. M. Bumbuliai; \$10 — Izabelė Kandrotienė, Aldona ir Vladas Vaitonai, Petras ir Ona Derliūnai, Elena ir Pranas Bersėnai, Liuda ir Zigmantas Mockai, Rodney, Ont., Marija Raškauskienė, Antanas Rakauskas, Juzė ir Kęstas Žuliai, Vitalius Matulaitis, Bais ir Ada Arūnai, Irena, Jeronimas Birštonai ir marmytė, Stayner, Ont., Adelė ir Aloyzas Viskontai, Irena ir Anicetas Zalgėnai, Ona, Jonas ir dukros Dirmantai, Jonas Mažeika, Sigutė Rudienė, Džeja Klbingaitienė, Julė ir Vladas Gerai, Elena ir Petras Juodvalkiai, Oshawa, Ont., Marija ir Antanas Elijošiai; \$6 — Antanas Norkus, Pranas Žibūnas, Jonas Bronius Žėkas, Viktorija Jasiūnienė, Ursulė Paliulytė.

SKAITYTOJAI PASISAKO

RAŠO IŠ LIETUVOS

Kauno miesto gyventoją Titą Roževičių, gimusį 1928 m., ištiko priepuolis (insultas). Paralyžavo dešinę kūno pusę ir atėmė kalbą. Tyrimai parodė, kad sutriko galvos smegenų centrų kraujotaka, užklo kairioji vidinė miego arterija. Ligonį išgelbėjo labai sudėtinga operacija, kurią atliko Kauno medicinos instituto I chirurgijos katedros docentas Tarvilas Norkus, 1988 m. Lietuvos valstybinės premijos laureatas.

Operacijos metu asistavo neurochirurgas Aloyzas Linkevičius. Šiuo metu jis jau pats savarankiškai yra atlikęs daugiau 100 tokių operacijų. Skyriaus vedėjas — aukščiausios kategorijos neurochirurgas Jaunius Tamašauskas, daug prisidėjęs, kad būtų įdiegtos mikrochirurginės neurochirurginės operacijos. Operacijos metu narkozę davė prityręs anesteziologas Marius Jusevičius.

Reabilitacinio laikotarpio metu labai efektyviai ir gydymą įsijungę nervų skyriaus vedėja gydytoja Diana Obelienienė, skyriaus gydytoja A. Peldžienė, V. Šiaulytė, medicinos seserys — D. Gurinskaitė, V. Sakalauskaitė, (vyr. medesuo) A. Snudaitienė ir kt. Didžiulį indėlį įnešė ir poliklinikos vyr. gydytoja Regina Valatienė, skyriaus vedėja I. Vaičiulienė, gyd. R. Masiliūnienė, medesuo Rima Pitrenaitė ir registratorė Danutė Šemetienė.

Nuolatinį optimizmą ligoninui palaikė savo pasiaukojančia slauga po operacijos ir reabilitacijos laikotarpio jo žmona Elena. Moralinę ir materialinę pagalbą teikė ligoninui jo gimines, gyvenantį JAV-se — jo sesuo Marytė Žilinskienė ir jos vyras Andrius. Jie ligoninui atsiuntė vėloergometrą, modernų kraujo spaudimo aparatą, kai kuriuos medikamentus ir, svarbiausia, apgaubė jį nuolatinė meile ir rūpesčiu.

Loretta Pakalniškienė

Tėviškes žiburiai • 1988. XII. 13 — Nr. 50 (2025) • psl. 9

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS, B.C.L., LL.B., M.B.A.

Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney. Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents

Toronto: Suite 209, 3416 Dundas St. W. Toronto, Ontario M6S 2S1 767-2127
Mississauga: Suite 200, Plaza One, 2000 Argentia Road, Mississauga, Ontario, L5N 1P7, 821-8522 TELEX: 06-960168

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniška pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti.

Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

DRESHER REAL ESTATE LTD.

3830B Bloor St. W., Islington, Ontario M9B 1K8

Tel. 233-3334 — Fax 233-0285 — 231-2661

BOLTON 14,5 akrų pramoninei statybai — \$3,400,000.

BOLTON 76,7 akrų, geras investavimas. Kaina — \$4,500,000.

Dėl informacijos skambinti AL SRSA tel. 846-8168 arba VALTERIUI tel. 231-2661.

MISSISSAUGA 12 akrų — \$3,900,000.

PEMBROKE, Ont., 18 sklypų namų statybai po \$15,000. Dėl informacijos skambinti VALTERIUI tel. 231-2661.

COLLEGE prie Dovercourt parduodama "Litho-Art" spaustuve. Prasma kaina \$110,000.00. Įmokėti trečią dalį. Skambinti Valteriui Drešeriui tel. 231-2661.

WHITBY 24 akrų pramoninei statybai — \$3,360,000. Skambinti Valteriui.

ALBION-KIPLING rajone vienaaukštis, 4 miegamųjų. Kaina — \$239,900.

ALBION-WESTON RD. rajone pusantro aukšto. Kaina — \$237,000.

Mes patarnaujame visose pirkimo ir pardavimo srityse bei draudos reikaluose.

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — Fax 233-0285 — 231-2661

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir RIMA (Petkute) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 10 v.r. — 7 v.v., šeštadieniai — 10 v.r. — 2 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

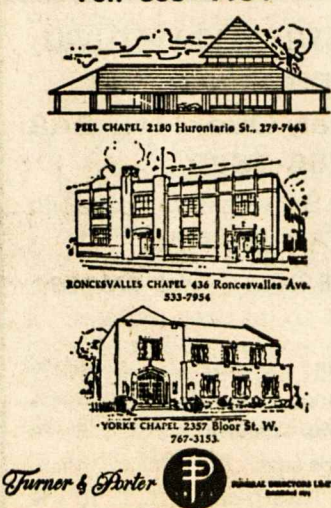
DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Knygų rėškia
"SAMOGITIA"
meniškai įraš
knygas bei žurnalus
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8 Tel. (416) 625-2412

Parduodame ir siunčiame
220 voltų/50 H.
elektrinius reikmenis
įskaitant ir
"Camcorders", "VCR" bei "TV"
vartojimui Europoje.
Universal Overseas Services
Tel. (416) 755-7779

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, imonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

RE/MAX
homecentre inc., realtor
an independent member broker

birute spudas, B.A.
sales representative

BLOOR WEST VILLAGE namų gatvėje parduodamas 4 miegamųjų labai gerame stovėjimo vietoje namas. Du židiniai, ažuolo sijų lubos ir ažuolo apdaila. Privatus įvažiavimas, garažas, gražus kiemas.

1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469

535-2500

KRAKUS SUPERSAM

Mėsa ir skanėstai
1570 Bloor Street West. tel. 534-2023
(pusė bloko (vakarus nuo Dundas St.W.))

Kitoje gatvės pusėje — priešais lietuvių kredito kooperatyvą "Parama"

Gaminame per 100 įvairių mėsos gaminių, turime gerai paruoštus europiečių mėsininkus, prižiūrimus savininko (3-cios kartos mėsos gamyboje)

Siltas maistas — Deli Counter

- B.B.Q. Chickens
- Cabbage Rolls
- Roast Beef
- Sandwiches
- Crepes
- Perogi
- Coffee
- Etc.

FRESH CARP FOR THE DINNER EVE

FREE 1989 CALENDAR AND 1/2 LB. DELICIOUS CHICKEN LIVERS OR CHICKEN PATE WITH ANY PURCHASE

DELICIOUS TURKEY IN WINE
Whole 12-14 lbs. or Half
We take orders until Dec. 15. Deposit \$20.

FRUCTAL BRAND FRUIT COCKTAILS
Assorted Flavours 700 ml. **.99**

SPECIALŲ GAMINIŲ NUO 1988 M. GRUODŽIO 19, PIRMADIENIO IKI GRUODŽIO 31, ŠEŠTADIENIO

SMOKED KIELBASA 2.99 lb. 1.80 OUR OWN PRODUCTION	MINI HAMS 3.89 lb. 2.50 OUR OWN PRODUCTION	ROAST BEEF AI • INSIDE • OUTSIDE • SIRLOIN TIP 2.99 lb. 1.00 ONTARIO FARMS	SIRLOIN or ROUND STEAK 2.99 lb. 1.80 OUR OWN PRODUCTION	VEAL CHOPS AI 3.95 lb. 1.30 ONTARIO FARMS
FRESH BACK RIBS 2.39 lb. 2.00 ONTARIO PORK	SHOULDER HAM CAPICOLA 2.99 lb. 1.20 OUR OWN PRODUCTION	FRESH PORK SIDE RIBS 1.69 lb. 1.20 ONTARIO PORK	ROAST BEEF Ready to Eat 3.99 lb. 2.50 OUR OWN PRODUCTION	SMOKED SAUSAGE 2.69 lb. 1.00 OUR OWN PRODUCTION
BEEF TRIPE Ready to Eat 1.89 lb. 2.00 OUR OWN PRODUCTION	FRIED BACON Ready to Eat 2.69 lb. 1.50 OUR OWN PRODUCTION	MEAT PATE • HERB • COGNAC • CHICKEN • MUSHROOM 1.89 lb. 1.80 OUR OWN PRODUCTION	HERRING IN YOGURT .69 One Piece 40¢ OUR OWN PRODUCTION	CABBAGE ROLLS Frozen 3.19 1 Container 4 Large Pieces OUR OWN PRODUCTION
HOMEMADE BIGOS 1.29 lb. 80¢ OUR OWN PRODUCTION	HOMEMADE PEROGI • Cheese & Vanilla • Meat • Potatoes & Cheese • Sauerkraut with Mushrooms 2.89 One Dozen OUR OWN PRODUCTION	SALTED SMALZ HERRINGS 1.19 Each 1.00 FROM THE BARREL	LIVER SAUSAGE 1.69 lb. 1.00 OUR OWN PRODUCTION	DEBRECNYA SAUSAGE 2.49 lb. 1.20 OUR OWN PRODUCTION
28 g.-80 g. KROKUS SOUP MIXES Red Borsch • White Borsch • Mushroom • Barley .69 Pkg EUROPEAN IMPORT	KRAKUS JAM • Raspberry • Morello Cherry • Strawberry • Plum Butter • Black Currant .99 375 ml. Jar EUROPEAN IMPORT	HEAD CHEESE 2.49 lb. 1.00 OUR OWN PRODUCTION	WEDEL BITTER MILK CHOCOLATE Tax included 100 g. Pkg. 80¢ .89 EUROPEAN IMPORT	MILK CHOCOLATE with Hazel Nuts Tax included 150 g. Bar 1.20 1.89 EUROPEAN IMPORT

1988 metų EKSKURSIJOS

Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

Greitai bus paskelbtos 1989 metų ekskursijos

Patirtis Vilniaus grupių organizavime daugiau 20 metų. Neapsiriksime, pasirinkite mano organizuojamas grupes, kurias tvarkau su turistu per "Kentours" Toronte nuo 1962 m. Kaip lietuviška patarlė sako: Senas jautis vagos negadina. Jei dar nesate pasinaudoję, pamėginkite — įstikinsite.

Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČENAS
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelių reikalais kreiptis:
V. BAČENAS
tel. (416) 593-0600

TORONTO

Anapilio žinios

— Adventinį susikauptimą gruodžio 17 ir 18 d.d. praves kun. Liudas Januška, OFM. Gruodžio 17, šeštadienį, 11 v.r. Mišios su pamokslu; gruodžio 18, sekmadienį, rekolekcijų vedėjo pamokslai per visas Mišias. Išpažinčių rekolekcijų vedėjas klausys prieš kiekvienas Mišias ir po jų. Šeštadienį autobusas važiuos Anapilin nuo Islington požeminių traukinių stoties 10.30 v.r. ir nuo Anapilio atgal išvažiuos 12.30 v.p.p.

— KLK moterų dr.-jos narės puoš šventovę Kalėdų proga gėlėmis. Jei kas norėtų prisidėti auką, prašome kreiptis po pamaldų į A. Augaitienę.

— Eglutė mūsų mažiesiems — gruodžio 18, sekmadienį po 11 v. r. Mišių. Vaikų registracija jau pasibaigė.

— Kūčių plotkelių galima įsigyti Anapilio knygyne.

— Gruodžio 12 d. palaidota a.a. Albina Dūdienė, 87 m. amžiaus.

— Kanados lietuvių kultūros muziejaus vėjus tęsiasi toliau. Iki šiol surinkta \$142,104.59.

— Aukų Šv. Jono lietuvių kapinėms: \$100 — J. Valiukienė, M. Petrušauskienė, A. J. Vana-gai; \$50 — E. Čepienė; Rel. Lietuvos šalpai \$200 — R. R. Žiuraitis, J. Prišas; Motinos Teresės labdarai: \$50 — N. Bridickienė, N. N.; parapijos skolos numokėti: \$500 — J. Valiukienė; \$200 — Č. Pšezdieckis; \$150 — J. Nacavičius; \$100 — E. Petrus, M. Petrušauskienė; \$70 — T. Bartkus iš Sarnia, Ont.

— Mišios gruodžio 18, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Antaną ir Veroniką Juškevičius, 11.00 v.r. už parapiją.

Lietuvių namų žinios

— „Labdara“ Lietuvių slaugos namų statybos fondas peršoko \$100,000 ribą. Šia proga Lietuvių slaugos namų planavimo komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems prisidėjusiems.

— Lietuvių slaugos namams aukų: \$300 — Wasagos moterų būrelis, J. Stanke. Iš viso statybos fonde yra \$100,135.05. Aukos priimamos „Paramoje“ sąsk. nr. 8711, Priskelimo parapijos kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir „Talkoje“ sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių. Kviti bus išduodami aukotojams sausio mėnesį.

— Sekmadienio popietėje laukavo 250 asmenių. Svečių knygoje pasirašė: „Zalgirio“ futbolio meistrų komandos treneris Gintautas Kaledinskas, Regina Murauskienė, Teodoras Pabrėža iš Vilniaus; A. N. Parsons iš Orilijos, Ont.; M. Dainys iš Montrealio.

— Dar yra likę bilietų į Kūčių vakarienę ir Naujų metų sutikimą. Bilietus galima gauti Lietuvių namų rastišinėje darbo valandomis tarp 9.00 v.r. ir 5.00 v.v. ir sekmadienio popietėje. Norint rezervuoti bilietus, skambinti tel. 532-3311.

— Lietuvių namai ir svetainė „Lokys“ bus uždaryti gruodžio 25, Kalėdų dieną ir sausio 1, Naujų metų dieną.

— LN valdybos posėdis (paskutinis šiais metais) gruodžio 15, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

A. Bliudakis iš Čikagos „Tėviškės žiburiams“ aukų \$50.

A. a. Antano Dirsės vienerių metų mirties prisiminimui A. A. Patamsiai „Tėviškės žiburiams“ aukų \$40.

A. a. Antano Šilgalio atminimui Tautos fondui aukų: \$50 — Br. Steponavičius; \$25 — L. N. Pliurus; \$20 — D. A. Jankūnai; \$15 — A. Deksnienė. Nuoširdus ačiū.

Tautos fondo atstovybė Hamiltone

Vilniaus universiteto dainų ir šokių meno vadovas Vidas Aleksandravičius, praėjusį savaitę buvo atvykęs į Torontą. Jis atvežė „Gintaro“ ansamblui kvietimą atvykti į Lietuvą. Buvo aptartas kelionės laikas ir pasirodymai. „Gintaro“ ansamblis į Lietuvą vyks 1989 m. gegužės 23 d. ir grįžta atgal birželio 10 d. Lietuvoje „Gintaras“ duos penkis koncertus: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje. „Gintaro“ išvyką ir visą kelionę tvarko tėvų komiteto atstovas A. Medelis. Ta pačia proga „Gintaro“ ansamblis pakvietė Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblį rudenį atvykti su pasirodymais į Kanadą ir Ameriką. J.K.

Priskelimo parapijos žinios

— Prieskalėdinį susikauptimą parapijai praves kun. E. Putrimas gruodžio 22-23 d.d.

— Pakrikštytas Aleksandras-Mykolas, Vido ir Barbaros Lukošų sūnus.

— Kalėdinės muzikos koncertas, kurį atliks „Volungės“ choras, parapijos vaikučių choras, sol. A. Pakalniškys, fleitistas T. Regina, muz. J. Govedui akompanuojant vargonais, įvyks ateinančių sekmadienį, gruodžio 18, 4 v.p.p. Koncertas baigsis 5.30 v.p.p., taip kad visi suspėtų į skautų ateitininkų Kūčias. Chorams vadovauja D. Viskontienė.

— Parapijos tarybos labdaros sekcija pasiuntė 20 siuntinių (16 Lenkijos lietuviams, 4 mišias).

— Praeitą sekmadienį per 10.15 v. Mišias giedojo M. Bizinkauskaitė-Bildienė, prieš Mišias violančele grojo L. Underys. Užpraeitą sekmadienį per 10.15 v. Mišias grojo fleitistas T. Regina.

— Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos prasidės po Naujų metų. Todėl prašome visus užregistruoti jaunimą, sulaukusį 12 metų, klebonijoj.

— Naujų metų sutikimo baliui bilietai platinami salėje kiekvieną sekmadienį. Bilietus galima užsisakyti ir pas B. Genčį tel. 532-8531.

— Parapijai aukų: \$300 — O. Skrebūnienė, J. Baumann; \$200 — B. Čirūnienė, H. V. Gumauskai, St. ir Al. Miniotai, J. Tunaitis; \$100 — E. Jaškie, S. Meškauskas, I. J. Milkintai, G. I. Smolskiai, J. B. Tamulioniai, H. E. Stepaichiai, A. Laurinaitis, Pr. Rakauskas; \$50 — S. Barčaitis, R. Ruslys, J. P. Siciūnai, T. Trakymienė, A. E. Šelmiai; gaisro pavojaus signalams: \$50 — E. Senkuvienė, K. E. Šlekiai; \$20 — A. Saulis; klierikų fondui: \$200 — P. Ukienė; \$50 — K. Juknevičienė; vyskupo fondui: \$500 — J. M. Uleckai; \$200 — P. Ukienė; \$100 — S. Meškauskas, O. Skrebūnienė; vienuolynui: \$400 — J. M. Uleckai; \$100 — Z. Tumosa; Relig. šalpai: \$5,000 — dr. J. ir dr. M. Uleckai, V. Garnelienė (testamentu); \$200 — K. B. Čepaičiai, \$100 — S. Treigienė; gėlėms: \$30 — V. Pusvaškie.

— Mišios gruodžio 18, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Kazimierą Kalinauską, 9.20 v.r. — už a.a. Magd. Seliokienę, 10.15 v.r. — už a.a. El. Sukauskienę, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a.a. Oną Rutkauskienę.

A. a. Liudos Palubinskienės atminimui Juozas Staškevičius „Tėviškės žiburiams“ aukų \$20.

Toronto lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojų parapijos Moterų draugija „Tėviškės žiburiams“ aukų \$75.

Kanados japonų džiaugsmo vakaronė. Lapkričio 29 d. miesto rotušėje buvo suruoštas Tautinės kanadiečių japonų sąjungos vakaras — koncertas išreikšti džiaugsmą, kad pagaliau Kanados valdžia pripažino per Antrąjį pasaulinį karą jiems padarytas skriaudas. Kanados japonai 1983 m. pradėjo atkaklią politinę akciją prieš Kanados valdžią, prašydami pritarimo ir kitų etninį grupių, kad padaryta skriauda būtų pripažinta ir už atimtą turtą atlyginta. Šį rudenį jie laimėjo, ir į tą džiaugsmo vakarą buvo pakviesti atstovai visų etninį grupių, kurios prie to pergalės prisidėjo. Lietuviams atstovavo KLB krašto valdybos sekretorė dr. M. Arštikaitytė-Ulečienė.

Kaip žinoma, po Pearl Harbour užpuolimo visi kanadiečiai japonų kilmės buvo prievarta suvaryti į stovyklas Britų Kolumbijos gilumoje, o jų turtas buvo konfiskuotas. Tik karui pasibaigus jiems buvo leista internavimo stovyklas palikti, bet nebuvo pripažinta, kad tai buvo neteisingas aktas ir turtas nesugrąžintas.

Vakaronė įvyko Toronto miesto rotušės rotundoje. Po oficialių kalbų žodį tarė miesto burmistras Art Eggleton. Koncertas buvo tuo idomus, kad buvo sudarytas iš japoniškos kultūros „potpourri“: deklamacija su vaidyba, poezija ir būgnų koncertas. Po programos visi dalyviai buvo vaišiniai japoniškais užkandžiais, vadinamais „sushi“ bei gėrimais. D. D.

IŠKILUS KŪČIŲ

VAKARAS ANAPILYJE

gruodžio 24, šeštadienį, 8 valandą vakaro

Programoje: Kūčių nuotais meninė dalis, bendros kalėdinės giesmės, Kalėdų senelis mažiesiems, tradicinių valgių vakarienė, paruošta J. Bubulienės

Kainos: suaugusiems — \$15, pensininkams — \$14, vaikams nuo 12 iki 15 metų — \$8, nuo 7 iki 12 metų — \$5, nuo 1 iki 7 metų — nemokamai

Stalus rezervuoti, pranešant šeimos narių skaičių — J. Bubulienė tel. 279-0256 arba V. Narušiai tel. 277-1128

Bilietai gaunami sekmadieniais Anapilio parapijos salėje po pamaldų, kitomis dienomis — aukščiau minėtais telefonais.

Kūčių vakarą rengia ir visus tautiečius dalyvauti maloniai kviečia — Anapilio parapija

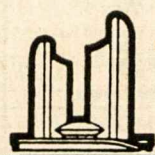
„TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ“ administracija prieskalėdiniame laikotarpyje bus atidaryta ir sekmadieniais po 11 val. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima sutvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti „TŽ“ kaip dovaną savo bičiuliams.

KALĖDINIS „TŽ“ NUMERIS išeis gruodžio 20 d. Pokalėdinis numeris dėl švenčių neišeis. Pirmasis numeris 1989 m. pasirodys sausio 3 d. Kalėdiniai ir naujametiniai sveikinimai primami iki gruodžio 17 d. Įsirašantieji į bendrą sveikinimą prideda auką laikraščiui, užskantieji atskirus rėminius sveikinimus sumoka skelbimo kainą. Tai parama laikraščiui ir kartu palengvinimas sveikintojams — nereikia rašyti atvirukų ir apšunkinti paštą.

„Paramos“ kredito kooperatyvas Kalėdų švenčių laikotarpyje, gruodžio 26, 27 d.d. ir sausio 2 d. bus uždarytas.

Priskelimo parapijos kredito kooperatyvas praneša, kad bus uždarytas gruodžio 25 ir 26 d.d. — pirmą ir antrą Kalėdų dieną ir sausio 1 — Naujų metų dieną. Kitomis dienomis veiks normalia tvarka. Taip pat kviečiame visus narius užteiti į kooperatyvą ir pasiimti 1989 m. kalendorių.

Jurgis Jurgelis, Lietuvos sąjūdžio komisijos stalinizmo aukoms tirti narys, 1988 gruodžio 18 d., sekmadienį, 2 v.p.p. Toronto lietuvių namuose kartu su KLB krašto valdyba ir Toronto apylinkės valdyba ruošia pranešimą. Bus kalbama apie šios komisijos nuveiktą darbą, tyrinėjimus, kokių būdu išveičia galėtų prisidėti prie šios komisijos pastangų; bus atsakoma į klausimus. Inf.

TORONTO MIESTAS

ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS

1988 m. gruodžio 23, penktadienis

1988 m. gruodžio 26, pirmadienis ir

1989 m. sausio 2, pirmadienis

yra šventadieniai savivaldybės tarnautojams.

Ketvirtadienio (gruodžio 22) ir penktadienio (gruodžio 23) atmatų išvežimas bus atliktas 1988 m. gruodžio 22, ketvirtadienį. Naktinis ketvirtadienio (gruodžio 22) atmatų išvežimas bus atliktas 1988 m. gruodžio 21, trečiadienį.

Naktinis penktadienio (gruodžio 23) atmatų išvežimas bus atliktas 1988 m. gruodžio 22, ketvirtadienį.

Pirmadienio (gruodžio 26) atmatų išvežimas bus atliktas 1988 m. gruodžio 27, antradienį.

Antradienio (gruodžio 27) atmatų išvežimas bus atliktas 1988 m. gruodžio 28, trečiadienį.

NEBUS IŠVEŽAMOS MĖLYNOS DĖŽĖS IR LAIKRAŠČIAI 1988 M. GRUODŽIO 28, TREČIADIENĮ.

Reguliarus atmatų išvežimas bus atliktas 1988 m. gruodžio 29, ketvirtadienį.

Reguliarus atmatų išvežimas bus atliktas 1988 m. gruodžio 30, penktadienį.

Pirmadienio (1989 m. sausio 2) atmatų išvežimas bus atliktas 1989 m. sausio 3, antradienį.

Antradienio (sausio 3) atmatų išvežimas bus atliktas 1989 m. sausio 5, ketvirtadienį.

Naktinis antradienio (sausio 3) atmatų išvežimas bus atliktas 1989 m. sausio 4, trečiadienį.

REGULIARUS MĖLYNŲ DĖŽIŲ IR LAIKRAŠČIŲ IŠVEŽIMAS BUS ATLIKTAS 1989 M. SAUSIO 4, TREČIADIENĮ.

Ketvirtadienio (sausio 5) ir penktadienio (sausio 6) atmatų išvežimas bus atliktas 1989 m. sausio 6, penktadienį.

Toronte yra 16 stiklinių ir metalinių indų perdirbimo sandėlių. Spalio mėnesį buvo surinkta 580 tonų laikraščių, 111 tonų stiklinių indų ir 7 tonos metalinių dėžučių. Norint daugiau informaciją skambinkite telefonu 392-7742.

PRAŠOME NEDĖTI SUDUŽUSIŲ STIKLŲ AR KITŲ AŠTRIŲ DAIKTŲ Į PESTIKINIUS MAIŠUS AR MĖLYNAS DĖŽES

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
viešųjų darbų viršininkas

MONTREAL

Montrealio lietuvių radijo kalėdinė programa, vadovaujama Liudo Stankevičiaus, bus girdima Kalėdų dieną, gruodžio 25 d., nuo 6 iki 7 v.v. per SFMB stotį banga 1410.

„Rūtos“ klubo gruodžio 3-4 d.d. suruoštas bazaras seselių namuose laikytinas gerai pavykusi. Lankytojai buvo daugiausia lietuviai. Pasirodė, tuo pačiu laiku apylinkėje vyko net trys daug didesni bazarai.

Montrealio tautodailės grupė „Vaivorykštė“ gruodžio 4 d. AV parapijos salėje suruošė įspūdingą supažindinimą su šiais metais dailininku Anastazijos ir Antano Tamošaičių paruošta ir Lietuvių tautodailės instituto išleista anglų kalba knyga „Lietuviškos juostos“. Visa programa buvo gerai išbalansuota ir truko truputį ilgiau negu valandą. Į šį renginį atsilankė abu knygos autoriai su Aldona Veselkiene.

„Vaivorykštės“ pirm. Irena Lukoševičienė suglaustai nusakė šios dienos susijimo tikslą ir pakvietė Montrealio mergaičių chorą „Pavasari“, kuris per du išėjimus padainavo šešias skambias dainas, įteigė Giedros Gudaitienės „Liaudies dainų pyne“ la-

kysime už vieną. Pakartojimui pridėjo dar vieną dainą. Chorui vadovavo muz. Ingrid Tark, akomponavo Jeff Fisher.

Birutė Nagienė ilgesniu žodžiu aptarė knygą, kuri svetimačius tiksliai supažindins su lietuvių tautodailės viena šaka — juostomis. Kartu jinai sveikino ir džiaugėsi, kad šiandien čia atvyko ir knygos autoriai. Po šios kalbos A. Tamošaitienė apdovanojo B. Nagienę puikia kaisyte juosta. Toliau sekė įdomi ir gražiai pavykusi pusvalandžio vaizdajuostė „Lietuvių juostos“, paruošta Tamošaičių su lietuviškais Ant. Tamošaičio paaikškinimais.

Pabaigoje I. Lukoševičienė visiems padėkojo ir „Pavasario“ administratori Jadvygai Baltuonienei įteikė „Vaivorykštės“ vokelį, kad galėtų šiek tiek prisidėti prie jų planuojamos plokštelės išleidimo. Galiausiai dail. A. Tamošaitis dėkojo už tokį šiltą jų knygos įvertinimą ir trumpai papasakojo, kaip jis 1926 m. pradėjo iš Lietuvos kaimo moterų rinkti senus tautodailės kūrinius. Visą programą A. Veselkienė užrašė ir vaizdajuostę. Sekė užkandžiai ir kava. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS
Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$23,000,000 REZERVAS — virš \$750,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	10 1/4%	Taupymo — special.	5 1/2%
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 1/4%
1 metų	9 1/4%	Taupymo — kasdienines	5 %
180 d. - 364 d.	8 1/2%	Einaimos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	8 1/4%	RRIF — RRSP — term.	10 1/4%
60 d. - 119 d.	8 %	RRIF — RRSP — taup.	6 1/2%
30 d. - 59 d.	7 3/4%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 11 3/4%, asmenines — nuo 12 1/4%

Informacija apie naujausias palūkanas „Lite“

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve 3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	—
Ketvirtadieniai	12.00- 8.00	4.00-8.00
Penktadieniai	10.00- 6.00	2.00-6.00

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalias, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

ATLIEKU VIDAUS dažymo darbus. Skambinti vakarais tel. 275-8034.

LIETUVĖ MOTERIS priima prižiūrėti vaikus savo namuose Etobicoke rajone. Tel. 626-5184.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatui į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne, kiekvieno mėnesio 15 „Vilnius Manor“ pensininkų namuose.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronto.

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė

verslo 769-3300

namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.

• Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

Ne tik namai,
bet ir jūsų ateitis

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom.
Lietuviams nuolaide

C. Jason (Jasiūnas) Toronto

Tel. (416) 624-8181